

Dear my father and mother I have had the pleasure to receive your kind letter of the 16th inst and in answer to inform you that I have not yet received your letter of the 10th inst and in answer to inform you that I have not yet received your letter of the 10th inst

and in answer to inform you that I have not yet received your letter of the 10th inst

and in answer to inform you that I have not yet received your letter of the 10th inst

and in answer to inform you that I have not yet received your letter of the 10th inst

and in answer to inform you that I have not yet received your letter of the 10th inst

and in answer to inform you that I have not yet received your letter of the 10th inst

and in answer to inform you that I have not yet received your letter of the 10th inst

and in answer to inform you that I have not yet received your letter of the 10th inst

and in answer to inform you that I have not yet received your letter of the 10th inst

and in answer to inform you that I have not yet received your letter of the 10th inst

and in answer to inform you that I have not yet received your letter of the 10th inst

Small

Sylvia fasciata orattawaiset

3 u t u t.

- A**hrens (Abr.) Sionin Jubla-Birret, ha
 luin ylöskelohoituxeri, Herran Jumalan ar
 loista hyviä töitä Christuxes Jesuxes.
 pano, 1798. " " " 10 fl. 8 aprt Banko
- Wanhät ja Uudet Hengelliset Birret, ennen präntö
 tyistä arkeista wastudest yhteen kootut; ja uusilla W.
 fillä lisättyt. Toinen ylöspano, 1805. " " " 8
- Wastuutiset Hengelliset Birret, Nutuuden Perustuxes
 Jesuxen Christuxen katkerasa kärsimisesä, piinasa
 kuolemasa ristinpuusa, Nutuuden järjestyksestä, ic. T.
 nen ylöspano. " " " 5 fl. 4
- Haluilisten Sieluin Hengelliset Laulut, kessenäisxi
 löbrakennuxeri, Ukosa ja Christillisydestä näillä wiim
 pillä lopun ajoilla. Kuudes ylöspano, 1801. 2 fl. 8
- Haluilisten Sieluin Kysymys, Jerusalemin wartioi
 sen oikian ja tasaisen tien perään tjanikaikkisen autu
 teen ic. Wastudesta ylöspandu, 1798. " " " 8
- B**uggen Postilla, eli Ewangeliomillisia Tutkistelemuxia
 Jubla- ja Sunnuntai päivään Ewangeliomeista, Tuuti
 tielellä ensin kirjoitettut, ja autuutta halawaisia Su
 malaisia warten on Gustaf Xancken Kuohin kielesstä r.
 Suomeksi tehnyt, 1804. " " " 40 fl.
- E**nroth (Saar.) Palawa Rukous-Uhri, eli Jumaliset R
 kouxet; Kiwutoisten Hetkein Mikana kokon pandut,
 Jumalisesa hywäsä tarkoituxesa edesannetut: ja n
 Kuohin kielesstä Suomeksi käätyt Henr. Chyträuxel
 " " " " " " " 8
- Pyhy ja arwamatoin Armon Miä, kuinga se kaikild
 ihmisildä pitä tarkaasti waari otettaman ja oikein kä
 tettämän ic. Jonga Henr. Chyträus on Kuohista Su
 mexi kääändänyt. " " " " " " " 10 fl. 8
- F**resenuxen Riipit: ja Herran Ehtollisen Kirja, 1777. 9 fl
- F**ritsch, Rakkauden hartaat Tutkistelemiset, niiden Sana
 yllise Gal. 2: 20, Christus on minua rakastanut,
 annoi itzensä minun edestäni, 1808. " " " 4
- G**ouge (Thomas) Sana Syndisille ja Sana Pyhillä, e
 ylösherätys suruttomille ja ylöskelohoitus uudesta soud
 nelle Sieluille. Toinen ylöspano, 1803. " " " 16
- H**ammerin (Wils) Tien Osoittaja Tjanikaikkiseen El
 mään, ic. Kolmas ylöspano, 1805. " " " 5 fl. 4

Hymia tapoja opettawaiset

T U T U T

Ohjeiselle Kansalle

ja

Lapsille.

J. P. A. SNELLIDÄ,

Totka

Kuopin Kielessä

on

Suomeksi Päändänyt

HENRIC CHYTRÆUS,

T U T U T 1808.

Prändänyt J. C. Srenckellin tyköndä.

ROBERTO, 1879
1881-1882

Imprimatur.

Aboæ d, 15 Sept. 1806.

CHRIST. CAVANDER.

Facult. Theol. h. t. Decan.

YLIOPISTON
KIRJASTO
1806

Lufioille yhteisestä Kansasta ja Lapsille.

Ottakamme waari toinen toisestamme, et-
tä me ahkeroitsemme meitämme rakkaudesta ja
hywistä toista. Ebr. 10; 24.

Rakkaat Ystäwät!

Teille ylösrakennuxeri on tämä wäähä Kirja aiwottu.
Se sisällänsä pitää toisia Juttuja hywistä ja pa-
hista ihmistä. Ne edelliset asetetan Teille seuras-
miseri, ne jälkimäiset waroituxeri.

Jumala itse pyhästä Sanasansa on uskamisa pai-
koisa, tapahtumusten, juttuin ja wertausten alla edes-
pannut painawimbia torudeita, tarpellisimbidi eteen-
firjoituxia ja lohdullisimbidi lupauxia, ja sen kautta
tehnyt pyhän Raamatun lukemisen meille niin mie-
luiseri kuin tarpellisixerikin.

Kuinga woimallisesti emmeko tule kehoitetuxi hy-
wään, Abrahamin, Jobin, Josephin ja Davidin esi-
merkeistä, kuinga neuwotuxi ja manetuxi kaikkiin chri-
stillisin awuihin turkistellesamme meidän kalliin Wa-
pahrajamme waellusta! Kuinga suuren woiman ja
lohdutuxen emmeko saa siitä awusta, kuin me ndem-
me Jumalan tehnen uskowaisillensa heidän kärsimisen-
sä alla, ja siitä armo-palkasta, jolla Hän on kruuna-
nut heidän pysyväisyttänsä ja hywiä awujansa.

Siinä aiwoituxesa ovat nämät tapahtumuxet
kootut ja kirjoitetut, joita Te tässä löydätte. Ne to-
distawot Jumalan Edestahomuxesta, kuinga Hän ra-
kastaa hywää, kuinga Hän pitää murhen hurstakisa
ja kauhistuu pahaa.

Koska Te Jumalan omaista Sanasta oletta oppi-
 net tundemaan mikä hyvä on, ja mitä HERRA tei-
 dä waatii, niin taidatte ottaa eteenne tämän kirjan
 ja muutteeri ylösrakennus-hetkillänne lukea yhden eli
 toisen jutun, wahwistaxenne sitä hywää aikomista,
 kuin Jumalan sanan lukeminen eli Opettajan neuwo-
 minen on Teisä herättänyt. Mutta ei Teidän yhä
 lukeman monda juttua yhtä haawaa, wan ainoastan-
 sa muutamat harwat, niin että Te taidatte hywin
 käsitellä, hywäxenne käyttää ja uskollisesti kärkeä ni-
 tä muistutuxta, kuin esimerkit Teille andawat.

Se tapahtuu, koska Te jumalisten ihmisten esi-
 merkeistä, jotka ovat turwannot HERRaan, wastaan
 ottanet kärsiwällisyhdellä, mitä Hän heidän päällensä
 on pannut, osottanet totista rakkautta lähimmäisensä
 kohtan, poiskieldänet mieluisesti oman hyödytyxensä,
 ennemin kuin he olisit mitän rehnet omatundoansa
 vastaan, koska Te, sanon minä, näistä esimerkeistä tut-
 kitta omaa menoanne, annatte Teitänne tulla kehoi-
 tetuxi samaan mieleen, samaan kiwauteen siihen kuin
 hyvä on, ja pysymäisyteen siihen kuin oikia on Ju-
 malan edessä.

Se tapahtuu, koska Te, tutkistellesanne Juma-
 lan ihmeistä murhen pitoa hurstkaita ja sitä armo-
 palikkaa, kuin Hän usasti täällä ajafakin heille anda,
 peränajattelette, kuinga sisällisesti Jumala rakastoa
 niitä, jotka ovat wilpittömät sydämesä ja toisia, ja
 siitä tuletta wahwistetuxi ahkeroisemisefanne niin e-
 lää, että Jumalalle Teidängin rygönne, olis mieli-
 suosio.

Se tapahtuu, koska hurstkasten esimerkit, jotka,
 ehkä ei he täällä ajasa ole saanet niittää hedelämästä
 kristillisistä awaistansa, kuitengin mieluisesti ovat
 tehnet hywää ja ahkerasti eginet täyttää melwollisu-
 deitansa, koska nämät esimerkit opettawat Teitä refe-
 mään sitä kuin hyvä on, ei oman woiton tähden
 wan Jumalan ja omantunnon tähden, hywin tietten,
 että

että jos Te myöskin taidaisitte tehdä kaikki, kuin Teille käsketty on, niin olisitte kuitenkin pelwottomat palvelijat, jotka ette ole tehneet enäämbädä, kuin Teidän piti tekemän. Luk. 17: 10.

Sillä wälillä taidatta Te toivoa, että Jumala armosa kaşoo Teidän pyhtan aikomisenne puolen, woinallisesti auttaa Teidän ahkeroisemistanne joka päivä kaswamaan siinä, kuin hywä on, niin myöş anda armo-palkan Teidän hywäin töidenne jälkeen, ehkä ne owat puuttuwaiset. Sentähden tekkämme hywää ja alkämme suuritulo; sillä aikanaanla mekin saamma niittää ilman lakkamata. Gal. 6: 9.

Mutta Te löydätte myöş täşä pahain ihmisten esimerkejšä, joita Teidän pitä käyttään ihellenne waroituxeri ja parannuxeri.

Teidän pitä niistä oppiman ymmärtämään, kuinga sywästi ne uppowat kadotuxeen, jotka ylönandawat Jumalan ja andawat igensä synnin palwellukseen: kuinga he ikänänsä kuin wäkisin wiedän yhdestä synnistä toiseen, ja kuinga yhden ainoan synnin kautta he tulewat siihen onnettomaan tilaan, että he taitawat harjoittaa kaikkia syndejä. Tämä kauhistawainen tila herä tälön Teitä pitämään waari ihestänne ja lapsitanne, wälitämään pahaa ensimäisesä alufansa, kawahtamaan Teitäanne ensimäisesä harhasta askelesta jumalisuden tielä, ja enändäkön Teissä walpouden, taikena Teidän elin:kananne pitämään Jumala silmäinne edesä ja karettamaan, ette Te mihingän syndiin mielisty, ja Jumalan käştyä wastan tee. Job. 4: 6.

Teidän pitä myöş niistä pahoista esimerkejšä, jotka Te täşä löydätte, oppiman, kuinga ihmellisesti Jumala wälenteen tuotta ne salaisimminkin pahot työt, kuinga syndinen ei taida ihidänsä kätteä Hänen edesänsä, onga silmäin edesä kaikki owat paljat ja julki. Ebr. 4: 13. Tämä wiseys muistuttakön Tei-

— 0 —
tä myöskin salasa pelkämään Kaikkinkewäistä Jumaa-
lata, ja uudistakon Teisä kiwauden kaikkia tiloisa
hyljäämään kaiken jumalattomuuden, ja elämään siwiä-
sti, hurstasti ja jumalisesti tässä maailmassa.

Joska nämät tarkoitukset johongungin määrään
tämän kirjan kautta tulisi edesautetuksi! jotka joku
putomaldansa, sen kautta tulisi johdatetuksi tasai-
selle ja oikealle tielle; ja kaikki ne, jotka HERAA
pelkävät ja Hänen käskynsä pitävät, wahvistuisit hy-
wäksi ja olisit pysyväiset loppuun asti! Kuinka eikö
he sitte autuallisesa iankaikkisudessa kiitoslisesti sunaa
heitä, joidenga esikuvat täällä ajassa ovat liikuttaneet
heidän sydämitänsä ja kehoittaneet heitä kristilliseen
elämään.

Peljiätän HERAA Paikki maat
Ps. 33: 8.

Bretan Kluosterisa
f. 23 p. Elo-Kuussa 1798.

JAC. AX. LINDBLOM,
Pispa.

1.

Kiitollisuus Jumalata kohtan.

Schweigin maassa on monda korkiaa vuor-
ta, jotka kugutan Alpeiri Ne korkeim-
mat ovat päästäpäin alinomia peitetyt lu-
mella ja jäällä. Kuumimbina kesä-päivinä
rupee lumi sulamaan: wesi juoxee silloin niin-
kuin wirta alaspäin, ottaa juoxusansa mul-
daa ja kiviä myötänsä, ja tekee suuret kuo-
pat maahan. Jos joku ei tunne tietä ja jou-
tu lähes senkaldaista kuoppaa, hän taita pi-
laisesti liusua alas ja siinä hukkoa.

Kerta matkustit muutamat matkamiehet
Alpein yllise, ja otit yhden Schweigiläisen
myötänsä tien- osottajaksi, joka piti johdatta-
man heitä ilman waorata yli näiden korkiain
Lumi- ja Jää-wuorten. Koska tämä kerron
seisahdi, näptärensä heille tietä kauwemmaksi
eteenpäin, alkaisit he kynnelen hänen silmä-
fänsä. He kysyit mikä siihen syy oli, ja sil-
loin näwyi, että tämä kynnele wuosi liiku-
tetusta ja kiitollisesta sydäimestä.

Jumalatoim olisin minä, wostais Schwei-
giläinen, jos minä jollensitten kawisin tämän
pai-

iloiseen päivän valkeuteen. Pidiiskö siis minun, kostaan elinkautenani unhottaman tätä Jumalan apua? Eikös minun, niin usein kuin minä käyn tämän paikan ohitse, pidäisi edestuuman minun Jumalasseni, minun Raahatajasseni kiitollisuuden tyynellä uhrilla?

Kiitä **HER**vaa minun sieluni, ja älä unhoda mitä hyvää Hän minulle tehnyt on. Psalm. 103: 2.

2.

Miehen joku itsensä totuttaa nuoruudessaan, sitä hän tekee, koska hän vanhenee.

Märi waras, joka monda kerta oli warastanut, piti hirtettämän. Kosta hän tuli hirsi-puun tykö, näki hän suuren joukon ihmisiä ympärillänsä, ja niiden seasa myöskin Äitinsä, kuin keli ja walitti poikansa onnettomutta. Hän pyysi lupaa saadarensa vielä kerran puhutella Äitiänsä, joka myöskin hänelle sallitiin. Äiti tuli siis edes, ja poika meni häntä niin lähes, ikänänsä kuin hän olis tahtonut sanoa Äitillensä jottaan salaisesti korwaan; mutta sen sijaan puri hän Äitinsä korwaan niin kovaasti, että Äiti rupesi yli äänen huutamaan.

Jokainen hämmäsi tätä tekoa, ja pidi hänen kahdenkertaisesti wiastisna ja julmana, joka taisi menettää itsensä niin pahoin omaksi.

Uititänsä kohtan, juuri silloin, kuin hänen itse
piti kuolemaan menemään.

Mutta hän viittais kädellensä, että hän-
tä kuultaisiin, ja kuin kaikki olit ääneti, sa-
noi hän:

Ulkät minulle niin paljo soimatko, mitkä
minä Uititieni tein, sillä hän on wika minun
onnettomuteeni, hän on se, joka minun hir-
sipuuhun saattanut on. Koska minä vielä
olin wähdäinen, rupefin minä nappamaan
puoleeni yhtä ja toista, ja ei hän minua sen-
tähden nubdellut. Koska minä tulin Schou-
luun, warastin minä lapsilda heldän Ube-
firjans ja Catechismuyens, ja kuin minä tu-
lin kotta, nauroi Uitini minun pahoja töitä-
ni, ja myei kirjjat. Senkautta tottusin mjndä
warastamaan, ja tein sitä työtä niin kauwan,
että minä tulin tähän onnettomuteen. Jos
minun paha Uitini alusa olis pidättännyt mi-
nua näistä pahoista töistä, niin ei ne olisi niin
kauwas mennet. Ja juuri sentähden olen
minä andanut hänelle muisto-merkin, että hän
tiedäisi, kuka on wika minun kuolemaani.

Niinkuin sinä lapsen rotutat nuorudesta,
niin ei hän siitä luowu, koska hän wanhenee.
San. R. 22: 6.

3.

Xri Kunniallinen Pöika.

Wakkia tuli yöstä wallallensa yhden rikkan
mie-

miehen huoneesta. Kiirussa koettiin korjata parhambia kappaleita. Talon emänä otti laapista yhden laatikan eli springin, jossa oli joku sata rikintalaria, ja andoi jossaan korjattaa walkiasta, mutta hämmästyksensä ei huomannut, kenelle hän sen andoi.

Walkia tuli pian sammutetuksi, ja nyt ei hän tainut muistutella, kenelle hän oli rahan andanut kätöksön. Kuin hän sitä walitti perhellensä, tuli yri Piika ja andoi hänelle rahan. Toinen Piika, jossa oli toinen mieli, sanoi hänelle: Sinä vöhlö, kuin et tainut ike piikää rahan. Se oli öinen aika, kossas fait rahan, ja ei siitä kukan tienyt.

Mutta hän wastris: Jumala minua warjellon! Jumala olis wisiksi sentähden rangaisnut minua, ja ei minulla olis siitä yhtään siunausta ollut. Mutta nyt minulla on hyvä omatundo.

Tämä kunniallisuus mahdetan julistettaa muille tutkiseldawaksi ja esimerkiksi.

Wanhurstan muisto pysyy siunauksesta.
San. R. 10: 7.

4.

Säästämys.

Yri kylä syttys ukkoisen walkiasta ja paloi kokonansa ylös, ynnä elon kanga, kuin jo oli latoihin koottu. Ne onnettomat lähetit kohta kaxi miestä ymbäristöön, kookoomaan jo.

jotaan ylöspidännöyi. Nämät tulit aamulla warhain yhden warallisen Maanmiehen taloon, joka seisoit tallin wieresä ja torui lujaisti trengiä, että hän oli jättännyt kōydet, joilla hewoiset waljastettin, yli yösen karryin päällä sateesen, ja ei pannut niitä lakan alle.

Ah! sanoi toinen toiselle: Se mies on wisu, ei hän taida meille paljon antaa.

He tahdoit myös kohta kääntä talaperin, ettei he toiwonet täällä mitän saawansa. Kuitengin koetit he, menit miehen tygö ja sanoit anomisens. Hän wei heidän tygönsä, andoi heille murkinaa ja launin lahjan rahaa, ja lupaisi lähettää niille onnettomille kylänmiehille siemendä kylwärensä.

He ihmettelit tätä suuresti, että yri mies, jonga he pidit sangen wisuna, niin runsaasti jakoi kangansa. Ja, ei he tainet igiänsä pidättää sanomasta sitä hänelle, ja tunnustit erhetysensä, johon hän wastais:

Symät ystämät, juuri senlautta että mi olen elännyt wisusti, olen minä tullut siihen onnelliseen tilaan, että minä taidan tehdä hywää, ja jakaa tarmiwewaisille.

Rikkaus wäbenee tuhlatefa, waan kooşa pitäin se enänee. Saan. K. 13: 11.

5.

Kowuns Eläimiä wastan.

Komming, Talonpojan Poika näytti jo lop-
su.

subefansa kovan sydämensä. Se oli hänen
 ilonsa kiuotta viattomia eläviä. Jos hän
 sai linnun pojan käsinsä, niin hän piinas
 sitä wittan luoliari. Kusa hän näki sondia-
 sen, otti hän sen kiini ja rewei siwet sildä
 pois. Rikki reweitä, rikki leikata ja surmata
 karmaita, m. doja ja kailkinnaisia matelemai-
 sia oli hänen suurin ilonsa. Hän kannoi a-
 linoma kiwia tykönsä, joilla hän nakkais
 eläimitä joita hän näki tiellä. Kusa hän kä-
 wi, kuultin aina koirat parkuvan, joita hän
 kiwillä haavoitti. Jos hän sai katin kiini,
 niin oli hyvä, jos se ainoastans hännätöinnä
 ja kormatoinna pääsi tämän pöwelin käsistä,
 sillä onimitten heitti hän sen kiehumaan wet-
 tä sen päälle, ja hakkais kari jalkaa pois.
 Hän häwitti kailki linnun pesät kattoin alla
 ja puissa. Nuoret linnut jotka äsken olit tul-
 let uios kuorestansa, täydyi tuhannella kiwul-
 la hengensä andamaan, ja jos hän sai wan-
 hoja kiini, täydyi niidengin kuolla. Hän oli
 Dpettajaldansa usiasti saanut sen muistutu-
 ren, ettei yrifän warpunengan putoo ma-
 han ilman Jumalan tahdota, ja kuitengin
 piti hän aliomailta ja julminda sotaa näitä
 Jumalan luotuja vastaan. Ei hänen sytä-
 mensä ensingän surkutellut eläin parkain ki-
 puja. Jos he hänen käsinsä wändelit it-
 zens ja taistelit kuolemata vastaan; jos lin-
 nun pojat, joilta hän eläwältä kynei pois
 kuyhämet, ja pani wartaseen, pyristelit; jos
 koirat eli kaitit surkiasti paruit, niin se oli
 hänen suurin ilonsa, ja siitä hän sydäme-
 stänsä ilakoigi.

Tainkaldaista julmutta teki tämä jumalatoim Romming kolmenkymmenen vuoteensa asti, joslel niin usein kuin lapsudefansa, ettei hänellä ollut niin aikaa eikä tilaa, niin oli hänen sydämensä kuitengin niin kowa kuin ennengin, ja hänen halunsa oli nytkin wielä piinata eläin parkoja.

Hän oli kerran Pyykihuoneesa, ja pudotti lakkinsa pyykattilahan. Kun hän taidoi ottaa sen ylös, niin hän kuroittaisansa putois ike pannuun. Siinä piti hän kiini partaista niin että ainoasti jalat tulit alas kiehuwaan olueen. Hän huusi apua ja otettiin ylös, ja oli jo polttanut molemmat jalkansa, niin että händä täydyi lantaa asundo-huoneeseens. Tästä hän nyt makais ja kärsi sanomattoman kivun. Kaikki naurit kuulit sen surkeyden, kuin kiwut hänelle matkaan saatit. Miksi hawaittin että hän rupeis moittamaan mielensä, ja kuin hän oli puolen tiimaa ollut hiljaisempi, pyysi hän Pappia puhutella, jota myös kohta nouttin. Koska tämä oli tullut, sanoi Romming surkiassa äänellä:

Herra, minä olen tehnyt syndejä, joita en minä koskan taida hywäxi tehdä. Niin monda tuhatta elämäkä olen minä kuoliaksi piinanut ilman wähindäkän surkuttelemista. Nyt minä tunnen omasa ruumisani, mikä julma minä olen ollut. Ah! anna minulle neuwoa, Herra, neuwo minua, kuinga minä tämän julmuden taidaisin andexi saada. Jos minä olisin waras, pilkkaja, eli joku muu sen

senkalbainen, niin taidaisin minä mitkään jaksen palkita ne wahingot, kuin minä tehnyt olen. Wan tuinga minä taidaisin yhden ai-noangin hengen takasin anda niin monesta tuhaneesta, joilda minä olen hengen ottanut, jotka muutoin olisii tainet elää maailmassa? Ah! kuhunga minä iheni käännän. Jumalan tygö en minä taida, sillä minä olen kapinoinnut Händä vastaan. Minä olen häwittänyt ne työt, joita Hänen wiisaudensa ja woimansa on niin kauniixi luonut: minä olen pitänyt sotaa Hänen luotuidensa kansa. Minä tein heille pahaa, ehkä ei he minulle mitään pahaa tehnet: minä repelin heitä kappalixi, ehkä minulla heidän tuolemastansa ei pienindäkän hywää ollut. Ah! epäluokuisia eläwiä olen minä hukuttanut, jotka olisit tainet iloisna elää, jollen minä olisi niin julma ollut.

Pappi andoi tämän onnettoman vielä olla jongun ajan tuskisansa, ja muistutti hänelle, että eläwitten ilkiä tappaminen on senkin tähden nuhdeldawa, että heillä ei ole mitään muuta odottawana, kuin tämä loby elämä, ja se pieni huwitus, kuin he tässä maailmassa nautigewat.

Tätä puhuisansa hawaisi Pappi, että Rommingin jalat tulit kokonansa mustaxi. Täpäri nouttin, ja sanoi että molemat jalat piti poikki sabattamaan, puolen tundin sisällä, jos mutoin satras pui hengisä pidettämän. Molemmat jalat sabattin myöskin poikki. Tästä tuli hänen surunsa suuremmaxi. Hän mui-

muištutteli nyt, kuinga monelta elämäldä hän
 ilkiwastaisudesta oli remäisyt pois juuri ne sa-
 mat jäsenet, joita hän nyt täydyi paigi olla.

Ah! huusi hän, kuinga monelta matele-
 waiselta, elämäldä ja linnulda engö minä
 ole temmanut pois jalat, ja en maltanut, et-
 tä heidän on tähtynyt karsia samaa kipua,
 kuin minä nyt karsin. Kuinga monda elä-
 wää, joita minä olen walanut kuumassa we-
 dellä, eikö ole tähtynyt karsia samaa kipua
 kuin minä nyt karsin?

Min huusi Rommingi laikkamata, hän
 tuli nitinkuin houruxi, ja olis mitämay sur-
 mannut igens, joslei Pappi olis händä jolla-
 kin muotoa hillinyt.

Hän tuli sitten paratuxi ja eli sen jälken
 raajarikkona ja jalwotoinna 25 vuotta muil-
 le esimerkixi, ja jokaissta poikaa, kuin hänen
 tygönsäl tuli, waroitti hän olemasta armotoin
 luondokappalia vastaan.

Wanhurkas armahtaa juhtaansa: mut-
 ta jumalattoman sydän on halutoin. San. R.
 12: 10.

6.

Laupias Samaritani.

Oxi Einoja Halberstadin kaupungin tyköndä
 läxi maalle aseittens kansa kowasa pak-
 kaisesa, ja löysi maantien wieresä yhden pa-
 leldunen Judalaisen. Hänen wieresänsä sei-
 soi

foi wähdäinen Fori muutaman werka-kappaleen ja rihman kanssa, joilla hän teki kauppa. Moni muu olis ottanut kalut, ja jättänyt Judalaisen makamaan. Mutta tämän armah-tawaisen Tinajan sydän tuli liikutetuyri: hän ajatteli: kuka ties tämä Judalainen eikä vielä, kuka ties hän vielä wirkois: ehkä hän on Judalainen, niin hän on kuitengin ihminen; hän on minun lähimmäiseni: minun pitkä händä auttaman.

Niin ajatteli hän, ja kohta kätki hän sefä omat että Judalaisen kalut lumeen, otti Judalaisen selkäänsä, ja kannoi hänen lähimmäiseen kylään, annoi pestä hänen palawiknalla, ja hiljajensa lämmitä. Suurimmaksi iloxensa näki hän Judalaisen toipuwan ja nostawan silmänsä ylös.

Zumalan kiitos! huusi hän: ei ollut siis minun apuni turha.

Hän annoi sitten Isännälle rahaa, että Judalainen olis saanut ruokaa ja juomaa; juoksi takaperin maantielle, ja toi omat ja Judalaisen kalut lumesta.

Koska hän tuli takasin taluin kanssa, halais Judalainen händä, ja kiitti sydämellisestä pelastuksensa edestä, ja pyysi händä ottamaan wähdän korinsa lahjaksi, jota koko hänen tarwaransa oli. Mutta Tinaja ei ottanut hänelä mitään, ei ollengan mitään. Judalainen pyysi vielä itkusilmin, että hän otais jongun wähdän kiitossisuden merkin. Mutta Tinaja ei kuullut händä, wan sonnusti igens mat-
kaan,

kaan, otti ystävänsä Judalaisista käteen,
ja sanoi:

Mitä minä olen tehnyt, se on ollut mi-
nun velvollisuuteni, sitä on joka ihminen vel-
lapää toiselle tekemään. Jumala auttakoon
molembia edespäin! ja sillä meni hän mat-
kaansa.

Mene ja tee sinä myös niin.

7.

Joka karkottaa kuopan toiselle, hän
langee itse siihen.

Yhdessä Londonin esikaupungissa asui yri Työ-
miehes, jolla oli vaimo ja lapset, joita hän
työnsänsä elätti. Tämä sai sen hirmuttavai-
sen ajatuksen ja mielen, että, päästävänsä si-
tä kuormasta, laittaa vaimonsa ja lapsensa
pois maailmasta myrkyllä. Hän osti sentähden
lamban reiden ja valoi sen yllisen väkewim-
hää myrkyä, wei sen kotia, ja kassii vaimons
sen paistaa Sunnuntai-ri, ja syövä lasten
kansa: sillä ei hänen pitänyt silloin itse kotia
tuleman. Sen jälkeen meni hän pois, ja ei
tullutkaan Sunnuntaina kotia. Vaimo paisti
lamban reiden, mutta ettei mies tullut, niin
ei hän tahtonut sitä yrittävänsä lasten kansa
syövä, wan laitti muuta ruokaa, ja annoi
paistin olla lajomata.

Maanantaina tuli mies kotia lajomaan
mitä vaikutusta myrkyä tehnyt oli. Hän tuli

jotengin h amm stynexi, kuin hän näki waimon serwen , ja kysyi kohta, kuinga hän woei, ja jos he olit lamban paistin sy net. Hän wihastui, koska hän kuuli, ettei tämä ollut tapastunut, ja k ssi heidän nyt puoli-p iv xi sen syödä. Mutta itsellensä annoi hän paistaa muutamia kaloja, kuin hän toi myötänsä.

Waimo ei tiennyt eik  hawainut wielä mitän, wan teki niinkuin mies tahdoi. Hän otti raswan, kuin paistettaasa oli wuotanut lomban reidestä, paisti kalat siinä, ja pani miehensä eteen, joka kohta niitä halullisesti litkaihi.

Sillä wälillä lämmitti hän myös paistin, pani sen edes, ja leikkais siitä itsellensä ja lopille. He tahdoit ruweta siitä syömään, mutta Jumala warjeli helte tästä onnettomuudesta, ja wapahti wiattomain hengen. Sillä mies, joka jo oli kalansa syönyt, kysyi nyt waimolda millä hän ne oli paistanut. Ja kuin hän kuuli, että waimo oli siihen ottanut paistin raswasta, huusi hän: minä olen kuoleman mies! ja nyt tuskasansa tunnusti h pi llisen työnsä. Kohta tulit myöskin tiwut. Hän eli sitten k xi tiimaa ulossanomatomasa tiwusa. Hänen omatundonsa waiwais h nd  helwetin piinalla; ja niin hän kuoli h pi llisell  kuolemassa, jonga hän hywin ansainut oli.

Joka kuopan kaiwaa, hän langee siihen, ja joka tiwen wieritt , se kieri  hänen itse päällensä. San. K. 26: 27.

Olkat laupiat, niinkuin teidän Jännekin laupias on.

Seisemän vuotisen sodan aikana makasit Hepsiläiset Ruhtinan maasa Hildesheimissä yli talven. Koska he läxiti talvi-majoistansa, jäi yksi sairas Soldati makamaan wä-hän matkaa Boltorstista. Yxi Talonpoika tästä kylästä näki hänen ja meni siwuike. Kuitengin jutteli hän siitä toisessa tuwasa, josa asui parembaa wäkeä. Waimo sanoi kohta miehensä:

Mieheni! mitäs luulet, engö me otais sitä mies parkaa ja autais händä, niin paljo kuin me taidamme? Hän on kuitengin ihminen!

Mies ei tahtonut siihen kohta suostua; sillä hän pelkäis huonen tulewan täyteen elämiä ja syhelmää. Kuitengin puhutteli waimo händä niin rauwan, että hän meni ulos, ilmoitti sitä Nabureille, ja rukoiili tämän wiheiläisen sairran edestä. Mutta hänen rukouzens hyljättin, ja ei kengän huolinut hänestä.

Koska se armelias waimo tämän kuuli, rukoiili hän wastauudesta sen hyljätyn edestä:

Nyt täyty meidän auttaa: Sinä tiedät että Jumala on sen lästennyt. Jos ei lukan muu tahdo holhota sitä waiwaista ihmistä, niin olkam me laupiat Samaritanit. Mene, ota hewoinen, pane waunun eteen, ja tuo mies tänne.

Mies

Mies ei tainut enä vastaan seisoa, wan
sairas tuotin kotia. Hänen päällensä pan-
din puhdas paita ja waattet: ja hänen ri-
kaimet rääpäleensä kaimettin maahan. Lääkä-
ri nouttiin myöS, joka wihän ajan sisällä hä-
nen paransi.

Waimo oli Lutherusen opista, mutta ko-
sta hän kuuli, että sairast oli Paawin usko-
sta, niin annoi hän kugua hänen tygönsä
Paawilaisen Papin. Lyhykäisessä, hän teki,
Sairasta auttawensa, kaikki, kuin hän taisi,
ja annoi hänelle ruokaa ja juomaa, niin et-
tä hän jällen tuli wäkewäri työmieheksi. Kii-
tollisudessa palweli hän sitten wiisi vuotta
tästä huoneesta.

Tämä waimo oli hyvä esimerkki muille
ihmisille; sillä hän teki sen jälkeen, kuin P.
Raamattu sanoo:

Taita isowaiselle leipäs, wie raadolliset
kulliat huonesees: koska sinä näet alantoman,
niin waateta händä, ja älä käännä itziäs pois
lihas tyköä. Es. 58: 7.

9.

Muista aina että Jumala on kaikki-
tietävä.

Yri Nuorukainen, joka oli hywin pöskas-
watettu hurssailda ja toimeisilda Wan-
hemmilda, tuli koriaan Schouluun. Hän
oli kaunis warrestansa ja näytti hywin ulos-
jou-

joutus sentähden usiasti kiusauheen tulla wietellöxi haureuteen. Mutta hän seiso i wahi wasti paikkia kiusauhia wasta, että hän aina muisti Jumalan olewan paikkietiedäwäisen.

Kerta oli waara händä sängen liiki. Piika siinä huonesä oli lauman ajanut händä takaa, ja piti paikkinaisia juonia händä wietellägensä: mutta Nuorukainen menetti igensä aina niin, ettei hän ollut sitä näkemänsä. Wihdoin tuli Piika niin häwyttöwäxi, että hän itse tarjois igensä makamaan hänen kansansa. Nuorukainen kauhistui sitä; woi teeskeli igensä suostuman, pyysi ainoastans, että Piika piti saattaman händä salaiseen paikkaan, kusa he taidaisit olla wißisi waluute-
 tut siitä, ettei kengän pitänyt heitä näkemän. Piika wei hänen senkaldaiseen paikkaan, mutta Nuorukainen sanoi, ettei tämä paikka ollut hänen mielestän waka. Piika wei hänen toiseen paikkaan, mutta Nuorukainen edes wettisaman esken. Piika wei hänen vielä muulle, mutta Nuorukainen eskeli igensä samalla tawalla. Koska Piika vielä wei hänen kansansa pimiään ja yrinäiseen paikkaan, sanoi wihdoin Nuorukainen: Wie minua siihen paikkaan, kusa ei Jumala ole, ja kusa Jumala ei näe meitä.

Nämät sanat tungit Piikan sydämen läpigen. Hän tuli liikutetuxi, kadui tyhmyttän-
 sä, käändyi ja paransi igensä.

SEKran silmä on paljon tirkkambi au-
 rin

vingota, ja näkee kaikki mitä ihmiset tekewät,
ja katsoo salaisiinkin loukkaisiin. Syr. 23:
27, 28.

10.

Hywillä awinilla lahjoitettu Poika.

Frankrikisä on wähdäinen kaupunki nimeldä
Nosse, kuin muinen joka wuosi piti laittaa
man yhden Keskrytin eli Soldatin. Se oli
tawallinen, että kaikki nuoret miehet heittit
arpaa keskenänsä, ja se, jonga päälle arpa
langeis, tuli Soldatiksi. Wuonna 1724 oli
3 p. Kesä. Kuusa määrätty arwan heittämisel-
xi. Yxi nuori poika, nimeldä Mignott, jo-
ka käsitöidänsä elätti wanhan Isänsä, ajat-
teli, jos arpa mitämox olis langenut hänen
päällensä, niin olis hänen Isänsä tullut puu-
tosta larsimään. Hän tarjos siis kumpaneil-
lens hywällä mielellä mennä Soldatiksi ilman
arwan heittämistä, jos jokainen heistä tahdois
anda hänelle jotaan rahaa palkaksi. Toiset
olitt tätä tarjoa ilolla wastan, ja jokainen ano
noi hänelle yhden Talarin; jonga päälle hän
otti Sotamiehen wiran.

Uusa luultin, että hänellä oli halu So-
tamiehexi mennä, eli että hän tämän तरी ra-
han ahneudesta. Mutta pian hawaittin ettei
se niin ollut. Sillä tustin oli hän saanut ra-
han, ennen kuin hän kannoit koko summan
Soudille, anoden, että hän siitä wähittäin
olis andanut hänen Isänsä, tarpen jälken.
Hän myei myöskin pois wapaudensa, että hän
olis

olis ollut sitä wihemi siitä, ettei Isästä mitään puutuis ylöspitämiseksensä.

Kakas lupsi, korja Isäns hänen wanhalta ijkällänsä, ja älä saata händä murhelliseksi, niin kauwan kuin hän elää. Syr. 3: 14.

11.

**Elkät erhettykö, ei Jumala anna
izens pilkara.**

Yri Upseri tahdoi wietellä nuorta fikkaa, ja lupais otta hänen waimoysensa. Fikka epäiltä täsä lupauksensa totta olewan, että Upseri oli wapasukuinen, mutta fikka Bormarin säädystä. Upseri wahwisti siis lupauksensa hirmuisella walalla, ja sanoi: jos minä näin toisen, niin andakon Jumala minun, Frouwani lanşa, eläwäldä mädändydä. Näiden sanain kautta andoi fikka parha izens pelettä, ja tuli häwäislyri.

Mutta Upseri unhotti pian lupauksensa, ja naei toisen omasta säädystänsä. Ei kuitengan rangaistus pois jäänyt. Hän ja hänen Frouwans sait ruumin madon, jonga kautta he ikänänsä kuin eläwillä ruumeilla mädänit, ja wihdoin monen kiwun alla surkiasfi kuolit.

12.

**Jos olet horjahtunut, niin älä
sitä kiellä.**

Yri Pringsi meni Ferran Galejan päälle Pa-

kelemaan fangeja, jotka sinne pandu oli raitoihin pahain telvoins tähden. Hän surkutteli nähdessänsä niin monda ihmistä, jotka ainoastans puolexi olit waatetetut huonoilla rääpälillä, ja joiden täydyi ystä ja päiwä pidellä raskaita airoja. Hän päätti siis, kummingin yhdelle heistä, lahjoitta wapauden. Mutta edelläpäin tahdoi hän tutkia, kuka enimmäst sentaldajista hywätystä ansaisis. Seytähden kysyi hän yhdellä toisen perään, minkätähden hän oli tähän rangaistukseen duomitettu. Niin rupeisit kaikki uikuttamaan ja wallittamaan. Jokainen teki itsens wiattomaksi: pahat ihmiset olit heistä pahain puhunet Esirwallan edessä, niin olit he walhen ja wääröden kautta tänne syytetyt. Jokainen rukoi sentähden Prinssiä armahtamaan itsiänsä ja pelastamaan itsiänsä tästä.

Wihdoin tuli Prinssi yhden nuoren ja ryysyisen miehen tygö, ja kysyi hänellä:

Mitä olet siis sinä tehnyt, ettäs olet tänne tuotu?

Armollinen Herra, wastais hän, minä olen häijy ja jumalaton ihminen. En minä ole tahtonut totella Isääni: minä olen karannut pois hänen tykönsä, wiettänyt ilkiä elämäkertaa, warastanut ja pettänyt ihmisiä, ja, minä tarwigisin pari tiimaa, jos minä juttelisin kaikki minun pahat juoneni, joita minä koko elinkautenani tehnyt olen. Minä tahdon mielelläni kärsiä rangaistuxeni, sillä minä tiedän sen aisaineyti.

Prins.

Prinssi tiesi kyllä, että kaitki olit ansainet rangaistuksensa. Wan tästä oli hänellä paras toivo, että hänen piti parandaman itsensä, koska hän tunnusti wikkansa. Sentähden sanoi hän:

Kuinga on niin ilkiä ihminen tullut näiden wiattomain ja kunniallisten ihmisten joukkoon? Ota pian raudat pois häneltä, ja aja häntä pois, ettei hän mitämöy wiettelis näitä wiattomia.

Kohta päästettiin hän kableistansa ja tuli wapaaksi. Sitä vastaan täytyi toisten, jotka teit itsens wiattomaksi, jäämän Galejan päällä. (*).

Joka pahan tekonsa kieltää, ei hän menesty: wan joka sen tunnustaa ja hylkää, hänelle tapahtu laupius. San R. 28: 13.

13.

Tapani ja hänen Morsiamens.

Tapani yri nuori kaunis Talonpojan poika, mutta köyhä, rakasti yhtä flikkaa toisesta kylästä, ja tahdoi häntä naida. Hän meni siis flikan Isän tykö, ja pyysi häntä. Ukko otti häntä ystävästänsä vastaan, mutta sanoi hänelle selkiästi, ettei hän tainut tytärtänsä hä.

(*) Soutaa Galejoia on pahantekijän rangaistus ukkomaalla, sen saam, kuin Linnan työ ja Uusi kuri-paja on meidän maassamme.

hänelle anda, koska ei hänellä ollut sitä waraa, että hän olis tainut waimonsa elättää.

Tapani vastais, että hän oli raitis ja wahwa, ja teki mielellänsä töitä: ei pitänyt siis hänelä leipää puuttuman. Edespäin sanoi hän, että hän muutamana vuoden sisälle oli säästännyt igellensä Wiisi kolmattakymmendä Nikintalaria, jotka taidaisit kestää häiri ja elaturyxi alkaa kassa; sitten aimoi hän arenderata jongun wähdän maankartanon, ja toi woi, Jumalan siunauksen alla, ahkerudellansa laittaa igellensä leipää. Tähän vastais Ukko:

Se on hwyä; mutta anna vielä olla yri eli joku wuosi ilman häitä, sixi kuins saat enämän rahaa: sitten taidat tulla pyytämän minun Tytärtäni.

Tällä wastauyella meni Tapani murheisansa pois. Hänen Armaansa, jonga nimi oli Kaisa, oli siinä päiwänä mennyt Kaupungiin. Tapani meni händä wastaan, ja kuin hän kohtais händä, jutteli hän hänelle kaikki, mitä hän hänen Isänsä kassa puhunut oli, ja oli suutuyisansa, ettei Ukko tahtonut hänen anomiseens suosua.

Koska he nyt käwit toinen toisens kassa hiljain, kombastui Tapani piimeisä jotain wastaan, ja langeis. Hän nousi jällen ylös, ja tunnusteli kädellensä mitä se piti oleman, jonga päälle hän langeis, ja kago, se oli suuri rahakukkaro, jota hän tuffin taifi no. staa. Kuin he nyt näit wakkian ledolla loistawan, niin weit he rahan sinne, ja rupeisit
luse

lukkemaan. He saivat yhden sadan Kikintalaria toisen perään, ja lukkaro oli vielä raskas. Whhdoin löysit he, että siinä oli niinkuin Neljä tuhatta Kikintalaria.

Nyt, sanoi Tapani, taita sinun Isäs wis. sisti suostua siihen, että minä saan sinun waimoreni. Jumalan olkon kiitos, että me tämän tawaran löytäneet olemme.

Kuin he nyt iloisansa raha-säkin kassa menit kotia kylään, johtus heidän mieleensä, että joku oli tainut teloittaa tämän rahan, josta heidän siis piti takosin andaman, jos omistaja igensä ilmoitti: sitten tulisit he jälleen niin löyhäri, kuin he ennengin olit. Kuitengin lohduitit he igensä siitä, että heidän silloin piti saaman hyvät löytäiset.

Whhdoin päätit he menemään Kirkkoherran tygö, juttuleman hänelle kold asian, ja saamaan hänellä neuwoa. He menit myöskin koldta sinne, juttelit hänelle kaikki, ja sanoit, että he tahdoit panna rahan tallelle hänen tygönsä, sixi kuin se, joka rahan teloittonut oli, igensä ilmoitais. Kirkkoherra ylisti heidän rebellisüttänsä, otti rahan taldeen ja annoi julkisesti kuulutta, että yxi rakkaro oli löytty, ja että omistaja ilmoitais igensä hänelle.

Sinä siwusa lupais hän olla näille nuorukaisille awullinen, että he saisit naida toinen toisensa. Hän pyysi ige Ukolda tytärtä Tapanille, ja Ukko suostui. Hän autti myös siihen, että Tapani sai arrenderata sen maan-talon,

talon, kuin hän tahdoi, ja toimitti hänessä eläimiä ja kaluja, kuin peston viljelemiseen tarwittin. Tämä nuori pariskunda elätti itsensä nyt ahkerasti ja hyvin.

Sillä wälillä maikas raha Kirkkoherran tykönä ja ei yhtäkän omistajaa tullut. Kahden vuoden perästä otti hän raha säkin, wesen nuoren pariskunnan työ ja sanoi: Koska ei yhtäkän omistajaa ole tullut, niin raha on teidän. Mutta että kuitengin taita olla mahdollista, että joku tulis ja kysyis sen perään, niin annan minä teille sen neuwon, että te lähtätte rahan hyvin, ja ostatte sen edestä jotan, kuin hyödyllinen on, että se olisi aina käsillä, tulkon omistaja kossa tahtons.

He seuraisit tätä neuwoa. Tapani osti sen talon, jonga hän tähän asti oli orrenderanut: ja että se mayoi juuri 4000 Mikintalaria, niin taisi hän sen kohta maraa. Wähän ajan sisällä saatti hän myös ahkeran työn kautta talon parembaan tilaan, kuin se oltaisa oli.

Joku muosi sen jälkeen kuoli wanha Kirkkoherra. Tapani waimonensa panit uuden Kirkkoherran taan taldeen yhden kirjan, josa he lupaisit, että jos joku omistaja tulis siihen löyhtöyn rahaan, niin tahdoit he anda omaisuuden pois tykönsä: ja sen he lupaisit ei ainoastans itse puolestansa, wan heidän lapsensa ja lastensa lapset piti myöskin siihen sitoutut oleman.

Kymmenen vuotta jälkeen, sitte kuin Tapani

pani oli löytänyt rahan, oli hän ulkona ledolla ja näki tiellä puolipeitetyn waunun ja pari ihmistä siinä sisällä. Kikisti kaatuis waunu kyljellensä ja meni rikki: molemmat puolitit ulos waunusta, kuitengin ilman igiänsä wahingoitumata. Tapani juoyi kosta sinne, ja tarjos heille palwelluksensa ja pyysi heitä tulemaan kansans kotia ja siellä lewäämään wähdän. Tämä kelpais heille, ja he menit hänen kansansa.

Tiellä sanoi toinen näistä wierahista: Se näyttä niin, ikänäns kuin tämä tie olis notuttu. En minä taida tästä siwugen mennä, ilman etten minä saa jotan wahingota. Kymmenen vuotta sitten teloitin minä tässä paljon. Minä tulin Beipzigin markkinoilta; minussa oli myötäni 4000 Rikintalaria, ja ne minä tässä kadotin.

Mitä? sanoi Tapani, oletako tässä kadottanut 4000 Rikintalaria? mutta ettekö jollakan tavalla kokenet niitä takasin saada?

Se oli minulle mahdotoinda, minun ystäwäni, wassais wieras. Minun täydyi kiertä Hollandiin, kusa yri laiwa oli walmis, jolla minun piti menemään Ostindiaan. Miika oli tärkei, ja laiwa ei olis minua odottanut. Minä kirjoitin siis rahasta yhden hywän ystäwän tygö Beipzigissä. Mutta ei hän ole saanut minun kirjoitustani, ja niin ei ole ensingän peränkysytty, jos raha on löyetty eli ei? Ja jos se olissin tapahtunut, kuinga minä taidaisin uskoa, että joku olis niin lun-

nial.

niaallinen ja annais minulle rahan takasin?
En minä siis enä ole huolinut kolo asiasta,
mutta nyt, kuin minä tulin taas samaan on-
nettomaan paikkaan, tuli se minun mieleheni.

Nyt tiesi Tapani wisisti, että tämä wiera-
ras oli omistaja rahaan, josta hän kymme-
nen vuotta sitten tiellä löytänyt oli. Mont-
muu olis kyllä kowin surenut, että hän niin
äkillisesti kadotais omaisuuden, jota hän niin
kauvan on nautinut. Mutta se rebellinen
Tapani oli sydämestänsä iloinen että hän
sai anda takasin tälle vieralle hänen kadon-
nen rahansa. Mutta ei hän vielä mitän pu-
hunut, wan wei wieras huoneeseensa, ja pyysi
heidän ottaman hywärens wähdä puolipäi-
wällistä hänen tykönsä. Sillä ajalla, kuin
waimo laitti ruokaa, juoksi Tapani Kirkko-
herran tykö, ja kugui händäkin puolipäi-
wäille. Kuan jälken wei Tapani wieras ym-
häri talon, näytti heille huonet, pellon ja
tarhat, ja jutteli heille, kuinga paljo hän
joka wuosi pellostansa sai.

Wihdoin käänsi hän itsensä yhden puo-
leen wierasta, ja sanoi: kaikki, mitä tässä nyt
näette, on Teidän omaisuudenne, ja kokonansa
Teidän omanne. Minä olen löytänyt ne 4000
Markintalaria, kuin Te olette kadottanet. En-
dinen Kirkkoherra annoi ne julkisesti kuulut-
taa, mutta koska ei yhtäkän omistajaa tullut,
niin ostin minä tämän talon sillä rahalla, sit-
nä wahwasa aiwoituksesa, että andayeni sen
sille, joka rahan kadottanut oli niin pian
kuin hän tulis sitä ottamaan.

Hän

Hän jutteli sitte koko asian laidan. Bieras ei tiennyt kuinga hänelle kävi. Hän ka-
hoi ensist yhden, sitte toisen päälle. Wihdoin
andoi hän Tapanin kättä, plisti hänen rebel-
lisyyttänsä ja kysyi hänelä, jos hänellä ilman
tätä omaisutta oli jotan muuta?

Ei, sanoi Tapani, mutta josset Te tahdo
myydä tätä omaisutta, niin pitää Teillä ole-
man joku Arrendatori eli Lambuondi sen pääl-
lä: ja minä loipon, että Te otatte minun
sxi, ennemin kuin jongun muun.

Hyvä ystäväni, sanoi Bieras, Teidän re-
hellisydenne aisaikee paremman palkan. Nyt
on kymmenen vuotta, sitte kuin minä kado-
tin rahan, jonga Te oletta löytäneet. Tämän
ajan sisällä on Zumala erinomaisella tavalla
siunanut minun kauppani Ostindiasa, ja mi-
nä olen jo monda vuotta ei ensingän muis-
stanut tätä wahingota engä ajatellut sen pääl-
le Neljä tuhatta Kikintalaria ei tekis minua
paljo rikkammaxi. Mutta ne tekisit Teidän
köyhäyi, jos Te ne minulle moraisitte. Pitäis
suis omaisuus igellenne. Zumalan edeslago-
mus on sen Teille andanut, ja se käwis mi-
nun tundoni päälle, jos minä sen Teidä pois-
ottaisi. Se on Teidän, minä lahjoitan sen
Teille nyt kokonansa, ja olen sydämestäni i-
loinen, että minä tässä tilasa olen oppinut
tundemaan yhtä niin rebellistä miestä.

Sitte annettin hänelle se kirja, kuin Kirk-
koherralle tähän asti oli tallelle ollut. Sen
rewäisi hän rikki, ja teki uuden kirjan, josa
hän

Hän iky päiväy lahjoitti talon Tapanille, hänen vaimollensa ja jälkentulemaisillensa, ja kiitti hänen rehellisyytensä.

Tämä Pariskunda ei tainut kiitollisudesta pidättää kynneliitänsä, ylistit Jumalan ihmellistä edestagomusta ja päätit tykönsä aina käyttämänsä itsensä rehellisesti. Jos Tapani olis salanut asian Wieraalle, niin olis hän kyllä myös saanut pitää talon, mutta ei hänellä olis silten ollut lewollista omatundoa: mutta nyt taisi hän ilolla sen pitää.

14.

Xri syndi johdattaa toiseen.

Joka ehdollisesti yligeläy yhtä Jumalan Edessä, se rohkene myöskin yligeläydyä toista. Yhdestä synnistä tulee enimitten yksiampi. Se joka ehdolla on tehnyt yhden pahan teon, hän langee pikoisesti muihin syndeihin; ja syöree itsensä viimein onnettomuteen ja ijanloikkiseen katoitukseen. Tämän opettaa seuraava tapahumus.

Yri nuori mies 20 ajastajan vanha, joka asui Hamburin kaupungin tykönsä, oli wietellyt yhtä Piikkaa. Aluuja tahdoi hän somittaa wikaansa naimisen koutta, wan hänen Isänsä ei andanut siihen suostumustansa. Nyt waadei se wietelödy Piikka 40 Markintalaria sen edestä että hän oli häwäistiy: wan miehellä ei ollut yhtän rahaa: sillä ei hän ollut vielä mitän perinyt, ja Isä ei andanut hänelle
mi.

mitän. Ei hän siis tiennyt mitä hänen piti tekemän.

Tässä epäilyksä otti hän sen kaubista-waisen päätöksen, että murhata sitä wietelystä Piikaa, joka jo oli raskas kahdeksannella kuukaudella. Tämän päätöksen hän myöskin täytti sangen julmalla ja jumalattomalla tavalla.

Hän meni ulos kedolle ja teki haudan erinäiseen paikkaan. Päivää sen jälkeen wieteli hän sitä onnetoinda waimoihmistä menemän kansansa ulos kävelemään; wei hänen niin, ettei hän sitä tainut hawata, haudan tögö, ja syöxi hänen äkisti sinne, annoi hänelle lapiolla jongun köhmyksen päähän, ja tupeis häntä mullalla peittämään.

Turhaan itki Piika ja parui niin surkialla äänellä, että sen olis pitänyt liikuttaman kivi-kowangin sydämen: turhaan rukoi häntä armahdamista näillä sanoilla:

Ah! minä olen kuitengin sinun armas!
Sinun lapses elää minun sydämeni alla!

Ei mies tästä tullut liikutetuksi, wan hän tahdoi täyttää haudan mullalla. Mutta jo nyt tuli helwetin tussa hänen päällensä: ei hän enä tiennyt mitä hän teki; hän juoksi pois siitä ennen kuin haudasa olewaisen waattet olit kokonansa mullalla peitettyt.

Kohta sen jälkeen meni yksi Talonpoika siwuge, näki sen peittämättömän waatten liepen, kaimoi mullan jällen plös, ja löysi hämmästyksellä ja kaubisturella sen onnettoman wai-

moihmisen, ja, hän löysi hänen vielä hengissä: mutta hän kuoli kohta sen jälkeen.

Talonpoika annoi asian edes Duomarille: ja taittiin kiviästi arvata kuka murhaja oli: hän otettiin myös kiini, ja kuoli ei hän tahtonut kieldä pahaitekoansa, niin sai hän pahudensa hymin ansaitun palkan: hän keillatettiin julkisesti Hamburissa, ja sillä tavalla hän kuoli.

Jos tämä mies olisi kawahtanut igenshuorudesta, niin ei hän olisi murhajanikantunut.

Jokainen kiusatan, koska hän omalda hilmoldansa wietellän ja hukutellän. Sitte koska himo on siittänyt, niin hän synnyttää synnin; mutta koska syndi täyretty on, niin se synnyttää kuoleman. Jac. 1: 14, 15.

15.

Nähtävä rangaistus wääröden tähden.

Yri Talonpoika oli ehdolla muuttanut waa-
jan, joka oli maahan lyöty rajamerkiksi hänen niitusansa, ja sen kautta enändänyt niitun sarkans muutamit kynnärät. Kohta sen jälkeen astui hän ylös yhteen piilipuuhun, joka seisoi siinä wieresä juuri liki, leikatarensä muutamia ogia. Tikapuu, joidenga päällä hän seisoi, kaatusit, ja hän putos sen muutetun waa-
jan päälle, joka oli ylhäldä
pus-

puolelta terästä, ja meni hänen mahans läpi, josta hän kuoli.

Jos hän olis andanut waajan seisoa viikissa paikallansa, niin olis hän mitämääräisesti wahiingota tästä putomisesta saanut, sillä maa oli pehmiä ja werellä niitusa. Mutta nyt annoi waaja, jonga päälle hän syndiä tehnyt oli, hänelle hywin ansaitun palkan.

Woi sitä, joka kooko tawaransa myyitten hywydestä. S. hak. 2: 6.

16.

Lupauret pitää pidettämän

Spanialasa oli muinen monda Muriania, josta siellä sitten ulosajettiin uskonsa tähden; sillä ei he tunnustaneet meidän kristillistä uskoamme, wan Mahometin. Kuitengin oli heidängin seasansa oikeita ihmisiä, niinkuin seurawainen esimerkki osoittaa.

Myi Spanialainen tuli viitaan nuoren Murianin kanssa, jota ei hän tunnenu, ja tapoi hänen. Hän karas; häntä ajettiin takaa; mutta hän pääsi sen kautta, että hän hyppäis yhden kyydimaan muurin yllisen. Kyydimaan Isändä, joka myös oli Muriani, osas juuri silloin olla kyydimaasa. Spanialainen langeis maahan hänen eteensä, ilmoitti hänelle mitä tapahunut oli, ja rukoi häntä lätkemään ihiänsä. Muriani lupais, että hänen piti siellä olemalla ilman waarata, lät-

Ei hänen lystihuoneeseen, ja otti pääkassansa ensimmäisensä yönä laitta häntä pois tieheensä.

Muriani meni sitten sisälle huoneeseensa. Mutta tustin hän lerkkes istumaan, ennen kuin iso joukko wäkee tuli suuresta kännestä omen eteen, ja kannoit hänen kuollutta poikaansa paaretten päällä, ja sanoit, että hän nykyisestä oli kuolliaksi lyöty yhdellä Spanialaiselta. Jokainen taita ymmärtää, kuinga suuri Murianin peljästyös ja hämmästyös oli. Hän tulkei kaikki asian haarat, ja hawaitti heidän jutustansa, että juuri se sama Spanialainen, kuin nyt oli hänen kroydimaasansa kätöksä, oli murhanut hänen poikansa.

Mitä piti hänen nyt telemän. Hänen poikansa murhaja oli hänen wallasansa. Hän taisi siis kosta häntä, eli antaa hänen Duomarin tutkinnon alla. Mutta ei hän kumbaakan tehnyt. Sillä hän oli andanut Spanialaiselle lupauyensa, että hänen piti oleman ilman waarata hänen tykönsä: hän oli luvannut suojella häntä, ja hänen lupauyensa oli hänelle pyhä. Ei hän siis puhunut mitän, mutta niin pian kuin yö tuli, meni hän kroydimaahans, haki ylös Spanialaisen ja sanoi:

Sinä Christitty! Se, jonga sinä löit kuolliaksi, on minun Poikani. Hänen kuollut ruuminsa on minun huoneesani. Sinun pitäis sentähden tuleman rangaistuyri: mutta minä olen andanut sinulle lupauyeni, ja en tahdo sitä rikkoa.

Hän

Hän wei hänen sitte talliin, ja andoi hä-
nelle parhan hewoisen, ja sanoi:

Pakene, niin kauwas kuin taidat. Mä
on sinulle suoelluxeri ja huomena sinä olet
ilman vaarata. Sinä olet tehnyt ises wika-
pääxi minun Poikani wereen: mutta minä
kiitän Jumalata, että minä olen wiatoin sinun
werees, ja olen pitänyt minun lupauzeni.

Mitä lupat, niin pida. Se on parem-
bi ettes lupaa, kuin se, ettes täytä mitäs lu-
wannut olet. Saarn. R. 5: 3, 4.

17.

Ei sinun pida warastaman.

Myl Moki-poika piti perlkaman korstenia yh-
den Prinsefan huoneesa. Koska hän tu-
li ulos korstenin piipusta, näki hän igensä
olewan korjasa kamarisa. Hän tuttei kaikkia
kuin sinä olit, kauneita ja tyyreitä kaluja.
Muiden seasa näki hän kulda-uurin, eli ta-
sku-kellon kullasta, jonga ymbäri oli kalliita
ja kiildäwiä kiviä. Tämän hän otti käteen-
sä, kahellayensa sitä likemmin. Nyt nousi
hänen tykönänsä paha himo ottamaan tätä
uuria pois, ja hän rupeis puhuman igellen-
sä tällä tavalla.

Ota sinä uuri: Prinsefa on rikas kullä,
hän taita lewiässi olla sitä poixi: Sinä olet
köyhä poika, ja suurella työllä ja tuskalla e-
lätät igiäs, jos sinä myyt tämän uurin,

niins saat sen edestä paljo rahaa, ja taidat senkautta tulla onnellisxi miehexi.

Mutta sitte minä tulen warkaaxi, ja Catechismuxesa seisoo: Ei sinun pidä warastaman, — ja warkaat ei tule taimaseen — en minä tahdo sitä uuria.

Mutta se olis kuitengin hywä, että sinulla olis se uuri, sillä sitte sinä tulisit äkisti rikkoxi — kuka sen tietä, että sinä olet sen ottanut? Sinä riennät ulos kaupungiin; ei yrikän ihminen sitä tietä saa.

Mutta Jumala tietää sen kuitengin, että minä olen waras, ja minun omatundoni ei tulis koko minun elinkautenani lewollisxi. — Meidän pidä pelkämän ja rakastaman Jumalata, niin ettem me meidän lähimmäisemme rahaa ja kalua pois ota.

Min puhui hän igellensä. Hän seisoi siinä kauwan, ja ei tainnut päättää, jos hänen piti seuroman paha himonsa eli Catechismusta. Kuitengin voitti hän wiimen pahan himonsa, ja sanoi igellensä: Ei, en minä tahdo sitä uuria. Ja nyt pani hän sen jälken paikkaans, astui ylös korstenin piipun kautta, ja meni työstänsä kotia, siinä luulossa, ettei yrikän ihminen händä nähnyt kamarissa.

Mutta Prinsesta, jonga uuri oma oli, oli nähnyt ja kuullut kaikki; sillä hän oli liimäisessä kamarissa, ja owi oli raovellensa. Jos hän olis uurin ottanut, niin hän olis kohta astu-

astunut edes; mutta että hän pani sen jäl-
 len paikallensa rippuman seinään, niin oli
 Prinsefa ääneti kamarisansa. Kuitengin an-
 noi hän samana päivänä kugua pojän tygön-
 sä, kiitti hänen rebellisyyttänsä, ja manais
 händä edespäingin pelkämään Jumalata ja
 piämään igens oikein; ja päätöxyi kysyt
 hän pojaldä, jos hän tahdoi edespäin tätä
 noki wirkaa pitää, eli ennemin opetella jo-
 toan muuta? kuin hän nyt sanoi halajawans
 oppia jotoan muuta, niin annoi Prinsefa
 händä opetetta kaikisa kuin hänellä balu oli.
 Ja että hän oli uskossinen ja ahkera, tuli
 hän wiintein tunnioitettawaxi ja onnellisxi
 miehxi.

Ole wiatoin ja pidä sinus oikein, sillä sen-
 kaldaiset wiimein menestywät. Psalm. 37: 37.

12.

Kuinga pitäisestä taittan epäluulosta tehdä toiselle wääräyttä

Yhdesä wifisä huonesa tuli pois yxi kukka-
 ro, josa oli joku kulda- ja hopia- raha.
 Että nyt yxikän muu ollut huonesa kuin
 Piika, niin oli hänestä epäluulo. Hän otet-
 tin siis tutkinnon alla: mutta hän kielsi, ja
 ei händä taittu millän tawalla siihen sitoa.

Kohta sen jälkeen tuli myös pois pari
 hopiaista the-lusikkaa. Nyt luultin wifisi,
 että Talosa oli salainen waras. Ja koska
 piikasta oli jo ennen ollut epäluulo, niin
 hän

hän nyt jongun muun teeskellyn syyn tähden ajettiin pois talosta.

Kuitengin oli hän viaton, niinkuin perästä päin ilme tuli. Nyt vuohi oli usein tullut sisälle huoneeseen, ja oli tottunut kämmentään siellä ymbäri. Nämä luondokappaleet haalivat kaikki mitä eteen tulee, ja sillä tavalla oli vuohi itse waras. Tämä vuohi tuli jongun ajan perästä lipidäri, ja myytiin yhdelle Judalaiselle, joka teurasti eli slaktais sen, ja löysi hopia lusikat ynnä kullaron ja rahan lanğa sen mahasa. Judalainen oli kunniallinen ja lähetti nämät kalut omistajalle takasin.

Piika löyttiin niin muodon viattomaksi. Kuka olis tätä tainut ajatella? Kuinga usiaksi tapahuu, että ihmisille on epäluulo toinen toisistansa, johon ei heillä kuitengan ole yhtään wahvaa perustusta. Tainkaldaisesa tilasa mahdetan siis aina muistaa tämä kysymys:

Mixi Te ajattelette pahaa Teidän sydämissänne. Matth. 9: 4.

19.

Ei pidä oman hyödytyren tähden hywää tehtämän.

Roman talwen perästä tuli äkisti suoja: lumi sulas; ojat ja joet tulit täyteen, kylmätynnet wirrat mursit ylös, paisuit kaubiafit ja tierittelit suuria jaan kappalia myötän-

sä juoyusansa, josta monda huonetta, jotta olit liki wettä, sait wahingon, ja monda sil-
daa repeisit rikki.

Weronan kaupungin tyköndä Zoliasa oli iso silda rakettu lewian wirran yligen. Sen päällä seiso huone, josa yri mies asui, joka piti wastan ottaman tulli ja silda-rahan. Tämä silda wietin myöskin silloin pois weden ja jäd. kappalden wallalda, kuitengin ei yhtä haawa, wan wähittäin. Ensin wietin pois molemat pädt. Tullimies ei tainut sit enä tulla maalle. Ja kuin wesi otti pois aina enämmän ja enämmän sillasta, niin oli selkiästi nähtävä, että koko silda ynnä Tullimiehen huonen kanssa piti pian menemän myötdä. Se mies parka waimonensa ja lapsinensa huusi surkiasti ja anoi apua. Mutta ei yri-tän tainut heitä auttoa. Sitästä wietin kappale toisen jälkeen, waara tuli joka silmän-räpäys suuremmari, he näkiwät wisin luoleman silmänsä edesä, he huusit sitä enämmän, mutta ei kengän tullut heitä auttamaan. Monda tuhatta ihmistä seiso rannalla ja suruttelit näitä onnettomia, mutta ei kengän tainut heitä auttaa. Kuka rohkeni heikosta paatilla juoyewan wirran yligen hirmuisten jäd-kappalden seasa mennä sillan tygö näitä onnettomia ihmisiä noutamaan.

Wihdoin tuli yri Greimi, nimeldä Spolmerini, ajaen hewoisella täyttä kuraa, suurella kullarolla täynnästä rahaa, jonga hän piti kädessänsä ylhällä, ja huusi:

Joka velastaa ne onnettomat, sitä saaman 200 dukatia eli kulda penningiä polkaksi — Uho! friskist!

Niin huusi Greivi alati, ja piti kulkaron ylhäälle. Kaikki kagoit haluisesti sen vädälle, mutta ei kengän rohjennut mennä sitä ansaigemaan.

Sillä välillä paisui west korkiammalle, tuuli wingui, aallot pauhaisit, jää-kappalet kuljit wähwemin, Tullimies, waimonsa ja lapsensa kanssa huusit apua, wan ei kengän näkynyt tulewan heitä auttamaan.

Kuulengin, yri Talonpoika huonoisa maateisa rohkeni sen tehdä. Jumalan Nimeen karais hän wäwäiseen paattiin, tungi tuulen ja aalloin läpiße jää-kappalden seasa igens sildaan. Mutta Tullimiehellä oli monda lasta, ja paatti oli wäwäinen, sentähden ei he mohtunet siihen kaikki yhtä haawa. Hän otti siis ainoastansa yhden osan heistä paattiin, ja wei heidän onnellisesti maalle. Rohka annoi hän igens toisen kerran samaan waaraan, tuli sillan tygö, mutta ei hän nytkän vielä tainut ottaa kaikki kansansa, wan täydyt jättä muutamto: ja kuin hän oli wienyt ne, kuin hän ottanut oli, maalle, meni hän koi-mannen kerran, ja tässä tawalla pelasti hän wihdoin kaikki. Tullin oli hän viimeisten kanssa pääsnyt maalle, ennen kuin, mitä sil-lasta jälillä oli, ynnä Tullimiehen huonen kansa, putos alas, ja wietin wirralda pois.

Kaikki jotta tämän näit, iloigit, että
nä-

nämät onnettomat niin hywin tulit pelastetu-
 ti, ja ihmettelit Talonpojan rohkeutta. Grei-
 wi ajoi händä wastan kokotti hänelle kukka-
 ron kulda rahan lausa ja huusi: Kago täsä,
 minun ystäväni! täsä on sinun hywin ansait-
 tu palkas, tule ottamaan.

Mutta Talonpoika vastais. Mitä minä
 olen tehnyt, sen minä olen tehnyt rakkaude-
 sta lähimmäistäni kohtan; en minä ole palkan
 edestä igeni waaraan andanut, eikä minun
 hengeni ole myytävä kultaan. Minä olen
 tyllä töyvä, mutta en ole kuitengon puutte-
 sa mistäkän. Mutta jos tahdotte kullallanne
 hywin tehdä, niin andakot se Tullimiehelle,
 jonga kawara ja omaisuus nyt huklandui ja
 mirralda poisvietin.

Niin puhui Talonpoika; siinä samasa
 käänsi hän igens ymbäri, ja meni matkaans.
 Ei yxilän tiennyt kuka hän oli, eli kuhunga
 hän meni.

Se oli oikia Christitty, sillä hän oli ha-
 luinen tekemään sen jälkeen, kuin P. Johan-
 nes sanoo:

Meidän pitää weljeimme edestä meidän
 hengemme paneman. 1 Joh. 3: 16. ja Jesu-
 ren käskyn jälkeen:

Tehkät hyvää ja älkät mitän siitä toi-
 woko; niin Teidän palkkanne on suuri ja
 Teidän pitää oleman Nimmäisen pojat. Luc
 6: 35.

Ei suun pidä väärää todistusta santoman.

Yri köyhä mies, nimellä Amynti, oli suu-
resa häädä. Ei hän tainut kukaan saa-
da mitä hänen lastensa ravinnoksi tarwittin,
ja yri kova mies, jolle hän oli lymmenen
Rikintalaria welkaa, uhkais onda myydä hä-
nen huonensa, jollei hän lohta maksais tätä
welkaa. Häädänsä meni hän yhden rikkaan
miehen tykö, ja pyysi, että hän olis anda-
nut hänelle lymmenen Rikintalaria lainaksi,
jotka hän lupais lunniastisesti maksaa, niin
pian kuin hän työnsä kautta kerkeis niin pal-
jo kukaan saamaan.

Rikas mies ei tahtonut anda, wan jut-
teli hänelle pitkästä, kuinga paljon rahaa
hän jo oli kadottanut welkamiesten kautta.
Amynti pyysi ja rukoi lymnelissä, Jumalan
tähden. Mutta rikas mies ei myöndynyt.

Siidä wälillä tuli yri Handtwärkkäri, jol-
la oli jotakin saamista rikkalda mieheldä. Lu-
tua lastetesa tuli heidän wälissensä riita, ja
rikas kugui Handtwärkkärin skälmixi ja war-
kari.

Mitä? sanoi tämä — olengo minä skäl-
mi ja waras. Sen edestä pitä Teidän mi-
nuu wastaman Oikeuden edestä. Amynti kuu-
lt sen.

Udius sanoilla meni Handtwärkkäri pois
kandamaan rikkaan päälle ja andamaan asian
edes.

edes. Amynti parka seisoi jälille ja odotti jootaan saawansa. Wihdoin sanoi Nikas:

Kuules Amynti! minä tulin äkäytetyxi ja kuguin miehen skälmiä, hän lända minun päälleni, ja sinä tulet todistamaan. Jos sinä minua vastaan todistat, niin minun täytyy julkisesti Oikeuden edessä rukoilla hänelä andeyi. Se olisi minulle suurexi häpiäxi. Kuules, tee minulle mielen nouteyi; kuin sinulda kysytän, niin sano, ettes mitän kuullut. Minä lainan sitte sinulle ne kymmenen Kikintalaria, kuins pyytänyt olet.

Herra, sanoi Amynti: Et Te minua siihen wiettele. Jos minua waaditan todistamaan, niin täyty minun sanoa totuuden.

Nikas sanoi jälleen: Jos sinä teet minulle mielen nouteyi, niin minä annan sinulle ne kymmenen Kikintalaria lahjaksi.

Mutta Amynti ei luwannut sanoa wäärää todistusta. Wihdoin sanoi Nikas:

Jos sinä autaisit minua tässä asiassa, niin minä annaisin sinulle kaksikymmentä Kikintalaria lahjaksi. Sitte sinä pääset kaikesta häädästä. Malta nyt mitäs teet.

Mutta se kunniallinen Amynti pysyi niin lujasti aikomisefansa, että hän sanoi: Ei, Herra, et Te minua siihen saata, että minä sanoisin wäärää todistusta. Minä olen kyllä suuresa häädästä: minun lapsillani ei ole kahdena päivänä ollut leipää tarpeensa; he itewät ja walittawat näljän tähden, koska
mi

minä kottia tulen. Se käy läpi minun sydämeni. Minä taidan myöskin tulla ajetyri pois kodoistani ja huoneistani: mutta kaisen tämän tahdon minä ennemmin karsia, kuin minä tekisin jottaan omatundoani vastaan.

Niin puhui Amynti, ja meni.

Joka totuden puhuu, se wanhurstauden ilmoittaa; mutta joka wäärin todistaa, hän pettä. Petolliset huulet owat *3* Kralle kauhius. San. R. 12: 17, 22.

21.

Yri kunniallinen mies.

Muutamissa paikoissa Saxon maassa, niinkuin muissakin Maakunnissa löytyy Christiittyjä, joilla on senkaldainen Oppi, ettei he anna lastensa nauttia Kastin Sakramenttia, ennen kuin lapset kasvawat suurexi. Ne owat erimittien hywää ja kunniallista wäkeä.

Seisemän wuotisen sodan aikana, kossa Fransyskäläiset 1759 seisoi Ruhtinanmaassa Waldekissa, lähetettiin yri Fransyskäläisen Generalin Adjutanti hakemaan furassa hewoissille. Hän tohtais yhtä senkaldaista Christiittyä, ja kassu hänen näyttä hänelle ohrapellon. Tämä esteli kyllä igens, mutta ei se auttanut, hänen täydyi mennä.

Hän wei Adjutantin wähdän mekän läpi he, josa ohrapeldoja oli liskipaikoilla siwullapain. Kun he olit melkian matkan käynet, näki

näki Adjuvantti että he jo olit menneet monen ohrapellon siwuike, ja kysyi mieheltä, mitet hän niitä hänelle näyttänyt? Mies oli ääneti ja káwi vielä wáhán edes, sitte hän seisabti yhden ohrapellon wieresä ja sanoi:

Ne toiset pellot ei ole minun, mutta tämä on minun peldoni. Anna minun saada wikalhdetta, ja sano, kuinga paljo sinä tarwiget.

Uusi kunniallinen mies teki p. Pawalin sanan jálken:

Ulkán jokainen omaa parastansa katoko, wan myös toisen parasta. Phil. 2: 4.

22.

Joka taita hywää tehdä, ja ei tee sitä, hänelle se on syndi.

Yri kóyhä Leski neljän lapsen kanka oli suuresa hádäsä. Hänen wellkansa waiwutit hándä; hän oli duomittu maxamaan, ja ei hänellä ollut yhtään rahaa, eikä yhtäkán ystäwätá, kuin olis lainanut hänelle eli puhunut hänen puolestansa parhainpáin. Erinomattain tuli hän kowin uhatuyi yhdeldä, jolla oli hánelldä saamista, joka jo oli saanut duomton panna hänen sangiugeen, joslei hän maxois hánelle. Ei tämä tainut millán tawalla myöndydä kankakársiwáallisyteen, wan waadei kowasi hándä maxaman, eli andamaan wanhimman tyttärensä, joka oli 17 ajastajan wanhá,

ha, hänen halduunsa. Vessi oli siis suuresta tuskasta. Taikka piti hänen menemään fangiukseen taikka andamaan tyttärensä hävdistä. Ei hän tiennyt yhtäkään neuvoa. Tässä tuskasta otti hän pakonsa yhden rikkaan miehen tygö, ja kirjoitti hänelle seurawaisen kirjan:

Rikas mies!

Osottakat, että Te olette Jumalan kalvainen ja teette laupiuden työtä. Ne, joille minä olen welkaa, waiwawat minua. Oryhristä on jo saanut korlian käskyn panna minun fangiukseen, ja jos minun siitä pääsemän pitäis, niin ei hän pyydä wähebbästä kuin uhrata sen wiattomuutta, josta minä, 17 vuotta sitten, olen kandanut minun sydämeni alla. Tämä suretta minun. Huomiseksi on minulla aikaa walitayeni jomba kumbaa. Auttakat minua! Puhukat hywää minun edestäni! Mutta auttakat minua pian eli ei koskan. Tämän kirjoitta onnettomin kailkein Vessein seasa.

Se Rikas pelkäis tulewansa rahatansa paiksi, tahdoi ensin paremin ajatella ja tutkia tätä asiata, ja wiivyi wastauxen kanssa. Koska Vessi näki, ettei hän saanut yhtään wastausta, niin ei hän enä tiennyt yhtäkään neuvoa. Hän suri ja walitti tustansa ja puhui wanhimmaslle tyttärellensä siitä waarasta, kuin hänen edestänsä seiso. Tytär peljästy; mielellänsä olis hän tehnyt kaikki Mitinsä edestä; mielellänsä olis hän andanut kailki, ainoastans ei wiattomuuttansa. Silika parka ei

ei tiennyt yhtään ulostietä. Hän langeis epäilyheen, ja löyttiin toisena huomeneltaina kuolluna vuoteella. Mitämy oli hän itse surmanut itsensä; mitämy oli hän kuollut tuffasta. Mutta, hän oli kuollut, ja ei kengän tainut händä auttaa.

Kuin Mikas tämän onnettomuden tietä sai, suri hän, ettei hän auttanut koska vielä aika oli. Nyt oli hiljainen. Nämät ajatukset ja hänen omatundons soimauret waiwaisit händä koko hänen elinkautensa; ja ne waiwaisit händä vielä hänen kuoleman hetkellänsäkin. Sitä koska hän makas kuoleman vuoteellansa, tuli yxi hänen ystäwänsä hänen tygönsä, ja näki hänen niinkuin epäilyresä wändelewän käsiansä, huokawan ja itewän. Tämä lysyi hänelä, mikä siihen syy oli, ja Sairas wastais:

Ah! minä tahdon kynnellistäni ostaa igeleni takasin yhtä ainoa hetkeä, jona Jumalan armo oli minua niin liki, niin woimalisesti kugui minua tulemaan syi, kuin en minä enä ilänä taida tulla.

Ystäwä lohdutti händä sillä toiwolla, että hän vielä taidais löytää armon Jumalan tykönsä; ja Sairas wastais.

Se taidais niin olla! mutta en minä taida enä ilänä tehdä sitä hywää, kuin minä Meljätöistakymmenä vuotta sitten olisin tainut tehdä, jos minä olisin ostanut sen onnellisen hetken, ja silloin tehnyt hywää. En minä ole mitään kylwännyt; en minä myöds i-

jako

janlailfifudesa mitän niitä. Peldo pidäis kaswaman nisuja, ja täsä on ohdakkeita kaswanut.

Mitä hetkeä Te ajattelette, kysyi hänen ystäwänsä; ja Sairas wastais:

Ah! se oli yksi hetki, jona minä olisin tainut tehdä laupiutta ja harjoitta christiillisyttä, mutta en tehnyt sitä. Siinä hetkenä olisin minä tainut matkaan saattaa köyhälle Leskelle ja neljälle orwolapselle liewityren, ja pidendää heidän ilänsä. Tämä onnetoin waiwattin niildä, joilla hän oli welkaa, ja ei ollut hänellä ystäwän ystäwätä mailmasa. Hän tiesi, että minä olin rikas, ja olti pakonsa minun tygöni. Hän rukoili minua, ja kirjoitti myöskin minun tygöni kirjan, joka matkaa täsä minun edesäni, ja jonga minä nyt kaistan kynnellissäni. Ah! se tulee minun rääkälendajareni Jumalan edesä! Luterat se.

Ystäwä luki kirjan liikutetulla sydämelä, ja Sairas sanoi edespäin:

”Ah! minä laiminlöin ehdollisesti sitä onnellista hetkeä, jona minä olisin tainut händä auttaa! En minä uskonut Jumalata; minä ajattelin hänen ei koston taitawan mayaa minulle, ja niin ei ollut minussa ystäwän christiillistä rakkautta tätä wiheliäistä kohtan. Minä aiwoin ensisti perän ajatella ja tutkia asian, jos minä jollan muussa tawalla olisin tainut täyttää hänen anomustansa ilman wahingotani. Mutta se oli turha. Leski löysi seurawaisena huomeneltaina tyttärensä kuoluna.

luna. Kuka tietää, mitämöy surmais hän igeasä, ja hänen sielunsa tuli ijanlakkiseen kadotukseen, paljan sentähden, että minä olin hidas ei lufemaan niitä hetkejä, kuin vielä olit jälillä awuyi.”

Kuinga tarpeellinen eikö siis ole, että me otomme wisun warrin jokaisesta tilasta hywää tehdä: sillä kuin se on siwujen mennyt, niin usiasti ei se koskan takasin tule.

Koska meillä aika on, niin tehtämme jokaiselle hywää Gal. 6: 10.

23

Kunnioita Isäns ja Litiäs, ettäs menestyisit.

Myi wanha mies, nimeldä Fryhling, joka ei enä paljo luullut eikä nähnyt, ja oli sangen wapisewainen, asui Poikansa tykönä. Syödesä ripotti hän wälittäin, ja sitä pabeyri Poika waimonensa. Sentähden panit he hänen louklaseen toton wiereen, ja annoit hänelle jotan ruokaa samisen talrikin päällä, ja ei sitäkän täynnä Hän kakahti siis surullisesti pöydän puoleen, ja hänen silmänsä wettyit.

Wihdoin meni kerta talrikki hänelä rikki, jonga tähden se nuori waimo paljo torui händä: mutta wanha mies ei sanonut mitän, wan ainoastansa huokais. Sitte osit he hänelle puu - lupin, parilla hopia - äyryllä;

Idä; siitä täydyi hänen toisna puolipäivänä syöä.

Kuin he nyt istuit ja söit, niin weti heidän wäähä Poikansa, joka oli neljän ajastajan wanha, pieniä laudan kappalia koonon. Isä kysyi, mitä hän niillä piti tekemän, ja wäähä Poika vastais:

Minä teen purtilota, josta Jhoni ja Mariini saawat syöä, kuin minä tulen isoksi.

Kuin hänen Wanhembansa kuulit nämät sanat, niin he wasta maldit, että heille taidais wanhudesta käydä samassa tavassa kuin he nyt teit ukolle. He kagelit hetken aikaa toinen toisensa päälle, rupeisit viimein itkemään, toit kohta wanhan Jhoni pöydän tygö, ja annoit hänen sinä syöä.

Kuinga häwyttömästi eikö se ole tehty, koska Lapset andawat Wanhembainsa, jotka heitä niin uskollisesti kaswattanet owat, karsia puutosta, ja ei siiwollisesti heitä ruoki.

Mitä sinä taidat heille siitä tehdä, kuin he sinulle tehnet owat. Syr. 7: 30.

Roston rangaistus.

Kuinga usein eikö maailmasa tapahdu, että joku ihminen on aikonut tehdä toiselle pahaa, ja sitten käy se niin, että juuri sama saaphtuu pahantekijälle, ja hän niin tulee pa-
hu.

hubensa tähden rangaisluri, ja rangaislurensansa ilmoittaa Jumalan wanhurstauden. Tästä wakuutta meitä seurawainen tapahumus:

Kolme matkustawaisa löysit tawaran ja jaoit sen kessenänsä. He matkustit edespäin ja pidit neuwoa, kuinga he parhain taidaisit rikkaudensa käyttää. Sillä wälillä loppus heidän ewänsä, ja he päätit, että yxi heistä piti menemän kaupungiin ruokaa ostamaan. Musrin lähetettiin sinne.

Kosta hän oli pois mennyt, pidit toiset molemmat raintaldaista puhetta kessenänsä:

”Se oli paha että tämä nuori mies tuli meidän tygömme, ja meidän täytyy jaata tawarata hänen kansansa. Mutta meillä on giwarit; kuin hän tulee takaisin, niin pistäkäm hänen kuoliari, ja jafakamme hänen osansa kessenämme.”

Mutta nuorin ajatteli tiensä:

”Nyt minä olen äkki rikkaari tullut. Mutta minä tulisin vielä rikkamari, jos minä olisin yxin löytännyt tawaran. Mutta se on minulle kewid, myöskin saada molembain toisten osat. Minä myrkytän ruan, jonga minä ostan. Minä sanon sitten, että minä jo olen syönyt kaupungisa, ja annan kumpanini yxinänsä syödä siitä. He taitawat syödä ilman epäluulota, ja kuolewat myrkystä. Sitte on tawara minun.”

Hän teli niinkuin hän päättännyt oli, myrkytti ruan ja wei sen matka-kumpaniensa.

sa. Nämä teit myös niinkuin he olit päättäneet, ja pistit nuorimman kuoliaksi, niin pian kuin hän tuli. Sitten rupeisit he syömään, sbit myrkyn ja kuolit.

Min sait nyt kaikki valkan ilkeydensä edestä. Jokainen oli päättänyt ottaa kumpainildansa taworan ja hengen; kaikki sait he myös saman kovan onnen. Sillä kaikki kolme täydyi anda hengensä, ja ei yksiään saanut nauitta tawarata.

Jotka pahaa ajattelewat, niiden sydämesä on petos. San. R. 12: 20.

25.

Salatut pahat tegot tulewat usiasti ihmellisellä tawalla waltenteen.

Yri haudankaimoja kaimoi hautaa, ja heitti sielvä ylös yhden pääkallon. Sitten alkais hän, että tämä pääkallo liikui. Hän meni illemmin tutkimaan, mikä siihen syölis, ja löysi että ojakonna istui siinä sisällä. Mutta hän näki siinä siwusa, että pitkä nau-la istui kiini pääkallosa, joka oli sywään sisälle lyöty.

Tämä näytti hänelle kamalaksi. Hän otti pääkallon ja wei sen Kirkkoherralle. Kirkkoherra hämmästyi, ja ajatteli kohta, että wakiwaldainen murha on tässä tapahtunut.

Hän rupeis kysymään perään, kuka siihen paikkaan oli haudattu. Isoon aikaan ei hän

hän tainut ystään wiisiä tietoa saada, niin että hän jo mielei jättää koko asin. Sirensä. Wiidoin sai hän tietä, että yri Seppä oli siihen haudattu, joka oli kuollut kahdeksan kolmattakymmendä vuotta sitten. Waimo oli kohta miehensä kuoleman jälkeen nainut hänen Gesällinsä, ja oli tullut lapsen muuteseen sehemännellä vuokaudella häiden jälkeen. Molemmat nämät elit vielä.

Enstää tuli suuri epäluulo, että murha oli tapahtunut. Kirkkoherra annoi waimon kutsuttaa työnsä; mutta edespäin pani hänen löyhtyn pääkallon pöydälle, ja peitti sen waattella. Kossa waimo tuli, kysyi hän häneidä ystä ja toista hänen mies wainans taudesta ja kuolemasta. Waimo wastais kaikkein kysymysten päälle rohkeasti ja pelkämättä, ikänän kuin hänellä olis ollut hywä omatunto. Kirkkoherra kysyi häneidä aina edespäin. Ja kuin hän wiidoin annoi ymmärtää, että hänellä oli joku epäluulo, närkästyti waimo, ja uhkais kanda hänen pääkallonsa. Mutta Pappi ei andanut ihensä siitä peliättää, wan kysyi häneidä viimein, jos hän vielä tunnisi mies wainatansa, jos hän hänen näkis? Waimo muuttuis kaswoildansa, ja kysyi hämmästynt, kuinga se olis mahdollista. Kossa hänen mies wainans jo oli ollut kahdeksan kolmattakymmendä ajastaikaa kuolluna. Pappi lupais näyttää hänen hänelle, ja kysyi vielä kerran, jos waimo rohkenis lagella händä silmiin? siinä samassa otti hän waatten pois pääkallon päältä, ja sanoi:

Koko tämä on sinun mieswainas pää,
 kuin lanka sinun päässä.

Hirmuinen kauhistus ja taska tuli wai-
 mon päälle, koska hän tämän näki, ja hän
 huusi:

Ah Jumala! se on minun mieheni pää,
 siinä on vielä se naula jäljelle, josta minä
 siihen olen lyönyt.

Nyt hän tunnusti Kierkoherran edessä ko-
 ko sen hirmuisen tapatumuren. Hän jutte-
 li, että hänen miehensä oli aina ollut liwu-
 lomainen ja hänelle rasitukseksi; hän oli viimein
 toiwottanut miehensä kuoleman, liotengin-
 sitten kuin hän oli hukuttanut omaisuuden.
 Siihen oli sitten tullut lumotoin kansakäy-
 minen Gesällin kanssa: ja kuin hän tuli hä-
 nestä rasaksi, niin pelkäis hän häpiötä ja soi-
 mausta miehensä. Kaikki nämät asianhaa-
 rat ovat saaneet häntä siihen hirmuttavaiseen
 päätöseen että murhata miehensä. Hän meni
 siis hiliarensa yötä nukkunen miehensä san-
 gyn tykö, piti naulan hänen päänsä päälle,
 ja Gesälli löi sen sisälle, josta mies kohta
 kuoli. Sitte näeit he toinen toisensa, ja o-
 wat jo kauwan olleet suruttomat, että he ovat
 uskonet ruohon jo aikaa kaswanen tämän ta-
 patumuren päälle, ja ettei sen enä koskan
 pitänyt walkeuteen tuleman.

Mutta he petit igensä. Oxi ojakonna piit
 olemas se wälkappale, josta loutta Jumala
 toi edes heidän pahatekonsa. He tulit kohta
 kuini otetuksi ja sait ansaitun palkkansa.

Jumala tuotta duomiolle kaikki salatut
ryöt, joko he owat hywät eli pahat. Saarn.
K. 12: 14.

26.

Orwoin Isä.

Hertuan maasa Meklenburissa oli yri Foudi,
joka oli sangen hywintekewäinen Hän
meni kerta terwettämään Heimolaistansa eli
Swägeriansa, kuin asui toisessa kylässä. Ko-
ffa he ehtolla istuit ja puhelit keskensä owen
wieresä, meni yri wäbä sikkä obigen rikki
kuluneilla waatteilla. Foudi hawaigi sen, ja
sanoi Heimolaisellensa:

Kuinga huonosti eikö se lapsi käy! Pait-
takin on rikki: Tässä mahta olla ruokotwinda
wäkeä kylässä; hänen äitinsä mahta olla lai-
lla ja kelwotoin ihminen.

Heimolainen wastais:

Ah! ei hänellä ole Isää eikä Äitiä, wan
Sisar ja Weli. Meljänen osan vuotta owat
nämät lapset jo käynet ymbäri sinne ja tän-
ne, ja ei kengän ole, kuin otais heitä tygön-
sä. Kuin heillä tulee näkkä, niin isäwat he
ihmisten owen eteen: jos joku sitten anda heil-
le leiwänpalan, niin he oitawat sen kiitoyel-
la wastan. Mutta ei he mitän ano: he hä-
pewät sitä tehda.

Näistä sanoista liikkai Foudin sydän, ja
hän sanoi: Ei se ole Jumalan edessä sallit-
tu, että nämät lapset parat jätetän niin hoih-
tamata.

tamata. Minä surkuttelen heitä, ja minä taidan sanoa sen, että minulla on halu ottaa heitä tyköni ja pitää heistä murhetta. Niin monda palaa jää aina yllä: että pari sentaldisia lapsia taitaa ravituyi tulla.

Heimolainen eli Swägeri emändänsä kansa koojit kaikella tavalla estää händä tätä tekemästä. He sanoit: hänellä oli ilman näitä ike lapsia: ei hän näitä osengan tundenut: se oli tietämät, miyi he taidaisit tulla: jos ei he tulis hywäntapaisxi, niin ei hänellä olis muuta kuin suru ja häviä heistä palkayi hywän tegonsa edstä: lapset olit alastomat ja palkaiset; hänen pidäis malttaman mitä vastus hänen emändällänsä niistä piti oleman.

Näiden ja muiden sentaldisien puheinpautta koojit he saattaa händä muuttaman mielensä. Mutta se rehellinen mies ei vastanut tähän mitän: ja hänen hywä päätöksensä oli niin wäwä, ettei hän ewsingän kuulellut mitä he puhuit, wan nousi kohta ylös meni sisälle huoneeseen ja lasi maata. Koko yösen ajatteli hän tämän asian päälle.

Huomeneltain annoi hän kugua tykönsä wanhimman sikan, joka oli kahdentoisikymmenen vuoden wanha, ja sanoi hänelle.

Niinkuin minä tuulen, niin ei sinulla ole Wanheimia, ja niinkuin minä waateistastäden, niin olet sinä wiheliäisessä tilassa?

Oh! me olemme sängen wiheliäisessä tilassa,

lasa, vastais siikla huokaten: Foudi kysyi mielä: Eikö sinulla ole yhtään Suulaisista kuin hoihtais sinua?

Ja, vastais siikla, minulla on muutamia, mutta ei he huoli meistä, että me olemme niin köyhät.

Tahdoisitkos tulla minun kansasni ja olla niinkuin minun tyttäreni? Kysyi Foudi häntä ystävällisesti; ja hän vastais kohta:

Ah! ja, jos Herra olis niin hyvä!

Do! olkon niin, sanoi Foudi. Mutta minä olen nyt täällä rahain, ja en taida yhtähaava ottaa sinua ja sinun welsjeäs kansani. Sinun wäjä Sisares, jonga minä eilän näin, otan minä myötäni bewoisen seljäsä. Anna sen wäjäisen tulla minun tygöni, että minä tulisin hänen kansansa tutuyi.

Se wäjä lapsi, joka oli neljän ajastai-kainen, tuli kohta hänen tygönsä, ja mieltyi äkki tähän ystävälliseen mieheen niin, että hän ilolla meni hänen kansansa.

Niin pian kuin hän tuli kotia tämän seuran kansa, kysyi hänen Emändänsä kohta: Mieheni! mikä lapsi se on?

Se on sinun lapses, vastais Foudi.

O! ei, sano, mitä lai se lapsi on?

Nyt jutteli Foudi lyhykäisesti, kuingä hän eilän ehtolla oli nähnyt siikan, saanut kuulla hänen köyhyydensä ja wiheliäisestä tila.

tilastansa, armahthanut händä ja ottanut hänen kangansa, pitäkensä händä niinkuin oma lapsensa. Foudin juttellessa piti lapsi kiini hänen jakustiansa ja itki. Emändä wetti lapsen tygönsä, itki sen kanga, ja otti sen helmaansa ja puhutteli sitä kaunisti näillä sanoilla:

Jos minun mieheni on luvannut olla sinun Isäs, niin minä tahdon olla sinun Äitäs, älä itke, pikku tyttärenti.

Mutta, sanoi Foudi, siellä on vielä kaari muuta lasta, tämän sikan sisar ja weli, jotka ovat yhtäläisessä miheläisessä tilassa.

Jos sä niin luulet, sanoi Emändä, niin mene niitä myöskin noutamaan.

Toisna päivänä läxi hän waunustansa niitälkin noutamaan. Lähteisä sanoi Emändä: Mene Jumalan Nimeen! kyllä Jumala meilä le leipää anda niidengin osayi.

Mutta pyi Adelsmies, joka halligi kyllä, ei tahtonut anda lapsia pois wiedä, wan annoi kugua Foudin tygönsä, soimais händä, että hän ilman Adelsmiehen luvata oli ottanut nuorimman sikan tygönsä, ja sanoi: Näiden lastien Isä, joka oli Kratari, on ollut juoppo, ja oli minulle yli Wiidenkymmenen Rikintalarin welkaa. Tämän welan tähden tahdon minä tehdä lapset orjayi.

Sitä en minä myöden anna, Armostinen Herra, sanoi Foudi. Jos ei muuta ole, kuy Wiiskymmendä Rikintalaria, niin minä menen

nen Kotia ja tuon ne: sillä minä surkuttelen näitä lapsia.

Hän meni myös Kotia, tuli takasin rahan kanssa, myyri welan ja otti lapset tygönsä.

Kuin hänellä sitten kysyttiin hänen lapsistansa, niin hän vastais naurahdoin: minulla on kymmenen lasta, seitsemän omaa, ja kolme olen minä itselleni ostanut.

Hän laswatti nämät orwot niinkuin ne olisit olleet hänen omansa: ja ei hän sitä katunut, sillä kaikki kolme tulit hyvän tapaiseksi, palvelit häntä uskollisesti, ja tulit myöskin itse hywin ylöspidetyksi.

Tämä jalo mies otti myös tygönsä ja ylöspii Heimolaisensa, joka waimonsa kuoleman jälkeen joutus hätään, ynnä muutamain hänen lastensa kanssa.

Hän oli siis oikia ihmisten ystävä, joka Jobin kanssa taisi sanoa:

Minä autin köyhää, kuin huusi; ja orwoja, jolla ei auttajata ollut. Job. 29: 12.

Urhollinen Merimies.

Dieppen kaupungin Frankrifisä tuli yri Saiwa merellä, joka oli kymmenen ihmistä. Se oli ehtoolla, koska jo oli pimiäxi tullut ja kova myrsky pauhais. Tyrimies tahdoi sisälle haminaan, mutta ei hän ty-
rän.

rännnyt laivaa oikein, ja ei osannut tulla sisälle.

Ori Merimies, nimellä Boufard, kuin seiso maalla, huusi hänelle tyytyn kautta, kuinga hänen piti tyyrämän. Mutta pimeyden ja myrskyn tähden ei tainut Tyyrimies kuulla eikä nähdä, wan sattus kalliohon ja laiva meni rikki.

Laiwan kappalet erisit jo toinen toisistaan, ja ihmiset kuin siinä oli, rupeisit furkiasli parkumaan. Se urhollinen Boufard otti eteensä pelastajensa heitä. Hänen tuttu wansa kielsit händä menemästä, ja luulit hänen waimonsa oleman turhan. Hänen waimonsa ja lapsensa tahdoit wäkiwäellä pidättää händä; mutta hän oli luja päätörsänsä, laitti ensin waimonsa ja lapsensa pois tielä, otti sitten pitkän köyden, niwoi toisen pään kiini maalla ja toisen pään sidoi hän ympärillensä. Sitten rupeis hän uimaan laiwan tygö, andaman köyttä niille onnettomille, että he olisit tainet siitä kiini pitää, ja niin tulla maalle wedetyri.

Hän oli jo tullut lähes laivaa, kossa wäkewä aaldo tuli ja lbi hänen äkisti aies pohjaan. Mutta kohta tuli hän jällen ylös, ja rupeis wastaurdesta uimaan; ja hänelle käwi taas samalla tavalla. Hän oli jo kuusi kertaa waiupunut weden alle, ja joka erä tulit loukatuxi laiwan laudoista, jotka uiffendelit weden päällä. Ei hän kuitengan lakannut, hänen kiwaudensa ei ollut wielä kolmen-

mendynyt, hän koetti vielä Ferron: mutta nyt tuli hän yhdellä aallolla heitettyi lainwan alla, ja jokin luuli hänen hukkuwan. Mutta kohta tuli hän jälleen edes, ja toi yhden ihmisen myötänsä, ja vei hänen kaunisti maalle.

Nyt meni hän taas weteen: ja suurella työllä pääsi hän viimein sen särjetyn lainwan tygö ja sai köyden sinne wiedyxi. Kuusi ihmistä pidit tästä kiini, ja wedetin kaunisti maalle. Wäsny ja haavoitettu uei hän jälleen maalle, ja langeis pyöryxiin. Kaikki kuin mahdollista oli, tehtiin händä auttamaan, ja wähdän ajan perästä hän toipus. Koska hänelle nyt sanottin, että vielä kuului joku ääni ja walitus lainwasta, niin wöässi hän itzens ystäwittensä lästistä, juoksi mereen ja sai myöskin vielä pelastetuyi yhden miehen, joka ei tainut pitää kiini köydestä että hän oli kipiä. Tämän wei Bougard myöskin onnellisesti maalle. Ja nyt oli hän pelastanut kahdeksan hengeä. Kaksi oli jo ennen upponet.

Koska Herr Mecker Runingan ylimäinen Palwelja sai tämän tapahumuyen kuusta, kirjoitti hän Bougardille seurawaisen kirjan:

Urhollinen Merimies!

Sen robkian työn, jonga Te olette tehnet, olen minä saanut tietä, ja eilän minä juttelin sitä Runingalle, joka läski minun ilmoittaa Teille mielisuostionsa sen yllise, ja sanon, että Hän on määrännyt Teille 500 Plo. tua lahjaksi, ja 50 Kikintalaria joka wuotiseksi

sexi ylöspidännöyri. Nuttakat vielä tästä.
 hingin muita, koska taivatte, ja rukoilkat
 Zeidan hyvän Kuninganne edestä, joka ra-
 Pastaa urhollisia ja magaa heille sen jälkeen
 kuin he ansaihwat.

Koska nämät raadolliset huusit, kuuli
 Herran heitä ja autti heitä tuskasansa. Herran
 vanhurskas piirittää niitä, jotka häntä pel-
 käävät; ja pelastaa heitä. Maistakat ja ta-
 gokat kuinga Herran on suloinen: auenas on
 se, joka häneen turvaa. Psalm. 34: 7, 8, 9.

28.

Kunniallinen Talonpoika ja Kiitollinen Judalainen.

Oyri rikas Judalainen ajoi markkinoille. Hänellä
 oli myö ymbärillänsä, joka oli täynnä
 rahaa. Hänen täydyi ajaa yli joen, joka
 sademmedestä oli paisunut sangen korkealle.
 Wesi wei hänen pois myötänsä, ja silmän-
 räpäyresä ei näkynyt enä hewoista eikä mie-
 siä. Oyri Talonpoika joki-rannalla näki tä-
 män kovan onnen, ja kuin hän taisi hywin
 uida, riisui hän kiirusti waattensa, karas we-
 teen ja sai kiini Judalaiseen. Suurella työ-
 llä wei hän hänen maalle, mutta hewoista ei
 hän tainut auttaa.

Judalainen oli jo puolikuolluyisa. Mut-
 ta kuin Talonpoika oli kuullut, että upponui-
 ta taittin saada jälleen hengiin, niin wei hän
 Judalaisen kotia, pani hänen olki-lobhten
 päälle,

pääste, ja teki parastansa saadarensa hänen jällen Wirkomaan. Se menestyi myös hänelle, ja Judalainen tuli hengiin.

Koska Judalainen oli täysiyi toipunut, kiitti hän Talonpoikaa juuri sydämellisesti. Nyt haalei hän rahansa perään maraarensa Talonpojalle: mutta raha oli pois. Hän walitti siis, että hänen raha-myönsä oli poistunut, ja sanoi, ettei se suingan tainut jääda weseen, sillä se oli sidottu kiini hänen ympärillensä.

Talonpoika peljästyi. Kyllä hänen omatundonsa wapahti händä, mutta hänen mielensä oli kuitengin paha, että hänessä piti olemman epäluulo. Hän wakuutti Judalaista, ettei hän hänen tykönsä yhtäkään rahaa hawainut, ja sanoi, että jos hänellä olis ollut mielä otta rahan hänelä, niin ei hän olis niin paljo waiwaa nähnyt saadarensa händä hengiin jällen.

Judalainen oli kyllä vielä epäilyssä, jos asian kansa niin laita oli, ei hän kuitengan tahtonut rumeta riitelemän hänen kansansa, joka hänen hengen waarasta wapahtanut oli, wan annoi sen olla siyensä, ja meni matkaans. Ei ollut siis kumbikan erkaneansa juuri hywällä mielellä. Judalainen pahexui että hän oli kadottanut hemoisensa ja rahansa, Talonpoika suri, että hän wiattomasti joutouisi epäluuloon warlaudesta.

Kewällä senjälken piti Talonpojan wieman ulos sondaa pellollensa. Ruin hän talli-
kolla

Koska kaimoi plöös oljet, löysi hän pitkän nahka-ryön. Hän otti sen plöös ja hawaigi sen oleman sangen raskan. Hän awaisi sen, ja löysi sen oleman täynnä kulta-rahaa. Hän mästynyt huusi hän waimoansa ja sanoi:

Missä maailmassa on se kulta tullut minun sonda tungiohoni?

Oh! sanoi waimo, se mahta olla Judalaisen, jongas mennenä syrynä wedit plöös joesta.

Niin on wisliin, waimoni, sanoi hän. Se on juuri hyvä! Nyt en minä enä pidetä skälminä ja pahantekijänä! Hänen pitä koh-ta saaman rahansa takasin. Mutta kuinga se on tänne tullut?

He ajattelit sinne ja tänne, wimein awasit he, että ryö on heldinyt Judalaiselta, koska hän kierteldin oikein päällä, sillä oljet heitettiin sitten tungiole.

Se kunniallinen Talonpoika kätki sitten rahan wisusti, siki kuin hän sai tilan andä sen takasin Judalaiselle. Mutta nyt oli hänen suurin surunsa, ettei hän tiennyt Judalaisen nimeä eikä missä hän asui. Sentähden käweli hän markkinan aikana usein maantiellä ja wartos, jos hän jossus olis saanut nähdä Judalaisen. Hänen waimons ja lapsens piti myöös wisusti sen perän kagoman. Sillä wälillä kului muutama ajastaika, ilman ettei he saanet nähdä Judalaista.

Että nyt niin pitkälä käwi, niin sanoi wai-

waimo usiasti miehensä, että hän tyssä taidais ottaa jotaan rahasta, ja sillä maraa welsansa. Mutta mies ei tahtonut, ehkä hän oli köyhä ja huonosa tilasa. Waimo miinutti kuinga mies nyt taidais tulla outetuyi köyhdestänsä; ettei Judalainen ikänä tulis rahaa ottamaan, ja jos hän myöskin jostus tulis, niin hän annais Talonpojalle jotaan waiwastansa. Mutta mies pudisti päätänsä ja sanoi. *Ulkani! anna minun wallita. Ei yhtäkän puolda äyryä pida rahasta liikuteitaman, siyi kuin minä saan tiedon Judalaisesta, ja annan sen hänelle takasin. Se olis kaunis woitto, jos minä myisin pois minun hyvän omantundoni turhan rahan edestä. Ei, sitä en minä ikänä tee! Ehkä kuinga köyhä minä olen, niin olen minä kuitengi: rehellinen: minä tahdon tehdä ahlerasti työtä, niin Jumala anda minulle ja lapsilleni leipää.*

Wihdoin seisahdi kerran ehtolla yri wainu kaitkinaisen kalun kansa Talonpojan owen eteen. Judalainen, jonga Talonpoika oli pelastanut, oli myös siinä. Illoisilla silmillä tuli hän tupaan ja sanoi:

Jumala olkon teidän kansanne, hyvät ihmiset! tunnetteko minua vielä?

Ah! huusi Talonpoika: Kiitos olkon Jumalan, että minä sain nähdä Teitä jälleen. Minä olen Teitä kauwan odottanut.

Judalainen langes hänen puheseensa, otti häntä käteen ja sanoi:

Hyvä

Hyvä ystävä! andakat minulle andeksi, että minulla oli epäluulo, Teidän ottanen minun rahani. Minä olen tässä, niin usein kuin minä olen mennyt markkinoille, kysellyt ihmisiltä, jos olis havaittu Teidän tullen rik-
kamaksi? jos Te olisitte myyväne welkanne ja tehnet Teille parembia luoneita? mutta minä olen aina saanut kuulla, että Te olette vielä yhtä köyhä kuin ennengin. Niin on monda vuotta kulunut, ja nyt minä olen wisi siitä, ettet Te ole ottanet rahan. Andakai siis minulle andeksi, ja vastaanotakat vielä kerran minun sydämellisen kiitokseni sen e-
destä, että minun autitta. Tässä olen minä suonut myötäni muutamia kauppalalujia, joista minä tahdon anda Teille niinkuin kiitos-
suden merkiksi.

Niin jutteli se kiitollinen Judalainen, ja toi waunustansa werkaa waatteiksi, ja yötä ja toista muuta, kuin Talonpoika hywin tarwigi, niin myös kaunin summan rahaa, jonga hän pani pöydälle. Mutta se kunnial-
linen Talonpoika seisoi niinkuin tyhmistyneenä ja sanoi:

Hyvä Ystävä! Teidän rahanne on tosin minun huoneesani. Te olette mitämoy-
muilda kuulleet, että minä olen sen löytännyt tungiosani, ja olette, kuka ties, ajatelleet et-
tä minä tahdoisin sen pitää. Mutta, todel-
lakin, minä olisin sen jo aikaa andanut Teille, jos minä olisin tiennyt, kusa Te asutte. Kago tässä on raha, lukekat jos on kailki:
kailki wisiitti pitää oleman.

Judalainen tuli iländänsä kuin tyhmisty-
 yin tämän miehen rehellisyydestä, ja käski hä-
 nen pitää tämängin rahan. Mutta Talon-
 poika ei sitä tehnyt. Hän piti ainoostansa
 mitä Judalainen oli mystänsä tuonut, ettei
 hän tahtonut händä vastoin olla.

Ja nyt maroi hän welkansa, rakensi it-
 zellensä uudet huonet, kusa Judalainen tuli
 hänen tygönsä, niin usein kuin hän meni o-
 higen. Niin olit nämät aina toinen toisensa
 kånşa iloiset, kossa he ajattelit sitä ihmeellistä
 tapahtumusta, jonga kautta he olit ystäväxi
 tulset.

Tehtäät hywää ja äskät mitän siitä toi-
 woko, niin Teidän palkkanne on suuri. Luc.
 6: 35.

29.

Ulkollinen Ystävä.

Oxi Talonpoika Dablinghausista Ruhtinan
 maasa Osnabruckisa tuli Papin tygö naa-
 buruxesa ja pyysi hänelä kirjaa, josa Papin
 piti todistaman, hänelle olewan huonet ja ta-
 lon, ja hänen olewan kunniallisen miehen.
 Pappi kysyi, kenen tygö hän tämän kirjoi-
 tais? ja Talonpoika vastais:

Yhden wiisin Wirkamiehen tygö ulkona
 Kihlakunnasta, johon hän nyt tahdoi mennä
 tarpellisessa ja hänen sydämeensä makawaise-
 sa asiasa. Oxi kunniallinen mies meidän Ky-
 lästämme on tullut heitettyxi fangiukseen yhden
 E tappe-

tappeluren tähden, josta hänellä pitäis ole-
 man joku tieto. Minä pidän sen miehen wi-
 attomana, ja uskon, että pahat ihmiset mui-
 den syytten tähden ovat saattaneet epäluulon
 hänen päällensä. Hän on jo kahderan wiik-
 koa istunut tornissa; ja että minä suuresti ra-
 kastan ja pidän häntä arwosa hänen rehellis-
 ydensä tähden, niin olen minä, tämän ajan
 sisällä, muutamain erään ollut hänen tykönsä.
 Hän mokais, sen pahempi! surkiasa paikasa.
 Hänen hyvä omatundonsa kyllä anda hänelle
 seisowaisutta; mutta se käwi minun sydämel-
 leni, että hän niin usein kyseli waimonsa pe-
 rän ja halais nähdä molembia sairaita lapsi-
 ansa. Hän rukoolet alati Jumalalda armoa,
 että hänen lapsensa olisit niin kauwan hengi-
 sä, että hän vielä kerran sais nähdä heitä.
 Mutta nyt ovat lapset niin kipiät ja heikot,
 että minä pelkän heidän tuffin elävän kolme
 päiwää. Hänen Emändänsä ei rokkene tätä
 hänelle ilmoittaa, sillä hän pelkää hänen mur-
 heesta sen ylige kuolewan. En minä ole tänä
 ybännä saanut unda silmiini paljasta surusta.
 Sentähden olen minä päättänyt mennä ja
 anda iheni panna hänen siaansa, että hänen
 surunsa tulis liewitetyri, ja että hän niin-
 kuin Jsa vielä kerran sais painaa lapsensa
 sydämellensä, ja, jos Jumala tahtoo, hauda-
 ta heitä. Miheä surkuteen tämä mies iou-
 huis, jos hän kuulis lapsensa ei enä olewan
 elosa, ja sairaudensa olla paljo karsinen. Mi-
 nä tahdon niin kauwan rukoulla Wirkamiestä,
 kuin hän päästä hänen, ja ottaa minun hä-
 nen siaansa. Mutta Teitä, Hr. Kirkohera,
 ruko!

rukouksen minä suuresti andamon minulle Kirjan Wirkamiehen tykö, koska Te hywin tunnette hänen. Vielä nyt yri rukous: Waimoni olen minä toivustanut, että hän andaminun mennä, mutta ei hän tiedä että minun pitää istuman toisen edestä fangiuresa. Jos hän piakkon sais sen tietä, niin rukouksen minä, että Te selittäte hänelle asian: sillä hän uskoo Teidän hywäxi.

Miin jutteli se hywä Talonpoika, ja Kirkkoherra watais: Sinä olet urhollinen mies, sentähden olen minä sinusta aina paljo pitänyt. Ja tämä kuins nyt aiwot tehdä, on sinulle kunniaxi sekä Jumalan että ihmisten edestä. Minä tahdon kohta kirjoittaa kirjan, mutta edelläpäin pitää sinun ottaman ruokaa minun kansani, sillä se maistaa minulle paremmassa, jos minä vielä enämmän saan puhua sinun kansas tästä asiasta.

Sitte kuin he olit ruokaa ottaneet, kirjoitti Pappi kirjan ja sanoi:

Kaivos tästä on kirja. Minä wakuutan sinua sillä, että Wirkamiehessä löydät senkaldaisen miehen, jonga kansa sinä olet tytywäinen. Mutta sinä sanoit, ettes saanut unda mennellä yönnä. Luuletkos paremin saawas unda fangiuresa?

Ja, sen minä wiisisti uskon, Hr. Kirkkoherra, sillä minun waimoni ja lapseni owat, Jumalan kiitos! terwenä. Ja kuinga ei kukaan naaburini ole iloinen waimonsa ja lastensa tykö, joita hän niin kauwan yötä ja päivää

wää on halajanut! Ja Jumala on minun
kangani fangiuresa.

Ja, Hän on sinun kangas ja mayaa si-
nun hyvätekos. Minä toivon, ettets tule
kewin wartioituri; sillä minä olen kirjoitta-
nut Wirlamiehelle, että minä olen takaus si-
nun edestäs, ettes karaa pois, sixi kuin ystä-
wäs tulee ja pelastaa sinun.

Minä kiitän Teitä, että minun niin u-
skotte hyväxi. Teidän pitä myöskin näke-
män, että me molemat käytämme meitämme
rehellisesti.

Jumala sinua johdattakon ja wahwista-
kon christiällisessä edesottamisessä!

Nyt meni se kunniallinen mies pois kir-
jan kanga. Wirlamies uskoi Kirkkoherran
niin hyväxi, että hän hänen sanansa päälle
päästi molemat irti. Fangittu riensi nyt ystä-
wänsä wieressä iloisella sydämellä omaistensa
tygö, ja kiitti Jumalata, joka hänelle oli an-
danut niin hyvän ystäwän. Tästä tuli tode-
xi, mitä Salomo sanoo:

Ihminen, jolla on ystäwä, pitä oleman
ystäwällinen, sillä ystäwä pitää lujemin hänen
kangansa kuin weli. San. R. 18: 24.

Xri Jumala on:

Siikimäärin 50 vuotta sitten oli yxi Kauppa-
mies

mies Frankenlandisa, joka kävi ympärillä maata ja kauppaus kynnäriä-kaluja, joista hän myi paljon kyllä ja vähäisiä kaupungeissa. Hänellä oli alati myötänsä kivi suurta Englannin koiraa, joiden kanssa hänellä oli yhden osan kaluistansa, niin että ne näytit, ikäänänsä kuin ne olisit olleet satuloitut, jongatahden hän tavallisesti kutsuttiin Koiran Satuloigiaksi. Yri nuori vaimo-ihminen, josta hän sanoi avio-vaimonsa, seurais häntä aina. Ei hän suingan pidetty juuri jalona ihmisenä: kuitengan ei taittu hänelle mitään julki wäärtyttä soimata.

Samana aikana asui yri kunniasinen Kanguri yhdessä wäheissä kaupungeissa, jolla jo oli kuusi lasta, ja joka siinä siwusa oli sangen köyhä. Koiran Satuloigia tunsi hänen, ja oli wälittäin yli yötä hänen huoneensa. Jos Kanguri silloin walitti hänelle köyhyttänsä, niin hän kuusdeli sitä kankakärwällisesti, ja lupais, niin pian kuin hän siihen tilan sais, jollakin muotoa auttaa Kanguria.

Kerran tuli Koiran Satuloigia juuri kossu Kangurin häätä oli sangen suuri. Hän piti myrskun kivi Moutua, eli seura-waisena huomeneldaina piti hänen konensa pandattaman, ja ei hänellä ollut yhtään puol-da ävryä huonesansa. Häneti ja murheisan-sa istui hän kangastuoliansa. Waimo itki, ja lapset huusit leipää. Kossa Koiran Satuloigia oli yhden hetken nähnyt ja kuullut tätä surkeutta, sanoi hän:

Minä

Minä annan hyvän neuwon Minä ai-
won juuri nyt mennä yhden tygö tuttawista-
ni, jolda minulla on saamista kaunis summa
rahaa, ja sitten tahdon minä tuoda muuta-
mia uusia kauppa-kaluja. Tule minun kans-
sani ja auta kändämään. Minä tahdon si-
nulle runsasti maraa. Jos minä hawaitzen,
että olet somelias minun toimituksiini, niin
minä otan sinun kanssi tässäkin lähin, ja
minä yön wetoa, että se elättä sinua pare-
min kuin sinun huono kangastuolis. Mutta
että sinun hätäs on suuri ja ei salli wiiwy-
tystä, niin täyty meidän kohta andaman it-
zemme matkaan. En minä muutoingan tah-
dois nyt olla yötä tässä: mutta waimoni jää-
kön tänne, siyi kuin minä tulen takasin.

Kanguri oli pian wadnis seuramaan tä-
tä neuwoa. Koiran Satuloigia andoi tuoda
Leipää ja juotawata, ja he söit ja joit yh-
desä. Basten kyynelet tulit täällä tawalla kui-
watuxi ja heidän walituxensa muutui iloyi.
Sitten menit molemat miehet matkaan.

Die kawi mežän löpize. Kuin he tulit
puoliwäliin, niin oli jo yd. He tulit yhteen
tjenhaaran. Tässä seisahiti Kauppamies muu-
tamaxi silmänräpöyxi, ja pissitti kowasti lai-
keen neljään puoleen. Kanguri ei ymmärtä-
nyt, mingätähden hän tätä teki. He menit
edembää. Jongun minutin perästä rytisi pen-
saisa. Kanguri peljästy, mutta hänen ham-
mästyrensä tuli wieselä suuremmaxi, kuin hän
näki yhdeyän eli kymmenen miestä puikah-
wan

wan mehästä, jotka tulit näiden makkustamaisen ymbäri ja huusit: Terwe tulemastas, Koiran Satuloigia, terwe tulemastas! misäs olet niin kauwan ollut? ja luku on tämä toinen?

Se on uusi kumpani, wastais Koiran Satuloigia. Köyhys ja onnettomudet ovat tähän asti waiwanet händä tässä maailmasa nyt tahtoo hän toisen miehen kullarosta ottaa waihingonsa takasin. Minä vastaan sen edestä, että hän on uskollinen sillä minä olen jo kauwan aikaa hänen tundenut.

Jos niin on, niin on hän terwe tulemansa, wastaisit kaikki, otit yri toisensa perään Kanguria käteen, ja huljutit, niinkuin wahwistayensa liittoonsa. Nyt wasta hawaisi Kanguri että hän oli ryöwäritten seasa. Sitä ei hän edelläpään millän muotoa tainut ajatella, että Koiran Satuloigia piti händä tässä tawalla auttamaan. Kuinga suuri eikö ollut hänen hämmästyksensä! Kuinga mielellänsä eikö hän olis toiwottanut igens olewan kotona köyhedelänsä. Ja, hän olis sanonut ryöwäreitä wasta silmiä, että hän kauhistui heitä, jollei hän olis peljännyt hengeänsä. Rakkaudesta saada pitää hengensä, teeskeli hän siis igensä niin paljo kuin hän taisi, oli mielui nen olewanansa, puserfi heidän lätensä takasin, ja kiitti, että he olit hänen liittohonsa, ja lupais tehdä parastansa, ollayensa heille kaikille hyödytyxyi.

Koiran Satuloigia oli ryöwäritten Pää-
mies

mies. Nyt ilmoitti hän heille, kuhunga heidän tänä yönä piti menemän. Hän sanoi tietävänsä, että nyt Mylläri, wahan matkaa siitä, oli muutamia päiviä sitten saanut kolmetuhatta Plotua. Tämän rahan tarwisit he paremmin kuin Mylläri, ja tahdoit siis tänä yönä sen poisotta. Mutta ettei heitä olis tuttu, niin tahdoit he kaikki mustata kaswonsa. Myllärin, hänen waimonsa ja verheensä piti heidän sitoman, ja jos he tahdoisit asetta igensä vastaan, niin piti kaikki myllyssä, jolla hengi oli, surmattaman.

Tämä neuwo otettiin hywäksi ja mendin matkaan. Kun he tulit myllyn tygö, niin jätettiin Kanguri wahtixi ulkomaisella puolella, sillä hän oli vielä niinkuin oppipoika. Ehkä tämä työ oli kewiä, niin tykkäs kuitengin hänen sydämensä kowin, mutta hän teeskeli vielä, ja lupais olla niin walpas, kuin mahdollinen oli. Toiset mursit igens sisälle. Mylläri ja hänen wäkensä sidottin kiini ja pahasti heidän kansans menetettiin: mutta ei warikat löytänet sitä kuin he hakit, sillä raha oli jo jällen uloslainattu. He otit siis mitä he löysit, jätit wden sidottuna makamaan ja menit matkaansa. Megästä jaoit he saalin: Kanguri sai wiisi Plotua osajensa. Toiset Rydwärit hajoisit nyt sinne ja tänne, ja Kanguri meni Koiran Satuloigan kansa kotiansa.

Tuskin olit he vyinänsä, ennen kuin Kanguri kowimmasti soimais Koiran Satuloigia ja sanoi, että jos hänellä ainoassansa olis ollut

lut pleningin epäluulo siitä, että hän piti wietämän senkaldaiseen pahaan työhön, niin hän olis ennemin ottanut kerjäläis-sauwan katehensä kuin sinne mennyt. Ei hän myöskään tahtonut pitää niitä wittä Plotua, wan sanoi, että ne olit veri-raha, jotka waimutit händä enämin kuin nälkä; ja ei hän tainut ikänä ilman katumata muistaa sitä ystä, jona ainoastansa rakkaus saada hengensä pitää ja murhe waimosta ja lapsista saati händä otta-
maan osaa senkaldaisessa ilkiässä työssä.

Koiran Satuloista kuuldeli tätä hili-
xensa ja naureskellen; mutta rahaa ei hän
tahtonut otta Kangurilda, wan sanoi: Pidä
se, tylläs sen olet suuren pelkos alla ansai-
nut. Malda, että mitämöy waimos ja lap-
ses kuolis huomena nälkään, jos sinä tämän
rahan poisheittäisit, joka ei kuitengan koston
tulis oikian omistajansa käteen. Jos sinä ho-
parasti wäkiwäellä tahdot pysyä köyhänä wai-
waisena, niin pysy! Minä olen kuitengin
näyttänyt sinulle muodon, kuingas taidaisit
auttaa igiäs, mutta en minä tahdo wäkiwäel-
lä tehdä sinua wiisaayi ja onnelliseyi. Mutta
tiedä se, Mies, että pidät suus kiini, ja et
puhu mitän siitä, kuins olet nähnyt ja kuul-
lut meidän tyköndämme. Jos sinä rohkenet
puhua yhtä ainoata sanaa siitä, niin sinun
huones sytetetän sinun pääs päälle, ja ei ai-
noastans sinun pääs muserretta, mutta myösk
sinun waimos ja lapses kiristetän silmäis e-
desä. Sen minä, jos sinä uskot Jumalan eli
Perkelen, wannon molemitten päälle. Meljä
eli

eli Wiisi kymmendä miestä, jotka ei pelkä hirsipuuta eikä Dumio-istuinda, sen tyllä taitawat tehdä.

Tämän sanoi hän senkaltaisella äänellä, että tyllä taittin hawaita että se oli täysi tosi. Kanguri parka, joka ennämmin suri omaistensa hengestä kuin omasta, piti asian salaisena. Ei hän waimollensakan yhtään sanaa puhunut koko asiasta. Niin usein kuin Koiran Satuloisia senjälken tuli hänen tygönsä, wäpisi Kanguri. Ja kuin Koiran Satuloisia tysi hänellä, jos hän taas tahdoi tulla hänen kansansa, niin ei Kanguri mitään wastanut, kuin ainoastansa: Jumala warjelkon.

Jongun kuukauden perästä otettiin Koiran Satuloisia kiini Baireutihisä. Hänestä oli epäluulo, että hän oli usiamisa paikoissa ryöwännyt ihmisiä. Hän kielsi kowasti, mutta händä wastan oli niin wahwat todisturet, että hän, niinkuin siben aikaan tawallinen oli, pandin piina-pengin päälle. Mutta hän kärsi kiwut ja ei myöndynyt, wan seisoi sen päälle, että hän oli wiatoin. Koska ei hän nyt millän tawasta saatu tunnustamaan, niin hän wihdoin päästettiin irrallensa, ja sai myös kirjallisen todistuyen wiattomudestansa, ja luwan elättää igens laupallansa. Niin meni hän fangiuyestansa sillä päätöressä, että pyrkä edespäin warkaudesansa, mutta suuremmalla wiekkauksella ja sukkeluudella kuin ennen.

Baireutin Esklaupungisa oli Krouwi, Kusa

sa hän oli tottunut usiasti kähmän. Nyt meni hän myös ensiksi sinne. Ja että nyt oli markkinan aika, niin löysi hän siellä monda wierasta kamarisa. Muutamat wanhat ystäväät tulit kohta hänen ymbärillensä, iloisit, että he taas näit hänen irrallensa, ja kysyit, kuinga hänen kansansa kähnyt oli, jos hänen on tähtynyt paljo kärkeä, jos hän oli täydellisesti wapaari tullut, ja niin edespäin. Nyt rupeis hän lehumään wiattomuttansa ja seisowaisuttansa wiattoman kärkeksen alla. Hän näytti kirjallisen todistuksen jokaiselle ymbärillensä, ja puhui monda kowaa sanaa Duomareita vastaan, jotka olit kunniallista miestä niin waiwannet, ja täydyi kuitengin viimein jättää hänelle woiton. Kaikki jotka tätä kuulit, surkuttelit händä, ihmettelit hänen urholisuuttansa, ja tungit hänen ymbärillensä, ei ainoastansa kuulemaan händä, mutta myös, ikänänsä kuin wahingon awuyi, ostamaan hänelä jolaan.

Mutta wierasten seasa tässä kamarisa istui myös yxi, jota Koiran Satuloikia ei olis ajatellut eikä toiwonut, nimittäin yxi mies Kulmbachista, jolda viimeis menneinä vuonna oli ystävä warastettu yhtä ja toista. Tämä hawaitti Koiran Satuloikian ja hänen waimonsa päälle waatteita, jotka olit hänen ja hänen Emändänsä. Ei hän puhunut mitään, meni hiljoxensa ulos kamarista, ja sanoi Krouwarille, ettei hänen pitänyt andamaan näitä kahta pois mennä. Nyt juoyi hän ja toi Bah-tin. Koiran Satuloikia ei ajatellut yhtälän
waa

waaraa olewan, wan joi, piti pila puhelta ja kehui isiansä, sivi kuin Bahti äkistansä tuli sisälle ja otti hänen kiini Hän tyhmissyi ja kysyi mistä syystä se piti tapahlumaan. Mies Kulmbachista kysyi häneldä mistä hän oli nämät waattet saanut? Koiron Satulohia teeskeli isensä syytösmäxi ja rohliari, mutta täydyi viimein waeldaa samaan fangiukseen josta hän nykyisesti oli pääsnyt.

Nyt oli epäluulo suurempi kuin ennen, ja ettei piina venkki mitän hänen kansansa matkaan saattanut, niin piti Duomari tarpeellisina suuremmalla waiwalla saatta händä tunnustamaan. Sentähden ylösajateldin uusi lipu, jota tähän aikaan ei suingan edesotetais. Niens pumbulinen paita kastettin oljyyn, puetettin hänen päänsä ja sytytettin hänen ruuminsa päälle sillä tavalla, että se wittkaan paloi. Tämä matkaan saatti sanomattoman tiwun, niin että hän viimein lupais laikki tunnustaa.

Hän tuli nyt järjestsänsä kuulustelduxi, ja koska hän tuli tunnustukseen, jätt Duomarit kuulla paljo enämmän, kuin he tohdoit eli taisit ajatella. Hän oli monda vuotta ryöwämistä harjoittanut, nyt yrinänsä, nyt yhdesä muiden kanssa, nyt päiwällä mehästä ja teillä, nyt yöllä wakliwastaisilla sisällemurtaisilla. Wan ei siinä wield laikki ollut. Sillä tällä julmassa pahantekijällä oli myöskin tundonsa päällä paljo ihmisen werta. Hän oli ei ainoastansa ottanut hengen pois wiatomil.

tomilda ystäwidä ja matka-kumpaneilda, mutta hänen julmudensa oli mennyt niin kauwas, että hän jo oli murhannut kahdeksan raskasta waimoa, repinyt syndymättömät lapset heidän kohdustansa ja syönyt ylös niiden sydämet, koska ne vielä tärisit. Oman ensimmäisen waimonsa, joka ei koskaan mitään händä wastan tehnyt, ja oman ensimmäisen lapsensa oli hän aluksi tässä tavalla ylösuhranut, ja sitten seitsemän muuta. Tämän kaiken hän itse tunnusti, ja sanoi siinä siwusa pillaten: jos minä wan olisin päässyt sen yhden päiwän, kuin minä kiini otettiin, niin olisin minä nauranut kaikkia Teidän sängiurianne, Teidän Wastianne ja Teidän Pöweleitänne.

Häneldä kysyttin, mitä se piti merkiksemmän, ja hän wastais, että hän juuri siinä ehtona aivoi murhata yhdeksän raskan waimon, ja siihen oli hänelle jo tila laagottu. Häneldä kysyttin edespäin ja saatin tietä, että hänellä oli se tyhmä ja huono ajatus, että jos hän olis syönyt yhdeksän sydämen, niin olis hän tainut lendaä niinkuin lindu.

Sitte kuin hän nyt oli tunnustanut lauheita tötänsä, waadittin hän edesandaamaan kumpaneitansa. Mutta sitä ei hän tehnyt, wan sonoi alati, ettei hän heidän nimeänsä eikä kotoansa kysynyt, wan hän oli ainoastans megästä, heidän kansansa yhteen tullut. Siinä siwusa sanoi hän, ettei yhtäkän heistä pitänyt löytämään, sillä he olit jo aikaa sen kesskenänsä päättänet, että niin pian kuin yri-

Fin heistä piti tiini otettaman, niin he kai-
 ti piti kohta menemän pois koko Sagan maal-
 da. Tätä ei suingan uskottu, mutta hän sei-
 foi lujasti sen päälle: händä uhvattin piina-
 pengillä, wan ei hän sen enembätä ilmoit-
 tanut.

Viimein sanoi hän: Oyi kaikki, minä
 edesannan yhden, jonga nimen ja kodon mi-
 nä tiedän. Ja minä luulen, että hän vielä
 taittan löyttää. Tämä oli minun uskollisin
 kumpanini kaikisa minun ryöväimissani: niin
 yrinkertaiseri kuin hän igensä teke, niin oli
 hän kuitengin sukkelambi kuin minä, ja tai-
 ta ilman epäilemätä tunnustaa enämän kuin
 minä.

Häneldä kysyttin kuka se olis? ja hän
 nimitti sen kōyhän Kangurin.

Tämän wäärän edesandamisen jälken o-
 tettiin Kanguri kohta tiini. Hänen waimon-
 sa, kuin silloin oli raskas seigemännen kerran,
 lensi tainuxiin, hänen lapsensa huusit apua
 ja armahtamista, naaburit juoyit kokoon, hän
 ike puolipyöryrisä wietti fangiuxeen.

Ensimmäisen tutkinnon alla tunnusti hän
 kohta kaikki mitä hän tiesi: mutta ei tainut
 tunnusta enembätä, kuin että hän siinä yh-
 desä warlaudefa oli waadittu waktia pitä-
 mään. Wan tämä ei sopinut yhteen sen kans-
 sa, kuin Koiran Satuloigia oli edesandanut.
 Heitä kuulusteldin yhdessä Kanguri hämmä-
 styi kossa hän kuuli Koiran Satuloigian wä-
 riä päällekandeita. Hän rukoi händä kōy-
 nelillä

kelissä ja kokotuilla käsissä, ettei hän niin jumalattomasti hänen päällensä walhettelis, ja seisoi sen päälle, että hän oli wiatoin. Mutta Koiran Satuloisia pysyi siinä, että hän oli ollut hänelle arwallinen monesa ryövämissessä ja murhasa, ja sen päälle tahdoi hän tuolla.

Että nyt Kanguri ei tahtonut tunnustaa niin pandin hän piina-penkkiin, ja se usiaman kerran. Sillä niin kauwan kuin hän oli pöwelin käsissä, niin hän kiwun tähden tunnusti kaikki, mitä hänellä kysyttin, mutta niin pian kuin lakattin piinamasta händä, niin otti hän sanansa takasin, kielsi kaikki ja seisoi sen päälle, että hän oli wiatoin.

Duomarit pidit hänen viimein wiassina, ja duomio julistettin, että hän piti hirtettämän, ja Koiran Satuloisia steilattaman.

Koska tämä duomio tuli fangeille tietty, nauroi Koiran Satuloisia pilalla, mutta Kanguri suri ja wäändeli käsiansä murhesta köyhän waimonsa ja kuuden alastoman lastensa tähden, jotka hänen fangeudensa aikana olit elänet paljasta almuisista ja naaburitten lahjoista.

Hänen waimonsa oli suurella työllä ainoastansa kaxi eli kolme kertaa saanut luvan tulla hänen tygönsä fangi huoneeseen. Hän oli nähnyt miehensä waiman ja kiwun, koska hän piina-pengistä wietin torniin. Hänen sydämensä oli siitä tundenut suurimman ahdistuksen, ja hän oli niin surkkaasti walittanut,
että

että liivikin siitä olis tainut tulla liikutetuyt. Se oli ihme, ettei hän peräti waipunut tämän surkeuden ja alinomaisen tuffan alla ydttä ja päiwää, hädäsänsä ja köyhyydesänsä, raskaana työsänsä ja juogusansa Kaupungiin ja siellä jällens pois.

Tässä raskaana ja moninaisessa kärsimisessä oli hänellä kuitengin vielä joku toivo, että Duomarit piti näkemän hänen miehensä wiattomuuden ja päästämän hänen irrallensa. Mutta koska se päivä tuli, jona hänen miehensä piti mestattaman, ja hän kuuli kuoleman duomion julistettaman, koska molemat sangit Bahtilda wietin mestaus-paikalle, ja hänen miehensä itku-silmin viimeisen terran halais händä ja tahdoi hänen hyvästi jättää, niin langeis hän epäilyreen, rewäisi igens pois miehestänsä, ja niinkuin hän kannoi nuorimman lapsensa käsivarrellansa ja wei toiset ymbärillänsä, juoyi hän Sinnaan ja pyysi päästä sisälle Ruhtinan (Baireutin Margrethin) tykö.

Bahti piti hänen mielipuolena ja ei tahdonut päästää händä sisälle. Mutta yksi kanssakärskiwäinen ihminen sanoi hänelle hilian, Margreiwinnan nyt parhallansa olewan Sinnan pihalla. Kohta riensi hän sinne lastensa kanssa, langeis Margreiwinnan jalkain juureen, ja tuhanilla kynnelillä rukoili händä armahdaman; että hän näiden onnettomain lasten tähden, ja sen vielä onnettoman tähden, kuin makais hänen sydämensä alla, ja
jon-

jongun päivän perästä piti tuleman päivän
 walkeutta näkemään, ja, että hän kaiken sen
 tähden, kuin pyhä on, tahdois pelastaa hä-
 nen wiattoman miehenkä hengen.

Margreiwinnan sydän oli jalo ja kewid-
 si liikutettu. Hän tuli liikuteturi sen onnet-
 toman waimon surkeudesta ja lasten kynneli-
 stä, jotka nyt piti orwoiksi tuleman. Hän
 riensi Greiwin tykö, ja rukoili Kangurin
 hengen edestä. Sitte kuin Greiwi oli wähän
 aikaa ajatellut asiaa, suostui hän Greiwinnan
 anomukseen, ja annoi Kangurille armoa. Nyt
 palvelija sai kässyn ottamaan wirmahimman
 bewoisen tallista ja ajamaan karaten mestaus-
 paikalle julistaman Kangurille armoa. Grei-
 winna warotti händä joutumaan niin paljo
 kuin mahdollinen oli: sillä hän pelkäis hänen
 tulewan myöskin. Palwelija ajoi mestaus-
 paikalle neljän karaten, ja piti walkeisen liinan
 ylhäällä tangon päässä, että sitä jo kaukaa piti
 nähtämän, niinkuin armon merkkiä.

Tämä piiru oli sangen tarpeellinen, jos
 Kanguri piti hengissä pysymän. He olit jo
 tulleet edes mestaus-paikalle. Pappi oli jo lu-
 kenut sinäuren Kangurin ylitse, ja hän me-
 ni jo tikapuita myöden ylös Monda, jotka
 siinä olit kahomasa, pidit hänen wiatoinna,
 surit ja kagoit usiasti takaperin Raupungiin,
 jollei mitämaz armo tulie? Nyt näytti ole-
 wan hukasa Kangurin kanssa, hän seisoi jo
 ylimbändä tikapuilla, ja pöweli tahdot jo pan-
 na nuoran hänen kaulaansa, kuin jotaan wal-
 koista

koista näkyi kaukaa löyhävän ilmaa. Pömelille huuttin, että hänen piti viipymään, ja jongun minutin sisälle oli Palwelia siinä, ja huusi: Armo! Armo Kangurille. Tämän viheliäisen kuoleman tuska tuli tämän kautta ällisti riehuyi muutetuyi, ja niiden ilo, jotka tässä kagomasa olit, oli sanomaton suuri kosska he näit sen wiottonon Kangurin pelastetuyi ja armon saanen.

Mutta ei kengän tullut tästä niin paljo liikutetuyi kuin Koiran Satuloisia. Tämä paatunut pahantekijä ennen ei uskonut Jumalota eikä ijanlaskillisutta. Sangiuresansa ylös kagoi hän kaikki opetukset tulewaisesta elämästä, kuin hän Papeilda sai: ja kuin händä neuwottin katumaan pahoja tekojansa ja parondaman igensä, niin hän wastais että hän yldäkyllä ymmärsi kuolla kuin mies, ja ei niinkuin wanha ämmä. Kosska Duomarit julissit duomion hänen yligensä, niin hän nauroi heitä wosta filmiä. Wennesänsä mestausplagille teki hän pilaa wden vyörimisestä ja K. mpaninsa pelwosta, ja sanoi: se on minun viimeinen iloni, kagella kuinga tämä sitwo waras kändele igensä viimeisessä hywästäjättämisesänsä.

Miin kowana ja paatununna pysyi tämän konnan sydän wielä siinäkin paikassa, kusa hänen piti kuoleman. Hän seisoi nyt ja kageli, kuinga Kanguri meni ylös tilapuita myöden. Ei hän siitä muundunut, ei hänen tyhönänsä hawaittu yhtäkän pelkoa, ei

ei yhtäkään lewottomutta omasta tuntesta: hän kagoi röpöhtämätä ylös hirteen. Mutta kosta se ääni kajahti, kuin viimeisessä filmän röpöydessä julisti wiattomalle armon, niin tämä paatunut pahantekijä äkästi wäljähdäsi, meni pari askelta takaperin ja huusi:

Ja, yri Jumala on, joka hallitsee taivaasta ja maasta, jota en minä tähän asti uskonut. Nyt on minulle sen päässä wiisi merkki edessäni. Minä ajattelin jo woittaneeni, mutta nyt minä näen, että minä olen kadottanut.

Hänellä pysyttiin mitä hän tämän kankaan ymmärsi? ja hän vastais:

Kanguri on wiaton. Waktin myllön tykönä teli hän waatimuksesta. Kahan, kuin hän sai, tahdoi hän myös anda takasin, ehkä suuri puutos ja nälkä häntä waiwutti. Tätä warloutta on hän muutoin wihannut niin kuin ike kuolemata. Tämän kalien minä tiesin, ja puhuin ehdollisesti pahoin hänestä. En minä tehnyt sitä wihasta eikä koston pyynnöstä, wan ainoastansa nähdyeni, jos joku Jumalallinen wanburstaus olis, joka suojeleis wiattomutta. Nyt tunnen ja tunnustan minä sen olewan, ja anon että minä wiedäisin takasin, että minä taidaisin kääntä ägeni, ennen kuin minä kuolen. Minä tahdon myös siinä siwusa tunnusta paljon asioita, jos minä vielä saan elää muutamat päiwät.

Hänen anomureensa suostuttin, ja hän wietin sängihuoneeseen takasin. Nyt oli hänen

nen omatundonsa herännyt: hän todisti mielestä
 Kerran Kangurin oleman wiattoman, ja edes-
 annoi myös wilpittömästi oikia warka. Lum-
 paninsa, jotka otettiin kuni, ja sait palkan-
 sa. Hän eli sitten kymmenen eli kahi päivä
 toista kymmendä; ja kuin hän toisen Kerran
 wietin ulos, niin ei ollut enä hänen sydä-
 mensä niin kowa ja paatunut, wan hän tun-
 nusti ansainensa kuoleman, ja kuoli katuin
 syndejansä.

Tyhmät sanovat sydämesänsä: **Ei Ju-**
 malata olekkan. Ps. 53: 1.

31.

Syväää pitä tehtämän salaisesti.

Marselian kaupungisa Frankrikisä tuli Ker-
 ran yri Duto meren randaan, ja tah-
 doi ehton aikana wilwotella weden päällä.
 Se oli Sunnuntai ehtona. Yri nuori mies
 nimeldä Robert, seisoi wähäsä paatisa, ja
 lupais soutaa händä ulos merelle. Duto suo-
 stui siihen, kutengin sanoi hän, ettei hän tai-
 nut pitää Robertia merimiehenä, koska ei hän
 ollut niin waatetettu.

Robert wastais: En minä merimies o-
 lekan, minä kulien merellä ainoastansa Sun-
 nuntai- ja Pyhäpäiwinä ansaitaxeni rahaa.

D! sanoi Duto! pitäkös oleman niin ahne
 jo siinä iässä?

Ah! wastais Robert, jos tiedäisitte min-
 gä

gätähden minä niin mielelläni tahdon rahaa ansaita, niin ei Te suingan sitä pahexuis.

Duto tahdoi tietä ja kysyi mingä tähden hän sitä niin mielellänsä pyysi tehdä? ja Robert rupes juttulemaan.

Minulla on ainoastansa hyi suru, nimitäin se, että minun Isäni on orjudesa, ja etten minä taida händä siitä pelastaa. Hän ja minun Äitini olit keonnet isällensä jotaan, wähän kauppan kautta. Nyt tahdoi Isäni alkaa suurembata, osti kaikkinaisia kauppa-kaluja, ja annoi isensä niiden kanssa laivan päälle, joka meni Smyrnaan, woittarensa jotaan ja tuodarensa muita kaluja kansansa takasin. Mutta laiva otettiin Meriryöwäreillä ja wietin Tetuaniin. Sillä tavalla minun onnetoin Isäni ei ainoastansa kadotti kaikki mitä hänellä oli, wan tehtiin myöskin ihe orjari. Me olemme kysellet kuinga paljon se mayais lunastaa händä, ja sen edestä waaditan meillä Kari tuhatta Kikintalaria. Mutta että kaikki meidän omaisudemme niin on poismennyt, niin en me taida niin paljo rahaa kokoon saada. Sillä wälillä teke minun Äitini ja Sisareni yötä ja päiwää työtä: niin minä myös teen Isändäni tykönä, joka on Hopiasseppä; Sunnuntai- ja pyhä päiwinä teen minä niinkuin Te nädette. Me elämme pienesti, että me taidaisimme sitä enemmän säästää. Hyi ainoa wäähä kamari meillä on, josa kaikki yhdesä owat.

Duto kysyi kenen tykönä se wanha Robert

berti oli orjana Tetuanissa? ja sai tietä, että hän palveli yhden Herran tykönä, joka oli Nlimäinen Peräntagoja Kuningallista. Vriitorhain ylige. Sen jälkeen sanoi hän: minä surkuttelen hänen onnettomuttansa, ja toivotan hänelle parembata onnea.

Sillä välillä olit he tulleet takasin maalle. Duto astui ulos paatista, ja annoi Robertille kulkaron, josta oli kahdeksan kahdenkertaista Dukatia ja kymmenen Kikintalaria hopia rahaa. Silmän räpäyessä meni hän matkaansa, ennen kuin Roberti kerkeis händä kiittämään. Roberti ehei sitte usiasti händä, ja olis mielellänsä kiittänyt tätä hywäntekeidä; wan ei löytännyt händä.

Muutaman wiikon perästä tuli se wanha Robert pelasteturi orjudestansa, ja tuotin yhdessä laiwalla Frankriikiin. Tästä laiwasta sai hän wapaan asundossan ja ruan, ja ilman sitä annettiin hänelle sata Dukatia.

Ei hän tienyt kuka hänelle näitä suuria hywäntekeja tehnyt oli. Se hywintekemäinen Duto, joka ennen oli ollut nuoren Robertin tykönä Marseliasa, oli sen tehnyt, mutta tehnyt sen niin, ettei kengän pitänyt saaman sitä tietä. Wanha Roberti luuli siis että hänen waimonsa ja lapsensa olit hänen lunastanet. Iluiten riensi hän Marselian näkemään omaisiansa ja kiittämän heitä lunastuksensa edestä.

Koska hän tuli sinne, löysi hän heidän siinä

siinä wähästä kamarissa, kaikki työtä tekemään. Kuin hän astui sisälle, huusi hän: O! armas waimoni ja rakkat lapseni! Kuinga Te niin pian oletta tainet minun pelostaa? Kuinga minä taidan täysiri kiittää Teitä niin suuren kiivauden ja rakkauden edestä? Te oletta rakkaudesta minun tygöni paljo waiwaa nähnet.

Raikki olit niin taindunet, koska he hänen näit, että he alusa ei tainet mitän puhua. Ei he tehnet muuta kuin halaisit häntä ja wuodatit ilo-kyyneleitä.

Wihdoin juttelit he hänelle, että he kyllä kaikella tavalla olit ahkeroinnit ansaita niin paljo rahaa, kuin hänen lunastuksensa tarwittin: mutta ei he vielä ole tainet niin paljo kokoon saada. Se oli siis heille tietämättöin, että heidän tuli hänen lunastuksensa edestä kiittää. Wiimein muisti nuori Roberti, että se Duto, kuin andoi hänelle raha-kukkaron, kyseli niin tarkkaasti kaikkia asian-kaaroja. Ja nyt ei he ensingän epäillet, että tämä Duto oli se hywintekijä, jonga tähden ei he muuta niin suuresti halajaneet kuin tilaa saadaksensa häntä kiittää.

Sinä wälillä rupeis wanh: Roberti jälleen kauppa tekemään: hän löysi ystäwiä ja apua, ja menestyi niin, että hän jongun wuoden sisälle tuli rikkari, ja toi lapsensa hywin elättää. Raikki elit nyt onnellisesti. Whtä ainoastansa puuttuis heildä, nimittäin tilaa

Iaa kiittää sitä outoa hywintekijää, joka oli
kaikeksi heidän onnensa alku.

Kaksi vuotta sen jälkeen löysi nuori Ro-
berti hänen yhtenä Sunnuntai aamuna kä-
veleävän meren rannalla. Kohta langeis hän
maahan hänen eteensä ja kiitti häntä tuhan-
nella kyyneellä, ja pyysi häntä tulemaan
kansansa, että hänen Wanhembansa ja Si-
sarensa myöskin saisit nähdä hywintekijänsä.
Mutta toinen teeskeli igensä peräti oudoksi,
ja ei ollut ollengan Robertia tunnewanansa.
Roberti muistutti hänelle kaikki asianhaarat,
mutta ei toinen sitteään ollut tietävänänsä a-
siasta mitään. Ja kuin Robert otti hänen kä-
siwarteensa wiedäyensä häntä kansansa, niin
rewäisi hän igensä irii, ja katois pois ahtau-
desa wäen setaan.

Tämä tunnematoin hywintekijä oli yxi ys-
listetty Oppinut mies, Baroni von Montes-
quieu. Hänen kuolemansa jälkeen tuli se ta-
paturmaisesti tiettyi, että hän oli lunastanut
wanhan Robertin orjudesta, ehkä hän eläi-
sänsä piti isen salaisna. Ei hän eginnyt ylisty-
stä eikä kunniota tästä hywätögosta, ei hän
pyytännyt kiitosta niistä, joita hän auttanut
oli, wan hän teki tämän hywän työn sulasta
rakkaudesta ihmisii kohtan.

Koska sinä almuu annat, niin älkön si-
nun wasen kätes tietkö mitä oikia kätes teke.
Etä sinun almuu olis salaisudesa, ja sinun
Jias, joka salaisudesa näke, maxais sinulle
julkisesti. Matth. 6: 3, 4.

Jumala suojelee wiattomutta.

Nyi löyhä kunniallinen piika, seisemäntoi-
 skakymmenen vuoden vanha, palveli yh-
 desä kaupungisa yhtä Herraa, joka oli ylönn-
 annettu kaikkeen pahuteen. Hän koki usiasti
 ja monella tavalla wietellä piikaa haureuteen:
 mutta piika pysyi wiatoinna, ja sanoi aina:
 Sitä en minä tee! Mitini sanoi minulle kuo-
 leman wuotellansa: Älä tee pahaa, niin ei
 sinulle käy pahoin.

Herra annoi hänelle monda lupausia ja
 tarigi kuldaa ja päärhoja hänelle. Mutta ei
 se auttanut. Nyt rupeis hän uhkamaan kuin-
 ga kowasti hän tahdoi igens händä wastaan
 menettää: mutta kaikki turhaan. Piika oli
 seisowainen hymästä, ei andanut igensä wie-
 tellä, wan sanoi tälle ylönnannetulle wasta sil-
 miä: Se on parempi että Te wihastutte mi-
 nun päälleni, kuin että Jumala wihastuis
 minun päälleni. Minä tahdon ennemmin men-
 nä pois Teidän palveluksestanne, kuin tehdä
 sitä kuin paha on.

Koska nyt se jumalatoim Herra wihdoin
 näki, ettei hän tainut mitän tehdä, niin hän
 wihastui niin piikan päälle, että hän päätti
 kosta hänelle kauheimmalla tavalla.

Siinä aiwotuyesa pani hän piikan ark-
 kuun omastansa kaikkiin kalleita kappalei-
 ta, joidenga päälle hänen nimensä oli merkit-
 ty. Nämät kirjoitti hän ylös, meni Esiwastan
 tygö

tygö ja sanoi, että ne olit hänellä warastetui, ja että hänellä oli se epäluulo, että waras oli hänen huonesansa. Hän pyysi siinä siwusa, että hänen huonesansa piti niiden perän haettaman ja kagottaman. Hänen anomisensa jälkeen haettiin kaikki paikat, ja löydettiin kaikki nimitetyt kappalet sen köyhän piikan arkusa.

Ah! kuinga eikö tämä wiatoin piika hämmästyt. Hän langeis polwillensa ja kugut Jumalan wiattomudensa todistajaksi. Mutta kaikki turhaan. Hän pandin tiini: asia ei tullut täysiksi ja oikein tulkituksi, ja hän duomittin hirteen.

Tämä kowa duomio täytettiin myös hänen päällensä ja hän tuli hirtetty. Nyt näwyi ikänänsä kuin Jumala olis peräti unhottanut wiattomuden. Mutta ei. Hänen kaigewa silmänsä walwoi vielä piikan ylige. Ei hän kuollut. Mehtarmani, joka hirti sen wiatoman piikan, ei ollut vielä koston senkaldaista työtä tehnyt: tämä oli hänen ensimmäinen työnsä. Ei hän siis ymmärtänyt koston oikein, wan ripusti piikan niin, että hän pyyi hengissä.

Nyi Jältkäri osti sen kuollun ruumin ja otti sen hirsipuusta awatayensa sitä. Koska hän ehtolla sitä rupeis tekemän, tunsi hän sen olewan vielä lämbymän. Hän heitti werten pois ja lasi ruumiu wuotelle. Nyt teki hän parantansa saadayensa piikkaa jäuen hengiin, ja hän menestyi siinä. Hän kugui si-

ben

hen myöskin yhden Papin. Kuin piika aivoi silmänsä ja näki Papin, luuli hän igensä jo olewan iankaikkijudesa ja seisoman Jumalan edessä. Hän löi kätensä yhteen ja huusi: iankaikkinen Jsa! Sinä tiedät minun wiattomaksi, armahda minua.

Näin huusi hän usiasti ja uskoi wahwasti igensä kuolleksi: ja siitä oli paljo työtä, ennen kuin hän saatin uskomaan että hän vielä eli. Hänelle annettiin lääkityksiä, jotka wahwistit häntä, ja hän tuli pian woimaansa jällen. Sältskäri ja Pappi pidit tämän asian salassa, ja weit hänen yössä pois koko maanlunnasta.

Niin ihmeellisesti taita Jumala suojella wiattomuden wihollistensa kiukkuja ja wainoa vastaan.

Jos Jumala on meidän edestämme, kuka woi meitä vastaan olla. Rom. 8: 31.

33.

Jumala ilmoittaa pahantekeiän.

Qri mies, joka oli ennen ollut merimiehenä ja sitten asui yhdessä kylässä, meni yhtenä huomenelbaina Raupungiin, kusa olit markkinat, ostamaan yhtä ja toista. Kuin hän oli hetken aikaa käwellyt, meni hän yhteen Krouwiin juomian kerta. Tästä rohtais hän yhtä matkustawaisista Handtwärkkärin Gesällik, 22 vuoden wanhaa, joka oli oppinut Satulama.

Iamakarín tyttä. Tämä jutteli hänelle kuin-
ga hän vasta tänäpäänä oli erinyt Meftari-
stansa, ja tahdoi nyt mennä pois edembää on-
neansa egimään.

Merimies ajatteli kohta, että tässä Ge-
fällillä piti oleman jotakin paljo rahaa myös
tänsä, ja teki sen hirmuisen päästören, sur-
mata ja ryöväitä händä tiellä. Hän odotti
sits siä kuin Gefälli tuli walmigi menemään,
ja sanoi, että hänen piti myös menemän sa-
maa tiellä, hän tahdoi sentähden seurata hän-
dä. Toinea tydyi siihen, ja he menit molem-
mat yhdessä.

Merimies wei Gefällin mekään, ehkä tie
ei siitä käynyt. Koska he olit siihen tullet,
jäiti Merimies Gefällin, ja teeskeli että hän
nyt piti toista tiellä menemän: mutta hän me-
ni toiselta puolelta samaan mekään, ja war-
tois, koska Gefällin piti tuleman. Niin pian
kuin hän tuli, löi merimies hänen puulla kuo-
liari, otti rahan pois, ja peitti kuollen ruu-
min lehdeillä. Gefällin repun kätli hän myös
lehdeillä wähdä matkaa siitä. Nyt meni hän
Kaupungiin, otti yhlä ja toista, ja tuli eh-
tolla kotia.

Kahta wiikkoa sen jälkeen löyttin murhat-
tu mekässä, ja reppu wähdä matkaa hänestä,
josa oli wähdä waatteita ja yxi paperin pala
yhdessä kirjotuksesta. Esiwaldä ehei paikella
towalla saada murhajata ilme: mutta rauwan
aikaa oli kätli turha. Ei tietty, kuka ja
kusta se murhattukan oli, sitä wähemin, kuka
mur-

murhaja oli. Tämä oli sillä välillä surutoin, ja puhui niinkuin moni muu siitä tapah-
 nesta murhasta. Ei kengän hawainut hänen
 tykönsä yhtään lewottomutta eli pelkoa,
 sillä hän ajatteli, ettei hänen paha tekonsa
 pitänyt koskaan ilme tuleman. Mutta hän
 petti igensä.

Krouwari, jonga tykönä murhaja ja mur-
 hattu olit juonet yhdesä, oli ensimmäinen,
 kuin rupeis ajattelemaan että se mekästä löyt-
 ty murhattu mahdais olla Satulamakarini Ge-
 sälli. Hän ilmoitti tämän ajatuksensa Esival-
 lalle, ja se löyttiin niin olewangin. Krouwa-
 ri muistutteli myös igellensä, että Gesälli oli
 sanonut, kusa hän ennen oli työtä tehnyt.
 Esivalda lähetti kosta tiedustaman hänen en-
 disen Mestarin tykönä kaikki asian haarat.
 Tämä annoi nyt tietä mitä waattaita Gesälli
 oli myötänsä ottanut, ja se somei yhteen sen
 kanssa kuin murhatun repusa löyttiin. Mesta-
 ri sanoi myös Gesällin ottanen myötänsä yh-
 den Dukatini ja wiisi Kikintaloria hopia, ro-
 hasa. Mutta näitä ei löyty repusa. Krou-
 wari sanoi myös, että merimies oli mennyt
 pois hänen huonekansa yhtä haawaa ja yh-
 desä sen murhatun kanssa. Tästä tuli nyt e-
 päluulo merimiehen päälle: Ei händä kuis-
 tengan sentähden taittu kiini ottaa, jollei hän
 huomamata olis ihe igensä pettänyt.

Hän puhui nimittäin Ferran morsiamen-
 sa kanssa murhasta, ja sanoi, että murhaja
 olis mitämät toiwonut enämän löytävänsä
 kuin

Kuin wiisi Mikintalaria, sillä niin wähä summa ei ansainut senkaldaista lyömistä. Nämät sanat tulit Esimallan korwiin. Koska nyt se tieto, kuin oli saatu murhatun Gesäänin Messarilda, oli tähän asti pidetty salassa, niin ei tainut kengän tietä, että murhatulla oli ollut wiisi Mikintalaria myötänsä. Mutta koska kuitengin merimies sen niin tarkasti tiesi, niin ajatteli Esimalda että hän wiisingin oli murhaja, ja annoi panna hänen kiini

Koska hän sitten kuulusteldin ja tutkitin, niin tunnusti hän kätynensä yhden hetken yhdessä murhatun kanssa, mutta, ennen kuin he tulit meidän, oli hän jättänyt hänen ja mennyt Kaupungiin. Häneldä kysyttin mitä hän oli ostanut ja kuinga paljon rahaa hän oli ulosandanut? Siihen wastais hän, että hänellä oli ainoastansa wiisi Mikintalaria, jona edestä hän yhdeldä oudolda Kauppamieheldä oli ostanut kartunia ja yhden parin sukkaa, mitä jälillä oli, sen oli hän juonut ylös wiina kellarissa.

Krouwarilda saatin tietä, että merimies oli juonut kari flaskua wiinaa, ja waihetannut yhden Dukatin. Tästä händä jällen kuulusteltin, mutta hän kielsi kiwen kowaan yhtäkän Dukatia waihetannensa, ja sanoi, että monda wierasta oli silloin kellarin päällä eli Krouwisa, taisi siis pikaisesti tapahtua, että Krouwari muisti wäärin. Ehkä nyt hänestä oli juuri epäluulo, niin ei ollut kuitengan täyttä todistusta händä wastan. Mutta tähän tuli

tuli nyt toinen tapahdumus, josta kulta a-
fia tuli ilme.

Oxi niiskinliina ja pala paperia löyttin
ladossa olleista siinä talossa, kussa merimies
asui. Molemmat näytettiin Duomioistuimen e-
destä. Duomarit löysit että tämä paperin pa-
la sowei juuri yhteen sen paperin palan kans-
sa, kuin oli repusa. Se oli oxi kirjoitus, josta
Gesallin Wanhemmat wähhä ennen olit kir-
jottaneet Poikansa tygö. Niiskinliina lähetet-
tin Westarin tygö, josta Emändä kosta ha-
waisi, että se oli sen murhatun Gesallin ni-
iskinliina, ja että hän oli sen usiasti pesnyt.

Nyt tuli pahantekijä jäsien kuulustelduri.
Hänelle näytettiin se paperin pala, kuin la-
dossa löyttin (ilman epäilemätä oli Dukati
sihen kääritty). Mutta hän sanoi, Gesallin
sen hänelle andanen että hän sen kansa olis
pitänyt taulan piippunsa päällä, tupakkia
poltaisansa. Saman tähän asti ei hawaittu
merimiehen tyhönä yhtäkään lewottomutta ei-
tä pelkoa.

Mutta koska niiskinliina hänelle näytet-
tin, hämmästyi hän ja ei tiennyt mitä hänen
piti sanoman. Hän oli hetken aikaa kanehi,
ja täydyi wihdoin tunnustaa, että hän oli
murhaja; ja sai ansaitun palkkansa.

☩ Kora saatta walkeuteen netin, kuin
pimeydestä peitetty owat, ja ilmoitta sydän-
den siwoitukset. 1 Cor. 4: 5.

Weljellinen rakkaus.

Yhdessä Rauppamieheissä Londonissa, nimeltä Dörwei, oli kari poikaa. Wanhin oli ylönnannettu ja pahanillinen. Isä pahetui siitä sängen suuresti, ja kuin hän näki loppunsa läbestymän, teki hän Testamentin, josta kautta hän teki sen pahanillisen pojan perinnöittäjä ja nuorimman yriänsä perittäjä.

Kohta sen jälkeen kuoli hän. Niin pian kuin wanhin poika sai tietä Isänsä kuoleman, maltti hän mielensä, tutki endistä elämänsä ja kadui wikojansa. Koska hän siten sai kuulla, että hän oli perinnöittäjä tehty, niin ei hän nurisu eikä walittanut sen ylise, wan oli tytywäinen Isän tahdolle, eikä sanonut muuta, kuin että hän oli sen ansainut.

Koska nuorin poika sai tietä, että hänen weljens oli parannuksen tehnyt, ihastui hän sängen suuresti, ehei händä, halais händä ja sanoi:

Weljeni! tämän Testamentin kautta jonaas täsä näet, on Isäni tehnyt minun yriänsä kaisen omaisuden perittäjä. Mutta hän on wißisti tahdonut tehdä ainoastansa senkaldaisen ihmisen perinnöittäjä kuin sinä silloin olit, ja ei senkaldaisen kuin sinä nyt olet. Ettäs nyt olet parannanut ihes, niin annan mindä siis sinulle sen osan kuin sinulle tygö tulee.

Jos veljes rikko sinua vastaan, niin nuh-
tele händä: ja jos hän igensä parandaa, niin
anna hänelle anderi. Luc 17: 3.

35.

Wilpitöin Sikkä.

Yri Kauppiamies Hamburissa oli monen on-
nettomuden kautta kaupassansa joutunut
kõyhyteen ja tuli vuonna 1725 pankruttiin,
eli tähdyi anda lainamiehillensä kaikki, mitä
hänellä oli. Ennen kuin tämä tuli tiettyi,
tuli yri nuori Kauppiamies, joka oli voimali-
nen eli seisoi igensä hyvin, ja pyysi sen en-
simäisen Kauppiamiehen Tytärtä. Mutta Ty-
tär ei tahtonut händä ottaa, ja oli niin wil-
pitöin, että hän sanoi selkiästi:

Te pidätte minun rikkain miehen Tyttä-
renä, mutta miatn täytyy Teille sanoa, että
mitämaaj jongun päivän sisälle olen minä kõy-
hemi kuin kerjäläinen kadulla. En minä siis
mahda Teitä pettää.

Koska sikkä oli niin wilpitöin, niin oli
Kosiomies sitä vastaan niin jalo, ja sanoi, et-
tä hän pyysi ainoassansa händä isä ja ei hä-
nen omaisuttansa. Mutta Tytär läski hänen
wiimyyttä wähdän aikaa, sivi kuin hänen Su-
lunsa onnettomus tulis ilme; Kosiomies tai-
dais niin kauwan ajatella asian päälle, ja
joslei hän sitten katuisi aikomustansa, niin lu-
pais Tytär anda hänelle lätensä.

Sitti oli siinä saapuilla ja itki. Niin sa-
noi

noi Tytär: Mitäni! älä itke, minä panen pois korituyeni; minun kätteni ovat termet ja wawat kyllä Teitä ja ikeeni ylöspitämään.

Se jalo Koskimies ei katunut aikomustansa. Hän naei Tyttären, ja tuli onnelliseksi, sillä hän sai hywillä awuilla lahjoitetun emännän.

Joka teke oikeuden ja puhuu totuden sydämeistään, ei hän horjahda ijanlakkisesta. Ps. 15: 2, 5.

36.

Hywä Paimen.

Blumenhagenissa Lüneburissa oli yri Paimen, nimellä Hoppenwort. Tämä löysi ulkona kylästä yhden kōyhän sairaa ihmisen lumessa, joka oli waarassa kuolla wiluun. Hän ilmoitti tätä kylänmiehille, ja pyysi heitä armahdamaan tätä waiwaisista miestä: mutta turhaan. Ei kengän huolinut hänestä Niin meni Paimen pois, pani sairaan karrynsä päälle ja wei hänen huoneeseensa. Että hän nyt oli täitä täynnä, niin riisui Paimen hänen ryysynsä, annoi hänelle puhtaan paidan, ja teki hänelle siian oljista ja sängowaatteista. Ja kuin Paimen ajatteli, että sairaan tästä taudista piti kuoleman, niin kyseli hän hänelä hänen uskostansa ja sielun tilasta. Sairas tunnusti, että hän moneen aikaan ei siitä ole huolda pitänyt, mutta että hän nyt tahdoi parata igiänsä. Paimen kysyi, jos hän halajais Pappia tygönsä? ja Sairas wastais, et-

tä hän kysyi halajais sitä, mutta ei hänellä ollut yhtään rahaa myyää Pappille sen edestä.

Paimen meni samana ehtona syvän lumen läpi Pappin tykö ja kysyi, jos ei hän seurawaisena aamuna otais sen waiwan päälensä, että hän tulis Sairan tykö? Pappi lupais tulla, ja Paimen meni kotia. Huomenneldaina sen jälkeen tuli hän jälleen Pappin tykö. Pappi kysyi, jos Sairas oli kuollut? Paimen wastais: Ei, minä tulen ainoastansa näyttämään Teille tietä: sillä sen syvän lumen tahden ei näy yhtään tietä eikä polkua, ja Te taidaisitte siis pian ehyä.

Sitten otti hän rahaa taskustansa, andayensa Pappille. Pappi kysyi, mitä se olis? Se on Teidän palkayenne, Herr Pastor.

Kuinga? minä ajattelin että Sairas oli köyhä waiwainen.

Ja, niin hän onkin, köyhä waiwainen; mutta en minä taida kuitengan pyytää, että Teidän iman mitäkän pidäis waiwaa näkemän: minä tahdon myyää sen edestä.

Ystävänä, pidä rahas: täällä hetkellä minä tulen.

Nyt istui Pappi hewoisensa selkään, ja Paimen sotkui lumesa hewoisen edellä kotia asti.

Pappi löysi Sairaana katuwaisena, walmisti hänen, annoi hänelle pyhän Ehtollisen, ja ajoi sitten jälleen kotiansa. Sairas kuoli

jongun tundin perästä. Ja Paimenella oli se lohdutus, että hän oli tehnyt mitä hän taisi wirtottarensa waiwaisista wiheliästä ruumin ja sielun puolesta.

Totisesti sanon minä Teille, ei hän pidä palkata oleman. Matth. 10: 42.

37.

**Ei pidä kengän pilkattaman ruumin-
sa wirhen tähden**

Se on sopimatoin ihmiselle, vielä enäämin Christitylle pilkata muita ihmisiä heidän ruumin sa wirhen tähden, eli anda karsolle, onduwille ja muille wirhenalaisille kaikkinaisia pilkka-nimejä. Ruumin wirhet owat sen kalvaiset, että ne taitawat lohdota igekuta-kin ihmisiä. Seurawainen tapahtumus todistaa sen.

Yhdessä sikalla, nimellä Stina, joka vielä käwi Skoulusa, oli se paha tapa, anda muille sikolle Skoulusa kaikkinaisia pilkka-nimejä, erinomattain jos heillä oli joku ruumin wirhe. Näiden seasa oli myös yri, nimellä Rowisa, joka oli hywä ja taitawa lapsi, mutta joka oli karsu. Tämän wirhen tähden tuli hän aina naureturi ja pilkaturi. Se paha Stina, joka ylpeili kauneudestaan sa, kuhuui hänen aina, se karsu Rowisa. Jos tämä itki sen yliken, niin sanoi Stina: laita igelles niin kaunit silmät, kuin minulla on.

Jos

Jos hän kuitengin olis maltanut, Kuinga katowainen ruumin kauneus on; ja että ihminen ainoastansa wähdän aikaa lukoistaa niinkuin kulkainen ledolla, niin ei hän olis niin kopeillut kauneudestansa. Kerta oli hän juuri pahasti menettänyt itsensä sitä siwiää Bowisaa vastaan. Toisena päivänä rupeis hän walittamaan, ja sai rupulia. Nyt tuli hän suureen tuffaan, sillä monda lasta oli jo rupulihin kuollut. Hän pelkäis siis suuresti kuolewans, ja niin pelkäis hän myös, että hänen kaswonsa kauneus piti katoman. Hänen täydyi kärsiä paljo, ja oli myös sängen liki kuolemata: tuli kuitengin väkärein kautta hengissä pidetyri; mutta kauneus oli pois. Toinen filmä tuli hukkaan, hänen kaswonsa muuttuist ja tulit täyteen suuria arpia, niin myös käsiwarret ja kädet. Ei hän ollut enä muotoisensa. Kuin hän jälten ensimmäisen Kerran kageli speiliin, jonga edesä hän ennen niin mielellänsä ja usein oli seisonut, niin hän hämmästyrestä pyörtöis.

Kuin hän taudinsa jälken jälten tuli Stouluun, tuli hänen mielehensä, Kuinga usein hän ennen oli tehnyt pilaa siitä siwiästä Bowisasta hänen karson filmänsä tähden. Tänyt oli hän itse paljota julmempi. Nyt täydyi hänen peljätä tulewansa muilda lapsilda nauretuyri ja pilkatuyri. Nämät ajatuyet saattit händä niin häpeemään, ettei hän rohjenut nostaa filmiänsä ylös. Nyt oppeni hän tietämään, ja tundemaan, että hwyät awut owat kallimat kuin kauneus: sillä tämä katoo, mutta

ta hyvät avut ovat pysyväiset, ja ei taida
jongun onnettomuden eli taudin kautta meil-
dä pois otettaa.

Pilkkajille on rangaistus valmistettu, ja
haavat hulluin selkään. San. R. 19: 29.

38

**Kuninga kannis eikä ole, että Weljet ja
Sisaret rakastavat toinen toisensa.**

Yhdestä rikkasta miehestä Wienin kaupunki-
sa oli miisi lasta. Yri tytär oli naitu ja
eli hyvin; mutta Isä ei ollut tyytyväinen tä-
män naimisen kanssa, ja tahdoi vielä kuole-
mansakin jälkeen anda hänen sen edestä kār-
sia. Koska hän kuoli jätti hän jälkeensä Tes-
tamentin, josta hän asetti, että toiset lapset,
jokainen piti saaman Neljäkymmendä tuhatta
Plotua, wan nainut Tytär ainoastansa Kym-
menen tuhatta.

Koska Testamenti awettin oli yri Pojista
sapuilla. Hänelle näytti se olewan wäärin,
että nainu Tytär piti tuleman kārsimän. Sen
tähden meni hän toisten weljeinsä ja sisarten-
sa tygö ja sanoi:

Yri teistä on ulossuljettu yhdestä perin-
nön osasta. Se on wäärin. Ette tiedä wie-
lä, kuka se on. Sopikam siis niin, että pe-
rindo jaetan wilteen yhtäläiseen osaan.

Toiset suostuit siihen, ja teit niin. Sit-
te ilmoitti hän, että nainut Sisar oli se,
jonga

jonga perinnön Isä Testamentisänsä wähen-
dänyt oli. Mutta hän sai nyt yhtäläisen osan
muiden kansa.

Katos kuinga hywä ja kuinga suloinen
se on, että weljexet sowinnosa keskenänsä a-
suwat. Ps. 133: 1.

39.

Jalo Karkuri.

Soldati, joka karaa pois Regementistä, ei
ole suingan ylistettävä, wan ansaikee
rangaistusta. Mutta seurawainen tapahumus
anda esikuwan yhdestä, joka hywästä aiwotu-
resa on karanut.

Yri Kyyhä Talonpoika Österrikissä oli suu-
resa iuskasa. Hänen piti mayaman Foudille
kayikymmendä Riikintalaria, eli seurawaise-
na päiwänä jättämän kotonsa ja talonsa, ja
ei hän tienyt mistä hän tämän rahan saa-
man piti.

Hänellä oli kayi Poikaa. Wanhin oli
Soldati. Tämä meni Foudin tygö, ja rukoi-
li händä nöyrästi ja kyynelillä oleman wiesä
kärsiwällinen hänen Isänsä kansa. Mutta
turhaan. Foudi ei tahtonut. Poika ajatteli
siis sinne ja tänne, kuinga hänen piti Isään-
sä auttaman. Wiimein jöhtus hänen mieleen-
sä seurawainen neuwo. Hän tiesi että maasa
oli senkaldainen asetus, että se kuin wei kar-
kurin takasin, piti palkayi saaman kayiky-
mendä Riikintalaria. Nyt ajatteli hän, että
hä.

Hänen muodori piti Paraaman, ja weli piti ottaman hänen kiini ja wiemän hänen takasiin. Tämä piti sitte saaman sen määrätyn palkan, karkkymmendä Rükintalaria ja sillä mayaman Isän welan. Ja sitte tahdoi hän mielellänsä karsia rangastuksen, nimittäin juosta kujan-juoyua.

Miinkuin hän ajatteli niin hän teki. Hän puhui weliensä kanssa tästä, ja karais. Weli otti hänen kiini ja weli takasiin, sai rahan ja annoi sen Isälle. Mutta Isä ei tahtonut siitä vastaan otta, että se oli weli-raha.

Karkuri pöydin kiini. Hän oli aina käyt, tänyt itsensä hywin ja launisti, jonga tähden ei yksikään ihminen tainnut ymmärtää, kuinga hänen mielehensä nyt oli tullut karata? Ei kengän paigi molemat weljeyet tienvyt, mikä siihen syv oli. Myöskin Wanhemmat soimaisit händä että hän oli karannut Upserit, jotka muutoin pidit paljo hänestä, pyysit tietä syytä. mingätähden hän karais. Mutta ei hän sanonut. Hänen täydyi siis juosta kujan-juoyua. Hän karsui rangastuksen karsiwällisesti, ja kuin se oli ohigen, huokais hän itsellensä: Jumalan kiitos! nyt on se ohigen, ja minun Isäni on wapa.

Nämät sanat kuuli yri toinen, ja jutteli sitä Kapteinille, joka liikemin tutkei asian, ja ilmoitti koko salaisuden.

Koska Isä sai tämän tietä, pyysi hän Pojaldansa anderi, että hän oli händä niin kowa

Towasti soimanut, ja surkutteli händä, että hän rakkaudesta Isänsä tygö oli niin suuren kiwon kärsinyt. Kaikki muut Soldatit ylistit hänen lapsillisista rakkauttansa. Mutta hän pelkäis uutta rangaistusta, että hän itänänsä kuin petoyella oli ottanut Keisariilda ne kaxi kymmendä Riikintalaria.

Kuitengin ei ollu hänellä mitän pelkämistä. Sillä niin pian kuin Keisar Joseph sai tietä tämän tapatumuksen, tuli hän siitä niin liikutetuksi, että hän ei ainoastansa andanut Karlurille andexi hänen wifansa, mutta myös kohta teli hänen Jändrikiä, ja annoi hänelle siinä siwusa niin paljo rahaa, kuin hän tarwisi saadoksensa igellensä uuden munderingin.

Parempi on yksi hywä lapsi, kuin tuhannen jumalatoinda. Syr. 16: 3.

40.

Mertillinen esimerkki, kuinga pahuus on tullut koston.

Qhdesä Greiwissessa Sinnasa oli yksi Piika tullut haukuttetuksi, ja synnytti lapsen salasa. Pelwosta häpiän tähden otti hän sen hirmuisen päätöksen surmata lastansa. Hän heitti sen maan alle, joka oli raettiin wirran ylige, ja luuli sen nyt hukunexi wirrasa, ja poiswiedexi wedeldä.

Mutta ei se käynyt niin, kuin hän ajatteli.

teli. Mäkin alla oli kivi suurta rauta kangea pandu ristiin toinen toisensa päälle. Lapsi oli pudonnut juuri tämän ristin päälle ja jäännyt siihen makamaan. Yri palvelioista kuuli eh-
tolla hiljan surullisen äänen. Hän janoi si-
tä toiselle, he menit sinne waltian soitolla,
ja näit lapsi paran makawan suurimasa waa-
rasa weden yligen. Se näytti peräti mah-
dottomaxi sitä auttaa. Kuitengin rohkeni yri
tregi astua alas tikapuita myöden, jotka
hän pani rauta kangein päälle, ja toi lap-
sen kauniisti ylös.

Asia annettin kofta edes Greiwille. Hän
annoi tutkia sen perään, ja pian tuli äiti
ilme, joka myös kofta tunnusti pahantekonsa.
Hän olis ansainut kuoleman, että hänellä
kummingin oli aikomus surmata lapsensa.
Mutta Greivi armahiti händä, ja annoi sa-
mana ybnnä wiedä hänen pois koko maa-
kunnasta. Hän haki nyt palvelusta mualla,
palweli kauwan aikaa siellä ja täällä, ja lait-
ti igellensä wihdoin wähä kauppa kaluja, joil-
la hän käwi ymbäri maata.

Greivi ja Greiwinna ei tahtonut enä a-
sua siinä Linnasa, kusa niin kauhia työ teh-
ty oli, wan walmistit igensä pois lähtemään,
ja menit toiseen Linnaan. Mutta lapsesta ei
he huolinet. Ei tahtonut kengän sitä ottaa,
paigi se tregi, joka sen hengensä waaralla
oli velastanut. Tämä otti lapsen, kanoi sen
kotiä waimonsa tygö, joka myös oli mielui-
nen sitä wastan ottamaan. Se tuli kaseturi
ja

ja kuguttin Anton. Nämät hyvät ihmiset ylöskasvatit sen uskollisesti omain lastensa kanssa.

Kuin Anton oli yhdenoistakymmenen ajastajan vanha, kuolit hänen Elatus. Wanhembansa. Heidän Sukulaisensa tulit nyt ja otit pois mitä he olit jälkeensä jättäneet, myöskin lapset, mutta Antonista ei kengän huolinnut. Hänen täydyi siis jääda yrinänsä tyhjään huoneeseen. Kuin ei hänellä nyt ollut mitän syötävätkä, meni hän Kirkkotarhaan, istui Elatus. Isänsä haudalle, ja rupeis siinä laiwamaan, ikänänsä kuin olis hän tahtonut walittaa hänelle hätänsä.

Oyi Suutari, kuin käwi siltä ohige, puhutteli händä, armahit hänen päällensä ja otti hänen myötänsä kotia, siinä ajatuksa että ottaa hänen Oppipojari, ja ilman mitään opetta händä tekemään Suutarin työtä. Mutta Embeti ei sitä saldinut, sentähden että Anton oli äpärä.

Suutari wei hänen sitten Heimolaisensa eli Sisarensa miehen tygö, joka oli rikas Talonpoika. Tämän tykönä palweli Anton niin kuin trengi. Mutra ei hän tullut täsä hywin ylöskasvateturi. Isändä oli kowa händä wostan, lbi händä kaikkinaisten pienden asain tähden, ja soimais hänelle aina että hän oli äpärä. Tästä tuli Anton williysi, kiukkuiseysi ja salapurjari. Kuitengin oli hän kymmenen vuotta tämän Isännän tykönä.

Kerta lbi hän nopeo toisten poikain kanssa. Hän oli onnellinen ja voitti paljo. Sitä suuttuisit toiset ja sanoit ettei he enä tahonnet pelata hänen kansansa, sillä äpärikkä oli aina enämbi onni kuin muilla. Tästä närkästy Anton niin, että hän heitti kulin yhden heistä pähdään, joka kohta kaatuis maahan ja pyörttyi. Anton luuli hänen kuoliaksi lyönens, ja karas kohta pois. Hän juori yhtä mittaa neljäkolmattakymmendä tundiä, että hän luuli igiänsä takaa ajettawan.

Maanantai illalla tuli hän yhteen Krouwiin, kuin oli kessellä suurta mehää. Näitä, jano ja wäsymys ajoit hänen tänne sisälle menemään. Pelwosansa kysyi hän Krouwarilda, jos hän sais tuopin olutta ja wäsiä. Krouwari lupais sen, ja annoi hänelle oluen. Koska hän parhassansa joi, tuli huoneeseen likimiten karkikymmendä wierasta miestä. Kolme waimo-ihmistä ja yri joukko suuria koiria seurais heitä. Anton juori pelwosta nurrkaan, mutta wierat hawaisit hänen pään. He kysyt häneldä, kusta hän tuli. Hän nimitti paikan, kusta hän oli tullut. He kysyt, kuhunga hänen piti menemän, ja hän wastais, ettei hän sitä vielä tiennyt. Näistä sanoista ja hänen pelwostansa päätit he että hän oli tehnyt jotaan pahaa, jongatähden hän oli karanut.

Nämät tundemattomat wierat olit ryöwärit. Kuin he näit Antonin olewan nuoren ja wäywan miehen, tuli heidän mielehen
 henkä

hensä ottaa händä kumpaniensa seurahansa. He kysyit siis hänelä, jos ei hän ole ollut markkain eli jotaan muuta senkaldaista tehnyt? ja kuin hän ei tahtonut tunnustaa, uhkailit he andaxens hänen edes. Sen kautta saatit he hänen siihen, että hän langeis polwillensa heidän eteensä, ja tunnusti murhan tehneensä.

Ryöväritten päämies rupeis nyt pitkästä jutteleman, misä waarasa Anton oli, ja sanoi että hän mitämay pian taidais tulla hirteen. Whidoin sanoi hän:

Jos minä otan sinun minun suojeleureni alla, niin ei yxikän taida sinulle mitän tehdä. Mutta sinun pitää wannoman, ettes iländs tahdo ylönnanda eikä pettää mintia.

Anton ei ollut vielä paljon koetellut maailmasa, ja sentähden ei hawainut että hän oli ryöväritten seasa. Hän suostui siis mielellänsä siihen kuin tarittin, teki walansa, ja annoi igensä tämän Seuran suojeleuren alla. Sitten sbi ja joi hän hyvästi heidän kankansa, ja oli iloinen, että hän oli joutunut niin hyvään ihmisen pariin.

Toisena aamuna meni hän pois heidän kankansa. He weit hänen mekään. Nyt hawaihi hän, että hän oli markkain ja ryöväritten seasa. Hän olis mielellänsä karanut: mutta he pidit hänestä wisun waarin. Kuusi wiikkoa oli hän heidän tykönsä, ja kailena sen aikana ei hän tullut ulos mekäästä. Niin täydyi hänen wastoin tahtoansa olla heidän tykö.

tykönsä, ja hänen piti kaudaman ruoka-
kaluja heidän peränsä.

Wihdoin otti Päämies hänen kerran kans-
sansa paruun meijstöö, kusa myös kolme
muuta oli. Tästä juotin paljo palawiinaa.

Koska Anton rupeis tundemaan wiinan
päänsä, sanoi Päämies hänelle:

Welljeni! tänäpäinä pitää sinun näyttämän
mitäs taidat tehdä. Anton hämmäsi, mut-
ta toiset ylltyt händä, annoit hänelle vielä
enemmän palawiina, weit hänen yhteen tie-
heen, josa he wartsit puiden takana.

Kuin pimenemään rupeis, näit he yhden
waimo-ihmisen tulewan tiellä. Niin sanoi y-
xi ryömäreistä: Se on se waimo joka käy
ymbäri kauppa-kaluin kansa; hän tulee mark-
kinoilda, ja hänellä on wisiisti Sata Riikin-
talaria tykönsä.

Sitte sanoi Päämies Antonille: Aloo!
mene ja ota pois hänen rahansa, joslet hän
tahdo sitä anda, niin halka händä maahan.
Pian! taikka minä lyön sinun kappalixi.

Tuskasansa hoiperteli Anton waimon ve-
rään ja huusi: Tuo tänne rahas! Waimo
tahdoi karata pois, mutta Anton weti sape-
linsa ja löi hänen päänsä halki. Siinä sa-
masa näki hän koko joukon Talonpoikia tule-
wan. Hänen kumpaninsa juorit pois, hän
tahdoi myös tehdä sitä samaa, mutta pelwo-
sta ei hän pääsnyt paikastansa. Talonpoijat
otit

olit hänen kiini ja weit lähimmäiseen kylään. Hänä tutkittin Duomio. istuimen edessä, ja hän tunnusti kohta kaikki, kuinga käynyt oli. Hän pandin fangiukseen.

Koska asiata liiemmäldä tutkittin, tuli ilme, että se murhattu waimo oli Antonin Niti. O! hurstas Kostaja taiwaasa! kuinga pitä kummingin kaikki niin ihmellisesti käymän! Tämä waimo oli jo, yrikolmattakymmeniä vuotta sitten, ansainut kuoleman, sillä hän tahdoi surmata omaa lastansa. Sen erän oli hän wäljännyt rangastuksensa. Mutta nyt sai hän palkkansa oman poikansa kädhen kautta, jongo hän oli tahtonut surmata.

Anton sai fangiusesa tietä, että hän oli murhanut oman äitinsä. Tämä käwi niin hänen sydämellensä, että hän tuli mielettömäksi, ei syönyt eikä juonut, ja wihdoin kuudentena yönä hirtti igensä fangiusesa.

Näiden ihmisten sarullinen elämä ja hirvuiainen kuolema taita johdattaa meitä kairteinaisiin hyödyllisiin tutkistelemuksiin. Pojan kolo onnettomus tuli siitä että hän oli ävärä. Niti joutuis myöskin sen kautta perikatoon. Jossei hän olis andanut hukutella igensä huoruteen, niin ei olis mitän näistä onnettomuudesta tapahnut. O! kuinga paljo surkeutta, kuinga monda syndiä ja kauhista eikö tule mailmaan haureuden ja huoruden kautta! O! jossa kaikki nuorukaiset ajattelisit tätä, ja rukkoilisit Sprachin kanssa:

HE Rra Isä Jumala ja minun elämäni **HE** Rra, warjele minua hävittömistä siltimistä: ja käännä minusta pois kaikki pahat himot. Älä salli minun tulla tuhlaajaksi ja saastaiseksi, ja warjele minua häpemättömästä sydämeistä. Syr. 23: 4, 5, 6.

41.

Karta syndiä.

Qhdeldä 15 vuoden vanhalda pojalda kuoli **Y**sä, joka oli ollut sangen kova häändä vastaan. Nyt toivoi hän tulewans suurembaan wapauteen: mutta hänen äitiensä oli yhtä kova häändä vastaan. Se näytti hänelle olewan aivan raskas, sentähden päätti hän juosta pois. Hänellä oli Sukulainen, joka asui 30 penikulman pääsä: tämän tygö tahdoi hän mennä. Hän andoi igens myöskin totisesti matkaan. Mutta ei hänellä ollut muuta kuin pari plotua tassusa, ja niin vähä raha oli pian kulutettu. Kolmandena ehtona ei hänellä enä ollut yhtään hopiaäärä, ja hän oli wasta puoli matkasa. Nyt hawaigi hän tyhmästi tehneensä, ja tuli suureen tuffaan ja hätään.

Hän näki kylän ja krouvin edesänsä: mutta mitä aitti se häändä? ilman rahata ei hän tainut sinne sisälle mennä. Tätä ajatellesansa näki hän yhden Myllärin seisowan ulkonaisella puolella huoniensa owea, jota hän kerrwetti, ja sai ystävällisen wastauksen, niin
että

että hän uskoi hänen hyväksi. Hän meni Mylläriin tykö, jutteli hänelle kuinga hänen kansansa laita oli, ja pyysi yösiä. Mylläri oli hyvä mies, hän otti pojan ystävällisesti vastaan, antoi hänen syödä kansansa, ja laitti hänelle pehmiän sian pengille uunin takana.

Myllän jyrinä ei andanut pojan paljo maata. Hän makais siis kaikkinaisten ajatuksen ja suruin alla. Wihdoin kuuli hän wä-hän nalkutuksen liiki isänsä. Hän oli yri-nänsä kamarissa, ja nousi ylös kahomaan, mistä se nalkutus tuli. Kuu paisti selkiästi, ja hän näki tassu kellon rippuwan wä-hän kaapin päällä. Nyt rupeis hän ajattelemaan, että hän taidais auttaa igens hädästänsä ja saada ulot-tuwoisen motka rahan, jos hän otais kellon, menis sen kanssa pois yöllä, ja myeis sen tiellä. Tämä näytti myös olewan kewiästi tehty: sil-lä kamarin akluna, kusa hän makais, oli kyydimaata päin, jonga ymbäri oli matala aita. Hän taidais siis kewiästi karata pois.

Mutta hänen omatundonsa sanoi kowasti sitä vastaan. Kyllä hän ennen wälittäin oli siepannut pieniä kaluja, mutta ei vielä koskan mitän niin kallista. Hänen omatundon-sa asetti siis igensä tiirasti tätä warlkautta vastaan, lijoitengin koska Mylläri oli hänen niin ystävällisesti vastaan ottanut, niin hy-win hänen syöttänyt ja juottanut ja uskonut kolo kamarin, ja kaikki kuin siinä oli, hä-nen halduunsa. Tämä, kuin hän aivoi teh-dä, ei ollut siis paljas warkaus, mutta myös

häpiäinen kiittämättömyys hywin-teleitänsä vastaan.

Hänen omatundonsa ja paha himonsa olit nyt ikänänsä kuin suuresa sodassa toinen toistansa vastaan. Välisi oli yri välisi toinen vastaan päällä. Kolla kymmenen kertaa hän koki kätensä kelloa päin, ja kymmenen kertaa weti hän kätensä takaperin. Kuitengin woitti hän viimein pahan himonsa. Hän päätti mahwasti tykönsä anda kelson olla ja rippua paikallansa. Mutta hän harwaisi myös, että hänen paha himonsa ei olis koko ydsen andanut hänelle yhtäkän lepoa, sentähden päätti hän kiiruhumasti paeta sielä pois.

Tämän päätöksensä hän myös koki täytti: puki äkisti waattet päällensä, awoi akkunan, hyppäis siitä kyydimaahan ja sielä yli aidan, ja nyt tuli hän maantielle. Ei yri kän waras pae niin nopeasti, sitte kuin hän on warastanut, kuin tämä nuorukainen pakeni, ettei hän olis waraksi tullut. Niinpian kuin hän oli tullut tielle, juoyi hän niin nopeasti kuin hän taisi.

Kuitengin oli hän tuffin juosnut pari sataa askeletta ennen kuin se paha himo jälleen heräsi. Hän paherui, ettei hän ottanut kelloa myötänsä, lijoitengin koska hän niin taunisi olis pääsnyt pois. Hän seisahdi ja toiwotti igensä olewan takasin Myllärin tuwassa. Hän ajatteli jo kääntä takaperin, kiweta aidan pligen ja mennä alkunasta sielä kelloa

keskoa ettamaan. Mutta nyt rupeisit koirat kylästä haukkumaan, jongatahden hän piti sen vaarallisaa mennä takasin. Wiimein ajatteli hän parhapi paeta laurvenmaksi, jota hän myös teki, ja juoksi monda tiimaa oje-tinsa tiellä.

Nyt meni Kuu alas, taimas tuli pilvi-sexi. pimiä tuli, ja hän latoi pois oikialda tiellä. Ilman tietä ja polkua käwi hän ery-risä yli wuorten ja laaxoin, ja tuli pian niin wäsynexi, että hän istui maahan odottamaan a-mua. Nyt tuli hän yhden mäen päälle, kombahtui kivein ylige, ja tähän pani hän maata. Hän kadui vielä kerran, ettei hän ottanut keskoa; ja wiimein nukui hän wä-syynyressä.

Hän makais likimiten kolme tundiä. Sil-lä wälillä tuli aamu, auringo nousi ja sä-teillänsä herätti hänen ylbs. Hän awoi sil-mänsä ja hämmästyressä näki olewans juuri hirsipuun alla. Nyi joka nykyisesti oli hirtetty, ripui hänen päänsä yligen. Kivet, joidenga päälle hän oli kombahtunut, olit ihmisten luita. Hämmästyressänsä nousi hän ylbs, ja joka jäsenä hänessä wapisi. Nyt tuli hänen mielehensä, kuinga pian hän tänä yhn-nä olis joutunut warlautteen. Hän ajatteli että tämä, joka tässä ripui hirtettyinä, ilman epäilemätä oli warlautta harjottanut, ja sen-tähden hirtteen joutunut, ja että tämä olis myöskin pikaisesti tainut hänelle tapahtua. Hän seisoi siinä wähän aikaa senkaldaisissa ajatu-

ajatuyisa, siten lasti hän polvillensa ja kiitti Jumalata, että Hän oli andanut hänelle voimaa voittamaan tiusausta. Siinä siwusa lupais hän myös ja wannoï, ettei hänen koskan pitänyt warastaman, koska Jumala nyt niin armollisesti oli hänen siitä warjellut. Hän piti myös lupauksensa.

Älä seura pahaa himoas, mutta käännä pois sinun tahtos. Eyr. 18: 31.

Synnin himo on sinun tygös, wan hallice sinä händä. 1 Mos. K. 4: 7.

42

Se rohkea ja pelkämätön Pirttiwaino.

Maalis Kuusa 1797 tarwigi yksi Meşân wahtin waino Puhigin työndä, ei laulana Dangigista Eassen muoria. Sana ihmisen joka siinä Paikkakunnassa oli tässä afixassa awullinen, ja kuka ties ennengin oli auttanut, autti nytkin. Muutamana päivän perästä tuli hän jälken, juuri silloin kuin mies nykyisest oli mennyt ulos meşään kağomaan puita, joita hänen piti hakkanan. Hän oli tulewanansa peränkağoman, kuinga Pirttiwaimon piti woiman: mutta kuin hän harwaisi Pirttiwaimon, hänen luulonsa jälken, olewan yrinänsä, otti hän edes weigen, ja uhkais surmata Pirttiwaimoa, sängysä, jos ei hän kohta annais hänelle sen rahan, kuin hän miehensä kanssa jokapäiwäisen työnsä lautta

kautta koonnut oli. Pirttimaino vastais hän-
 dä hiliayensa, että raha oli kamarissa siinä
 wierasä, ison kaapin kulmassa, ja annoi hä-
 nelle awaimet. Mutta niin pian kuin tämä
 ryöväri löysi rahaa ottamaan ja, sitä pare-
 min löytäkensä, meni kaapin sisään, niin nousi
 Pirttimaino sangystänsä, ehkä kuinga heikko
 hän näyiti olewan, ja löi kaapin owen luk-
 kuun. Ja niin oli linnu kiini häkissä. Sit-
 ten lähetti Pirttimaino piikan miehensä pe-
 rään hoputtamaan händä kotio tulemaan, ja
 pani huonen owen lukkuun. Tieskö kohtais
 piika sen pahan Eastenmuorin miehen, joka
 kysyi piikalda, jos hänen waimonsa oli heidän
 tykönsä? Piika vastais: Ei. Jo, sanoi
 mies, hän on siellä. Koska piika riensi pois,
 juoksi mies hänen peränsä, ja löi händä
 kirweellä, kuin oli hänen kädesänsä, niin et-
 tä hän kuoli siihen paikkaan. Nyt tuli mies
 Megawahdin huonen tykö, löi owen päällä,
 ja kysyi, jos hänen waimonsa oli siellä. Pir-
 timaino sanoi, ettei hän ollut: sanoi myös,
 ettei hän tainut owea awata. Mies kiukkui-
 sansa rupes murtamaan owea rikki, mutta
 että se näyvi hänelle työläisemmäxi, niin wa-
 lixi hän kewiämmän tien ja koki alkunan
 kautta tulla huoneeseen sisälle. Pirttimaino ot-
 ti sillä wälillä parin pistoleja, meni niiden
 kanssa alkunan tykö, ja uhkais ambua. Sit-
 tä ei huolinut mies mitän, wan tuli lifemin.
 Waino laukaisi yhden pistolin, wan ei se lau-
 wennut. Mies tuli jo niin ylös, että hän
 oli astumassansa sisälle, kuin waino laukaisi
 toisen pistolin, ja mies putois kuolluna ma-
 han.

han. Megán wahti, joka oli pian tolmittanut asiansa, meni kotiapain, ja hämmästy suuresti, koska hän tiellä löysi piikan kuolluna maikawan; hän riensä siis sitä liirubummin kotia, ja saa waimoldansa tietä mitä siellä tapahtunut oli, ylistää hänen toimeansa ja rohkeuttansa, ottaa lastenmuorin kiini, joka oli kaapisa, ja annoi hänen Duomarin halvuun.

Jumalattomat kaatuwat ja ei ole sitte enää; mutta wanhursten huone pysyy.

Ilkiä käsitetään omisa sanoisansa; waan wanhurstas pääsee häädästä. San. K. 12:7, 13.

43.

Esimerkki Turkin oikeudesta ja kowudesta.

Yhdellä Kauppiamiehellä Smirnassa oli Poika, joka tuli Raibixi, se on, sen'aldri-
fexi Wirkamieheyi, kuin piti kaoman mittain ja painoin perään niiden välillä jotka kauppa tekewät. Koska hän yhtenä päivänä aiotawassifuden jälkeen ymbäri kaulemansa kauppa-uodeisa, niin tämä wanha Kauppiamies, joka kauman tiettin ollen petollisen kauppa-sansa, waroitettin kawahtamaan igiänsä, ja kätlemään pois wäärät painonsa. Mutta hän luotti sen päälle, että Raib oli hänen poikansa, joka ei suingan tekis hänelle julkista häpiästä: sentähden nauroi hän heidän waroitustiansa, ja portisansa ilman murhetta war-
toi

toi poikansa tulemusta. Naib, joka usiamman
 Kerran oli sanonut Isänsä, että hän oli
 waarallisesa tilasa, joslei hän parandanut ta-
 paansa, päätti wihdoin, anda hänen muille
 waroituxeri, tulla rangaišturen alla. Nä-
 wäni, sanoi hän yriwataisesti, tuo edes wa-
 kas ja painos; niitä pitää julkisesti tutkitta-
 man. Se wanha Kauppamies nauroi, läski
 Poikansa mennä ohizen, ja takasin tultesansa
 soddä puolipäiwästä hänen tylkändänsä. Ei,
 sanoi Naib, nyt pitää kagottaman perän, jos
 Te olette rehellinen kaupasanne: Soldatit!
 tuokat edes waat ja painot. Kauppamies,
 jonga petos täsä tuli ilme, luuli Naibin kui-
 tengin tytywän siihen, että hän särkis ja kel-
 wottomaxi tekis ne waat ja painot, kuin löyt-
 tin wääräxi: mutta Naib duomigi hänen ei
 ainoastansa wetämään salkoa Wiisikymmendä
 Rikintalaria, mutta myös, että hänen piti
 saaman niin monda haawaa jalkainsa alla,
 joka myöskin, ehkä kuinga wanha mies ru-
 koili ja parui, kohta niin tehtin. Koska tä-
 mä oli tehty, astui Naib alas hewoisen seljä-
 stä, langeis maahan Isänsä jalkain juureen
 ja sanoi itku silmin: Isäni! minä olen täyr-
 tänyt welwollisudeni Jumalata, Esiwaldaan,
 Isän maatani ja Wirkaani kohtan. Salli
 minun täyttää, mitä minä luonnolle welwol-
 linen olen. Dikeus ei salli eroitusta ihmisten
 wälisse. Te olette rikkonet sitä wastan, Tei-
 tä pitää sentähden rangaištaman. Minä sur-
 rin, että se piti minun kauttani tapahtuman;
 mutta minun welwollisudeni on minun kor-
 kein lakini. Tehkät minulle se hywä, ja sur-
 kuteh.

Kutellat Poikaanne, jota Te itse olette waatinet siihen komuteen, kuin hän Teitä vastaan osottanut on.

Rossa Sultani eli Turkin Keisari sai tietä tämän erinomaisen tapahtumuren, korotti hän sen nuoren miehen korkiambaan wirkaan. Hän pidettiin sitten suuresa armosa wiisaudensa ja hurstaudensa tähden; oli uskollinen palvelusesansa ja wirasansa, ja tuli viimein korkeimbaan wirkaan Turkin waldakunnasa.

Olkat alammaiset kaikelle inhimilliselle säädylle *SKR*an tähden. 1 Pet. 2: 13.

Te Isät, älkät yllyttäkö teidän lasttanne wihaan. Eph. 6: 4

44.

Jalous.

Nyi Korporali Englandin *Sfwerstin* Hamiltonin Regementistä, joutus, Namurin piirittämisen aikana yhden Soldatin kanssa riitaan, jonga päälle seurais sammutoin wiha molemin puolin. Ja niinkuin Soldati oli Korporalin kassynalainen, niin tämä aina joka tilasa koki Soldatille kostaa. Soldati kärkei kärkeiwällisesti kaiken wääröden, mutta sanoi kuitengin tahtowansa kuolla, että hän sais kostaa tälle julmalle miehelle. Tämä riita kesti kauwan aikaa. Sillä välillä tuli Korporali kassningin alla ammutuxi reiteen ja taatuis. Tämä tilasa, ja kuin hän pelkäis tulla

tulla kuoliaksi sotkutui Fransoseilba, jotka Parasit ulos Kästingistä, huusi hän Soldatia, vihameistänsä, ja sanoi: Valentin, taidatkos jättää minun tähään? Soldati juoksi kohta takaperin, otti Korporalin selkäänsä, ja kannoi suurimman tulen seasa, pitkän matkan, sixi kuin Stylin luodi wei päään pois Soldatilda, ja hän niin kaatuis vihamehenensä alla. Korporali unhotti nyt haawansa, nousi ja lasxi igensä sen werisen ruumin päälle, sanoden: Ah! Valentin, pitikös sinun kuoleman minun tähteni, minun tähteni, joka niin julmasti olen igeni sinua vastaan menettänyt. En minä tahdo elää sinun jälkees. Ei händä taittu millän tavalla rewäistä siitä kuolleesta ruumista, wan hän kannettin ynnä sen kassa, niin werinen kuin hän oli, teltiin, ei ilman kynneltä kamrateilda, jotka tiesit hänen vihastansa. Hänen haawansa si-dottin wäkiwäellä, ja hän kuoli seurawaisena päiwänä, epäilyesä ja omantunnon soimau-yesa kowudensa tähden Valentinia vastaan, jota hän aina nimitti.

Älkät kellenkän pahaa pahalla kostako.
Rom. 12: 17.

45.

Weljet murha rangaistu.

Sertualla Kosmyyella Florensisa oli kaxi Poikaa, Johan ja Garzias. Se edellinen oli rakastettava nuorukainen, ja tuli, koska hän oli wiidentoistakymmenen ajastajas wanha,
Kardi.

Kardinalixi, mutta se jälkimäinen oli pienestä lapsesta yriäinen ja raiwofas. Garzias murhais Jahfisa weljensä, ja olis piakkon teestelemisensä kautta tainut salata panhantekonsa, jollei hänen oma miekkansa ja Weljen werinen hewoinen olis sen ilmoittanut. Niin pian kuin Kosmus sai Poikansa kuoleman tietä, tutkei hän tarkkasti tätä asiaa. Garzias kielsi kiween kowaan, sivi kuin hänelle näytettiin miekka. Nyt heitti hän igensä Isänsä jalkain juureen, ja rukoili armoa. Sinä julmettu, sanoi Isä, halatesansa händä, wjellä sind olet minun Poikani. Sinun pahatekos on hirmuinen, ja pidäisi sydyemän sinun häpiälisimbään kuolemaan. Sinun Duomaris duomige sinun, mutta sinun Isäs säätä sinun kummingin siitä häpiästä että kuolla Pöwelin kirwen alla. Hän pisti sitten Poikansa läpihen samalla miekalla, jolla tämä oli weljensä murhannut.

Mitäs olet tehnyt? Weljes weren ääni huuta minun tygöni maasta. 1 Mos. K. 4: 10.

46.

Urhollinen, mutta onnetoin rakkaus.

Yri Ungerin Baroni, jolla Isänsä maalla oli suuri omaisuus, joudui viimeisind seisemän ajastailaisen sodan vuosina Preusfin fangixi, ja wietin Magdeburiin. Ehkä hänessä kotona oli rakastettava Frouwa, jonga hän oli jättänyt Kartanoittensa päälle; piti hän

hän tuitengin tätä salaisna, ja näei toisen Emännän fangiudefansa. Wibdoin waihetetin fangit molemmiin puolin: mutta Baroni löysi hywäxi mennä salaa pois, ja jättää uuden Frouwan hywäxi kirjotuksen kautta, jossa hän, niinkuin hän taifi, ilmoitti, mingätähden hänen täpdyi hänen ylönnandaa. Baroni tuli Wienin Kaupungin, kusa hänen edellinea Frouwansa otti hänen niin palio juuremmalla mielisuoßiolla wastan kuin ai-noastansa rakkaus oli heitä yhdistännyt, ja Baroni luti igellensä onnexi, että hän, niinkuin rikas ja arwosa pidettävä mies, oli taifnut toisen, joida tämä eiu puutui, kansansa onnellisexi tehdä. Yhden ajan eli tämä wastauudesta yhdistetty pariskunda iloisesti yhdeksi, jyi kuin se jälkimäinen Frouwa äkillisestii tuli ennen nimitettyyn Wienin Kaupungin, ja toi myötänsä wahvat todistukset siitä, että hän on Baronin Emändä. Hän wailitti tätä Keisarinnan Marian Theresian edessä, joka taintaldaisissa asioissa ei saldinut mitään rikosta. Baroni pandin siis fangiuteen, ja ei ois millän tavalla tainut wapahdetuytulla siitä rangaittuksesta, kuin, vain jälkeen, seuraa sen päälle, koska joku yhta heawaa ottaa kaxi awiomaimoa, josset hänen edellinen Frouwansa ois mennyt edes, ja hywällä mielellä tunnustanut, ettei hän ikänä ole Baronin kansa ollut wihitty, wan elännyt hänen kansansa niinkuin jälkawaimo, ehkä Baroni, wuitain rakkaudesta, osittain pelwosta rangaittuxen tähden, oli pitännyt hänen awiomaimonansa Tätä tunnustusta uskottin, ja
jalka.

Jalkawaimo lumattoman yhdesä asumisen tähden duomittin kymmenexi wuodexi Tuhtihuoneeseen. Tästä huoneesta olt hänelle se onni, että Edesseisoja, niin paljo kuin mahdollinen oli, egei liewittää hänen karsimistansa. Baronin jälkimäinen Frouwa ei elänyt kauwan yhdessä miehensä kanssa, wan kuoli pian. Baroni langeis nyt Keisarinnaa jalkain juureen, tunnusti wifansa ja puhui koko asian laidan. Keisarinna tahdoi ihe puhutella Tuhtihuonen Edesseisojata, jolda hän wielä endämmin tuli wakuutetuxi Baroneßan nuhdettomasta menettimisestä ja edellisestä laillisesta naimisesta. Keisarinna kirjoiitti sitten omalla kädellänsä kirjan, josta hän ylisti Baroneßan rakkautta, joka oli saattanut hänele niin suuren karsimisen, ja kohta päästi hänen Tuhtihuoneesta irrallen. Edesseisoja iloiten riensi kotia ja kuhuui kaikki ystäwänsä ynnä Baroneßan kanssa, wietettämaan, niinkuin hän sanoi, syndymäpäiwätänsä. Koska Baroneßa istui ruualta, löysi hän salwelisänsä Keisarinnaa kirjjan. Se matkaan saatti sentkaldaisen ilon Baroneßan ja kaikkein läsnäkolewaisien tykö. Eikä sitä taittu ulossanoa Baroneßa meni sitten miehensä kanssa hänen maankartanohonsa, mutta ei kuitengan elänyt siellä niin onnellisna, kuin hän rakkaudensa ja ja-loudensa kautta olis ansainut.

Ulla hyljä wanhaa ystäwätä, sillä ei uusi ole hänen kaltaisensa. Syr. 9: 14.

Saluttomus.

Yri Rauppamies oli neljäkymmendä ajastai-
 lla pitänyt kauppaa suurella menestysel-
 lä. Nuumärtäväisyydensä ja rehellisyydensä kaut-
 ta oli hän matkaan saattanut sen, että hän
 oli hyvin uskottu kaikilla, jotka hänen kans-
 sansa kauppaa teit. Hänen sanansa päälle,
 olisit he, ilman epäilystä hänen halvuunsa
 uskonet kaiken omaisuuden. Mutta muuta-
 main laivain hukkamiset ja paljon marava
 oikeuden käyminen olit syy hänen häviämise-
 hensä, ja pian joidui hän suurimmasta rik-
 kaudesta suurimpaan viheliäisyyteen. Hänen
 Poikansa ajatteli silloin taitawansa ottaa pa-
 konsa muutamain Herrain tygö, jotka olit
 hänen Isänsä Welkamiehet. Hän meni hei-
 dän tygönsä, jutteli heille Isänsä onnettomu-
 det ja hädän, johonka hän joutunut oli; et-
 tä hän oli päättänyt matkustaa ulkomaille,
 siellä laittarensa Isänsä asiat parembaan ti-
 laan, ja että siihen tarwitlin rahaa. Mutta
 hänelle wastattin, ettei ollut rahaa. Hän a-
 noi vielä toisen Herran, mutta hän ajettin
 ulos portista Hän walitti tämän Rowan me-
 nettämisen yllisen, ja hän heitettin fangiuteen,
 ja siinä händä pidettin koko vuosikauksi. Ko-
 kka hänen wainojansa kuoli, pääsi hän wi-
 doin irralle: wan ei hän ollut enä siinä tila-
 sa, että hän olis tainut jotan matkaan saat-
 taa. Hänen Isänsä tuli kerjäläisxi, ja ei
 taittu enä händä auttaa. Poika walistunut
 ja rästetty pitkäikäisessä fangiuressa kolois kai-
 ten

sen voimansa ja ratusteli Isänsä kototaloon, mutta löysi että siellä asui nyt outo. Oksuden käymiset olit ottaneet pois kaikki mitä Isälle jälillä oli. Koska Poika sai tietä, missä hänen Isänsä nyt oleikeli, löhdutti hän igensä sillä, että hänen kummingin piti saaman nähdä Isänsä, niin pitkäksisen poisolemisen jälkeen. Tämä toivo oli hänen ainoa humittuyensa. Suurella työllä ja tuskalla löysi hän viimein sen paikan, kusa hänen Isänsä asui. Tuskin oli hän tullut sisälle yhteen huonoon majaan, ennen kuin hän näki yden walpunen äijän makawan olkiiyhten päällä, kuoleman muotoisna. Hän lähestyi händä wapisten ja tunn Isänsä. Hän halais tätä kylmää ruumista ja waloi händä kyyneleistänsä. Pitkäksisen ja työlläksisen huokamisen perästä, tuli Äijä hengiin. Hän awoi tummat silmänsä, kaheli Poikatansa wan ei tundenut händä; nojas wapisten heikon käsivartensa päälle, ja anoi, kuolemattansa olowaisen äänellä, leipää. Ei minussa ole mitän, huusi hänen onnetoin Poikansa, ei minussa ole! Isä putos takaperin makamaan ja kuoli.

Jumalattoman sydän on halutoin. San. R. 12: 10.

48.

Häpiällinen kiittämättömyys.

Siihen aikaan, koska se julma Alban Hertua annoi murhata niitä, jotka ei ollet paawilaisten wan toisesta uskosta, wainottin
mii-

muiden seasa yxi Mennoniti, joka egittin kiin ottaa elämäidä poldettaa. Tämä karas ja pääsi kaunisti yli jaan; mutta Spanialaisen Upserin alla, joka ajoi händä takaa, waipus jää, ja hän putos weteen. Koska hän oli uppomassansa, ja huusi apua, palais Mennoniti takaperin, ja pelasti wainojansa. Kuka ei olis uskonut Upserin olewan niin kiitollisen sitä kohtan, joka hänen pelasti, että hän olis päästännyt hänen menemään. Mutta ei se käynyt niin, wan Mennoniti syöstiin fangiuteen, ja täydyi astua ylds lawolle poldettaa.

Pahanjuonisille, jotka ei hywän työn edestä kiitä, ei pidä hywin käymän. Syr. 12: 3.

49.

Talonpojat, jotka olit hywät Ystävät.

Schweigin Kantonissa tuli yhtenä ehtona Talonpoika Franz Talopojan Kasparin tygö, joka teki työtä niitufansa, ja sanoi hänelle: Maaburi, nyt on heidän aika, ja sinä tiedät, että meillä on riita siitä toisesta niitusta: minä olen huomisexi pyytännyt Duomarit tulemaan kokoon, koska en me kumbikan ole niin oppenet, että me tiedäsimme, kummalle oikeus on: tule sentähden huomena minun kansani Oikeudelle. Kaspari wastais: Sinä näet, Franz, että minä olen tänäpäinä niittänyt tämän niitun, ja täytyt huomena koota ja korjata heinän; on siis minulle mahdolloin tulla. Franz sanoi: En minä taida anda

anda Dikeuden turhaan kokeon tulla siinä päi-
wänä, kuin määrätty on: ja ei taida myös
se niittu, joka riidosa on, tulla korjatuksi,
ennen kuin me tiedämme kenen se on oma.
Sitte kuin he olit jutellet molemmin puolin
siinä ja tänne, sanoi Kasperi: Kasos tässä
mitä me taidamme tehdä: Lähdä siinä huone-
na Schweigiin, mene Dikeuden eteen, ja sa-
no edes, mitä sinulla ja minulla on sanomi-
sta, niin en minä targe se siinä lässä olla.
Frang vastais: Koskas uskot minun niin
hyväksi, niins taidat myöskin luottaa sen
päälle, että minä malvon sinun asia, niin
kuin se olis minun omiani. Tämän puhen
jälken meni Frang Schweigiin, ja niinkuin
hän parhain taisi, weti edes mitkä peruslu-
zet molemmin puolin olit. (Sillä endis aika-
na, koska ei vielä ollut Adwokateja, ajoi
kukin itse asiass Dikeuden edessä.) Dikeus sa-
noi duomionsa, ja Frang tuli takasin Kaspa-
rin tykö ja sanoi: Kaspar, niittu on sinun,
Duomarit owat sen sinulle duominet: minä
toiwotan sinulle siihen onnea ja menestystä.
Minä olen iloinen, että asia on suora mei-
dän välissämme. Frang ja Kaspar olit sen
jälken hywät ystäwät.

Ystäwä pitää lujemin ystäwänsä kanssa,
kuin weli. San. 18: 24.

50.

Zitän rakkaut.

Zri Frouwa läxi Amerikassa Poikansa kanssa,
joka

joka vielä oli wakusa. Koska hamina ei enää ollut laukana, nousi hirmuinen myrsky, josta hämmöstyks ja pelko tuli kaikkein ylige. Laitwa sattui kalliohon ja rupeis uppomaan. Enin osa wäestä, kuin laiwasa oli, hukkui. Muutamat pääsivät uiden. Yri mies Musta-kansasta, joka oli palvelureisa Frouwan tykönä, koki auttaa händä. Hän otti Frouwan Poikinsensa ja heitti igensä weteen. Hän ueti hetken aikaa kaikella woimalla, kuin mahdollinen oli, mutta wäsyi wihdoin. Frouwa hawaihi sen. Mies koki lohduuttaa händä: mutta Frouwa näki hänen kuormansa olewan ylönn raskan. Minun ystäwäni, sanoi hän, älä ajattele enää minua hengisä pitäyes, wan ainwaastansa minun Poikaani. Sano jostus hänelle, että minä kuolin händä pelastajeni. Siinä samasa erkani hän miehestä, annoi Poikassensa suuta ja haudattin aalloihin.

Jos unhotais rakkansa

Äiti jostus Poikansa,

Ei kuitengan Jumala

Sinua koston unhotada. Suom. Wirs. N.

290: v. 19.

51.

Jalo mieli.

Koska kowa tulipalo Kairon kaupungisa poltti monda huonetta ja kirkkoa, soimattin Christityille, että he olit siihen syyppäät. Ilman tulkimata, jos tämä oli perustettu, juorit Turkit wihoisansa joukottain Christityin

3

Kor.

Korteriin Raupungisa, ja Postarensa sulkytti koko sen palkan palamaan. Esiwaida tuli waadituxi rangaisemaan senkaldaista ilkiwaidaisutta, annoi ottaa wiassiset kiini. Mutta että niitä oli niin monda, ettei he laikki tainet kädä hengen rangaisuxen alla, jonga he ansainet olit, ja he teit tätä enämmin pitäijudesta kuin mielämisestä, niin päätettiin, että arwan heittämissen lautta, piti eroitettaman ne, jotka piti surmattoman. Tästä langes arpa yhden miehen päälle, joka ulospuhkais tähän walituxeen: Ah! kuinga minä olen onnetoin! He puolestani en minä süngän pelkä kuolemata: mutta minun wanha Isäni, minun Äitini, minun Köyhät Weljeni ja Sisareni, kuka minun siasani nyt pitää heistä murhetta? Tosin he nyt wihehäisydesä hukkuwat. Tätä kuuli yri nuori mies, joka wäbä ennen oli saanut senkaldaisen arwan, että hänen piti wapaaxi pääsemän. Tämä meni kohta sen miehen tygö, joka wälitti, ja sonoi: Ystävänä, ei minulla ole Isää eikä Äitiä elosa. Ei kengän minua laippaa eikä minun kuolemani lautta tule kärkeämään. Käyö tästä ota sinä minun arpani, ja anna sinun arpas sen siaan minulle.

Tätä mieluisutta ihmettäli jokainen kuin siinä läsnä oli, ja koska Keisari sai sen tietä, annoi hän molemmille armon.

Minulle kelpaa armo ja ei uhri. Hof. 6: 6

Luonto ja rakkaus.

Se ylipää ja julma Cromwelli, joka Protektorin nimellä hallitsi niinkuin Kuuningas Englannissa, oli päättänyt surmata Lordin Merweyn. Mikä siihen syy oli, että Mirwey oli Protektorin tykössä niin vihoin joutunut, se mennään nyt ohitse. Mutta wiisi summa rahaa lupattiin sille, joka taidais hänen salaisesti paawiltaa pois ottaa. Koska tämä häpiällinen neuwo pidettiin, oli Mirwey ulkomaalla toimittamassa tarpeellisia asioita. Hän sai aikasin tietä, että hänen hengensä perään seisottiin, ja päätti sentähden egiä waaratoida poikaa mualla. Mutta edelläpäin tahdosi hän mennä Englannin Pääkaupunkiin. Hän oli sinne Sisarensa tygö jättänyt ainoan Tyttärensä Juliettan, jota hän sangen suuresti rakasti, ja jäslen nähkärensä ikäwöigi. Täähän tuli myös toinen syy. Samaan aikaan, kuin hän kuuli tullen sa wihoin, sai hän myös tietä, että hänen Sisarensa oli kuollut, jongka kautta hänen Tyttärensä oli jäänyt olemaan yriänsä. Hän lähti siis matkaan ja ei peljännyt ehkä hän kyllä tiesi pauloja hänen hengensä eteen täällä lafettawan. Kuitengin teki hän kaikki toimellisesti, ja sama ajatus, kuin saatti händä hengensä waaralla näkemään Tyttärensä, annoi hänelle myöskin palawan halun hänen tähtensä hengensä warjelemaan. Hän muutti nimensä ja teki itsensä toisen muotoiseksi Kaswoilda, jongka kautta hän tuli kaunisti kaupunkiin Tyttärensä tygö, kaikkilda tundematoin.

Julietta oli wikkela, kaunis warrestansa ja pehmiä luonostansa. Hän rakasti Isäänsä sängen suuresti. Mutta se ilo, kuin hänellä oli Isänsä takasin tulosta, katkeroittin paljo siitä waarasta, jolla hän näki Isänsä uhwattaman. Ilo oli kyllä joyikuyri filmän räpähäxi hajottanut nämät murheelliset ajatukset hänen tykönsä; mutta ne tulit jälleen takasin suuremmalla voimalla. Se kova päättös, kuin oli otettu hänen Isänsä hengeä vastaan, suretti händä. Hän tiesi että se julma ihminen, joka sen oli päättänyt, oli taipumaton, ja hänen sydämensä täytettiin toisinaan suloisimmalla ilolla, toisinaan sywimmällä murhella. Ah! minun Isäni, huusi hän ja itki, minun Isäni, mitä Te siis olette tehnet! jos Tyrannin uloslähetetyt nyt tulewat ja temmawat Teidän minun käsikäsi. Halu nähdäenne Tytärtänne on saattanut Teidän kaikki unhottamaan. Mutta kuinga taidan minä warjella Teidän hengenanne. Tämän Teidän rakkaudenne tähden muodatan minä nyt kynneliä; mutta ah! jos Tyranni sais Teidän surmata, niin olisit minun kynneleni paljo katkerammat. Minä kuolisin siten, minä kuolisin, ja pidäisin igeni wikapäännä Teidän kuolemahanne.

Lordi Mirwey syleli Tytärtänsä, painoi händä rindaansa, ja ei tainut muulla tawalla wastata, kuin kynneliä. Sillä wälillä oli tarpeellinen että hän egei salata kotia tuloansa. Mutta kuinga työläs eikö tämä ollut, koska Tyranni ja niin monda Tyrannin puolesta war-
toisit

toisit händä saamuttaa. Mitä siis piti tehtä-
mään? ja kenelle senkalbainen salaisuus tait-
taisin uskoa. Wihdoin päätti Jsa, Tyttären-
sä neuwon jälkeen, ylönnandaa kaiten päiwän
walkeuden ja, niin sanoin, haudata igensä
elämästä, siinä toiwosa, että hänen waino-
jansa wihdoin viimein lepyisit.

Oyi abbas holwi Eordin huonen alla,
josa ei mitän pidetty, ja josa ei kengän käy-
nyt, walittin Juliettalda wapamajari, johon
Mirwey taittin kätkeä. Oyi lampu ainoa-
stansa walaisi tätä paikkaa. Ja ettei kengän
wähän walian paiste olis awaimen läwestä
näkönyt, niin Julietta kätkei sen parhain lwin
hän taitti. Jse laitti hän ruan Jssänsä, ja
wälttärensä kaitkea epäluuloa ei hän koston
sinne mennyt päiwällä.

Kuinga ikävä nyt siinä onnettomassa Mir-
weyillä oli, jolla ei ollut yhtäkän muuta hu-
witusta kuin muutamat kirjat, jotka hän awoi,
niitä jälleens kohta poispannarensa. Blakki
ja paperi ei myöskän hänelle sopinut, että
hän näki igensä eroitetuyi kolo maailmasta.
Mutta ehkä Julietta oli enämin wapa, niin
ei ollut kuitengan hänen karsimisensä wähem-
bi. Hänen lewottomudensa oli suurempi, kuin
ikäwys kowimmassa fangiudessa. Hänen pel-
konsa ulostoimitti aina pahimpaan päin kait-
ki, mitä hän näki ja kuuli. Wähingin ko-
hina peliätti händä. Hän ikäväsi saadaren-
sa kuulla jotakin uutta Protektorin Howissa,
mutta ei rohjennut suutansa awata tyfymään
sitä,

sitä, sillä hän pelkäs kysymyksensä ottettavan epäluulon. Hänen Isänsä oli aino hänen ajatuksensa, ja se näkyi ikäänkään kuin ei hän olisi rohjenut nimittää Isänsä nimeä, ettet hän olisi peittänyt häntä.

Sillä välillä tuli hänen sydämensä, jota suri Isänsä kova onnea, myöskin muulla tavalla waimaturi. Yri nuori Herrasmies nimellä Thernond, jota hänellä oli syvä sekä arvosa pitää että rakastaa, oli käynyt kirjosti hänen tykänensä hänen Lätinsä silmäin ollen, jota myös muutamia kuukausia ennen kuolemattansa oli tämän asian Juliettan Isälle ilmoittanut. Mirwey ei ollut alusa tätä yhdistystä vastaan. Muuta muiden sydän tähden muutti hän sitien mieltensä. Sen nuoren Herrasmiehen Isä oli andanut igensä Cromwellin puolelle, ja Mirwey oli sentähden kieltänyt Lytartänsä rakastamasta sitä, jota hän nyt piti wiaallina.

Tämä kieltö, kuin tuli hiljain, ei ainoastansa ei matkan saattanut sitä, kuin sen kautta päälle tarjotettiin, mutta myös enämmin waiwisti sitä yhdistystä, kuin näiden wälillä tehty oli; sillä Lätti joka tuli liikutetuksi heidän lewottemudestansa, ja kuka ties petetyksi heidän lynnelistänsä, oli yhdistänyt heitä salaisella awio-luottolla. Siinä tilassa oli Julietta, kossa Isä kolla tuli. Sitte kuin Isä kottia tulduansa oli kiittänyt Lytartänsä kuuliaisudensa tähden, johon hänellä kuitengin, niinkuin nyt nähdän, ei ollut niin suurta syötä,

syötä, puhutteli hän häntä näin: Tyttäreni, minä waadin sinulda uutta todistusta kuuliaisuuden. Minä tahdon, että minun tälle tuloni pitää salassa pidettämän. Jos ei minun kowa onneni muutu, niin on minun tahtoni ettei kenengän pidä saaman tietä, että minä olen tullut takasin Isän maalle, jota minä häpeen, joka on tehnyt sen häpidän, että hän on andanut igensä Tyrannin alla. Tämä paikka maan alla, joka nyt kätkee minua elävänä mailman silmistä, pitää myös kätkevän minua kuolluna. Tulkon se niin wiisisti minun haudareni, kuin se nyt on minun wapa-maloni. Mutta minä tahdon myös ettei minun kuolemanikaan pidä ikwe tuleman, ettei ikänä pidä tiettyi tuleman, että minun tomuni lewää minun kuitamättömässä Isän maassani. Jos minun Tyttäreni olis niin ajattelematon, että hän ilmoittais tämän salaisuuden minun kuolemani jälkeen, niin toivotan minä sen tähden kostoä hänen yligensä. Jos minä taas taidaisin uskoa hänen menewän niin rauwas tottelemattomuudesta, että hän, minun vielä eläisäni ilmoittais minun tilani yhdelle ainokaiselle, olkon kuka hywänsä, niin minä kobia tällä miekalla wuodataisin wereni hänen silmänsä edessä, ja jätäisin häwäistyneelle Isänmaasseni petollisen Tyttären, Tyttären, joka on ollut syö Isänsä kuolemahan.

Julietta, joka aiwan hywin tunsi Isänsä mielen, ei tainut pitää tätä hänen puhettansa sulana uhkarena ja raibasturena, joka pian ohigen menee. Mirwey, joka tähän asti oli

oli tuttu ainoastans niinkuin rakas Isä, oli siinä siwusa luja päätyörisänsä ja taipumatoin menosansa. Monellaiset asianhaarat ja onnettomudet olit tehnet hänen liimiten raimokari, niin että syö oli kaikkia häneldä peljätä.

Julietta lupais, ja walassa, jonga Isä hänen eteensä pani, wannoit, ettei hänen pitänyt tätä salaisutta kettengän ilmoittaman. Mutta kuinga työläs eikä hänelle ollut sitä täyttää, siinä tilasa, kuin hän nyt oli. Mitä piti hänen sanoman Thermondille, joka niinkuin hänen armansa ja miehensä piti Juliettan asundo paikkan niinkuin oman huonesansa? Kokeniesko hän ottaa händä wastan kotonansa? Eikö Isä pikaisesti taidais kuulla heidän puhensa ja liikundonsa? Kuinga taidais hän käyttää igensä, ettei hänen Armansa hawaisis sitä lewottomutta, johon nämät ajatukset hänen saattanut owat? ja missä talwassa taidais hän estellä igiänsä jos hän ilmoitais mitä hän walassa oli luvanut salasa pitää?

Yri ainoa ulostie oli Juliettalla jälillä. Hän kirjoitti Thermondin tygö: että niinkuin hän oli yrinänsä kotona huonesasa, kusa hän wiiwyi ainoastansa odottain yhtä wanhaa Suulaisista, ja hän ilman sitä ei tahtonut naimistansa wielä tuleman ilme, niin oli hänen mielestänsä soweliassembi, että Thermond wielä wähdän ajan olis pois tulemastsa hänen tygönsä. Thermondillo oli yri Sisar muuttaman penikulman päässä Londonista, jolle Thermond

mond ja Julietta olit ilmoittaneet heidän isälaisien avioliittonsa, ja hänen huonesansa tahdoin nyt Julietta, että heidän piti toinen toisensa kohtaman. Tähän suostui myös Theronmond Julietta lupais kohtata häntä joka päivä hänen Sisarensa tykönsä, ja piti myös sanansa.

Ah! mitä rakkaus kuitengin anda mieltä ja voimaa. Julietta, joka oli syntynyt heikolla ruumilla ja vielä sitte murheesta ja lewottomudesta heikondunut, joi surunsa luonnon ja rakkauden välillä, ja uhraisi päivät miehensä ja yöt isänsä. Mirwey ehkä hän luuli Tyttärensä kummin päiwällä saawan lewätä sen waiwan edestä. Kuin hänellä oli yöllä, pelkäis kuitengin hänen saawan wahingon terweydessä; mutta ei hän tiennyt että hänen Tyttärensä silmät walvoit seitä yötä että päiwää. Ilman sitä että hän wäsyi yöwalwomisista ja matkoista Heimolaisensa eli Theronmondin Sisaren tykö, oli hän myöskin suuresta tuskasta, kuinga hänen piti taitaman salata oikian syyn alinomaishin matkoihinsa. Sentähden oli hän waadittu wisiuseksi igensä käyttämään, niin että hän tästäedes, oudoista waatteista, käwi jalkaisin Armatansa kohtamaan. Ilman sitä oli hänellä suuri työ, kuinga hänen piti taitaman salata Isänsä Theronmondilla, ja Theronmondia Isänsä.

Mutta ei hänen surunsa tähän loppunut. Nyt toiwomatoin tapahtumus teki sen vielä katkerammaksi. Tapaturmaa oli hänen
Isän

Isänsä paperitteen sekaan joutunut yksi pieni
 kirja Thermondilla, joka oli kirjoitettu perä-
 na päin, sitte kuin Isä oli kieltänyt Tytär-
 tänsä rakomasta ja ajattelemasta hänen pääl-
 lensä. Koska Mirwey tämän kirjan näki,
 niin hän suuresti liivastui Petollinen Ty-
 tär, huusi hän laubiolla äänellä, tällä tavalla
 lakos sina olet minun kostoani toteillut! Ju-
 lietta tahdot vastata, mutta Mirwey langels
 hänen puheseleensä, ja sanoit: tahdotkos nyt mi-
 nua walhella pettää, sitten kutas olet niin
 tottelematon ollut? Ah! kuinga petolliseen
 poween minä olen uskonut salaisuden, joka ko-
 see minun hergeäni. Hän, joka on rohjenaut
 yligen kädä Isänsä kätyn, joka on enämi-
 ni seuranut rokkautta kuin luondoa, taita
 waisto — — Pida, huusi Julietta suruuisel-
 la äänellä: Säästä Tytärtä joka kyllä on
 wilapää, mutta tuhannen kertaa enämiin on
 uetoin. Ja, minun Isäni! se on tosi, että
 minä olen nähnyt Thermondin, ehkä Te sen
 oletta kieltänet. Mutta ovgos niin kemia
 sinimuita rakkautta sydämejänsä. Teidän
 oma Sisarenne on sen myöden andanut. Hä-
 nen peränkagarnonsa alla, hänen silmänsä
 edesä on Thermond — — — Minun Sisare-
 ni! sanoi Mirwey, ja otti pitkät askelet edes
 ja takasin! Nun on siis kaikki, tuun minä
 puita rakkahimbana maailmasa, yhdistänyt u-
 zensä minua pettämään! — — Tätä minua
 nyt rauhasa olemaan, anna minulle jälleen
 wapaudeni, awa minun sangihuoneni owi,
 niin minä tässä hetkellä menen ja wien pää-
 ni Tyrannin eteen.

Tämän kovan puhen alla oli se onnetoin Julietta temanut Isänsä ja piti hänen käsi-
varjiansa, Minun Isäni! hausi hän ja itki
kattikerasti. — Minä olen valmis kuolemaan
Teidän jalkainne juuresa. Ah! kuinga ko-
wasti Te menetätte Teitänne minua vastaan,
minun Isäni, ta daingo minä teitä pettää?
Ei: ei Te sitä uskottan. Murhe, seu minä
taidan todella sanoa, murhe teke Teidän e-
nämmin kowasti kuin minä olen syypää. Te
olette ylönsäkönet kuoleman minun tähteni,
ja nyt tahdotiitta Te ulosseisoa kaiken ylönsä-
jateldawan häpiän Tyranniida, ennemin kuin
kärskiä minun läsnä olendoni.

Koska Isä nämät sanat Tyttäreldänsä
kuuli, sai hän jongun lewon sydämellensä.
Hän kagasti Tyttärensä puoleen ei ilman
luturusta. Julietta tanssi tästä lohouturen
sietusansa, ja nauru-suulla ynsä kynneltien
kansa, jotka vuosit hänen kaunille possillen-
sa langeis Isänsä eteen maahan ja kiitti
jumalata, joka nyt niinkum waistaudesta oli
andanut hänelle Isänsä, takais myös etiä se
salajus, tun oli hänelle uskottu, ei ollut
suingan ilmoitettu eikä pitänyt hänen laute-
tansa koskan ilme tuleman.

Musa, koska Julietta peljästy ja tunnu-
sti tottelemattomuudensa, olis hän ilmoittanut
Isällensä kaiken asian, jollei hän Isänsä wi-
hastumieista olis tullut estetyri. Nyt, koska
hän näki Isänsä leppynexi, niin ei hän enä
tahtonut siitä mitän puhua ja händä jälken
mur.

Helliseyi saatta, wan tavallisuuden jälkeen erka-
ni hänestä päivän tullessa.

Siitä murhasta kuin Julietta ulosseiso-
nut oli, tuli hänen ruuminsa niinkun muser-
returi, että hän tuskin taifi käydä. Siinä
välissä odotti Termondi häntä Sisarensa ty-
könä. Joslei hän olis saanut häntä nähdä,
niin ei olis hänellä ollut yhtäkän lepoa. Hän
olis riendänyt Londoniin häntä näkemään.
Mutta Julietta wäkölläkin woimallansa an-
dvi isensä matkaan.

Niin suuri lemottomus ja waiwa ei tai-
nut muuta kuin koskea Juliettan terweyttä ja
kauneutta. Hänen Armahansa ei ottanut pala-
jo waaria hänen kaswonsa muutoksesta. Mut-
ta se murhe, kuin Juliettalla oli, ja kuin
päivä päivä näwyi enänemän, teli Ter-
mondille enämän surua. Hän kyseli Juliet-
talta miltä hän murhedui, ja sai wastauxyi,
että hän murhedui Isänsä poisolendota. Ter-
mond ei kuitengan tytynt siihen, wan sanoi
yhtenä päivänä Juliettalle: Sinä olet reh-
nyt minun onnelliamayi ihmisten seasa: kaik-
ki rikkaudet, kaikki kunnia maailmassa ei ole
werattawat siihen lahjan, kuin sinä minulle
andanut olet: Sinä olet andanut minulle
kätes ja sydämes. Mutta se nähyy ikänä-
sä kuin sinulla ei enä olis sama ajatus mi-
nua kohtan kuin ennen: kuka ties aika, jo-
ka on enändänyt minun rakkaudenti, on wä-
hendänyt sinun? Tuskin oli hän nämät sa-
nat sanonut, ennen kuin Julietta, laajah-
tain

tain lepyisesti hänen päällensä, soimais, että hän teki hänelle wääräyttä niin ajattellessansa. He puhuit sitten keskustansa ystävällisesti, ja kaikki epäluulo katois.

Sillä wälillä ei kengän Howisa eikä Rautungisa pienurkakän tiennyt Lordista Mirweyistä. Kromwelli ehkä hän kaitella tavalla oli eginnyt, ei ollut kuitengan yhtäkän tietoa hänestä saanut. Hän rupes siis toisella muotoa asiataansa ajamaan. Koska se Sukulainen, jota Julietta oli niin kauwan odottanut, ei wietä tullut, niin sanoi Kromwelli, ettei ollut sowelias, että Julietta joka oli sekkä nuori että suuresta sugusta, piti enämbi oleman yrinänsä, hän lähetti siis hänelle sanan eli käskyn, että hänen piti seurawaisena aamuna oleman walmis muuttamaan pois kotoa yhden Howi. frouwan tygö, jonga nimi myöskin nimitettiin.

Mingä surun tämä käsky Juliettalla tittotti, sen taita kulin kewidästi ymmärtää. Tämä oli käsky, jota ei hän tainut wastansetsoa eikä myöskän totella. Jos hän olis duromittu kuolemaan, niin ei se olis händä enämbin peljättännyt. Walistununna, hämmästynyänä ja puolikuolluna meni hän alas siihen luolaan eli Holwiin, kusa Isä oli, langeis maahan ja huusi: Minun Isäni! enembätä ei hän woinut puhua. Isä nosti hänen ylös ja sai kuulla sen hirmuisen käskyn, jonga hän piti niinkuin kuoleman duomion igellensä. Hän tahdoi siis lyhendää päiwänsä, mutta Julietta

lietta piti hänen kädessään siini, ja kuusi; mitä pahaa olen minä tehnyt, että Te minua tahdotte sillä tavalla rangaista.

Mirwey sanoi Tyttäreksensä: tahdotkos ennemmin, että minä tässä kuolen nälkään, kuin Schwottnin päässä. Julietta koki kaitten voimansa ja sanoi: Ei kengän pelkämitän minun puoleldani eteen otettavan, ja ei kengän tiedä Teidän täällä olevan. Me taidamme siis paeta; Ja, paetkam pois; se on aında ulostie, kuin meillä jälillä on. Ei meidän pidä sen kanssa yhtäkän silmän räpäystä wiipymän.

Nämä sanat ulospuhui Julietta senkalvaisella rohkeudella, että Mirwey tuli sen kautta kehottetuksi seuramaan Tyttäreksensä neuvoa. Ja niin he läyit menemään.

Ilman epäilemättä ei unhottanut Julietta Armahansa: wan ei hän tainut ylbäandaa Isänsä. Se waara, josa hän nyt oli, ei saldinut hänen tehdä mitä hän tahdoi. Mutta jos hän olis ollut niin onnellinen, että hän olis pelastanut Isänsä, niin oli hän päättänyt kirjoittaa Thermondin tygö.

Sillä välillä oli Thermond kuullut siltä kättystä, kuin Julietta Kromwellillä saanut oli; ja niinkuin hän pelkäis, ettei hänen enä pitänyt saaman nähä händä, niin tahdoi hän kummingin puhutella händä, ennen kuin hän lähtis kotoo, meni siis matkaan Juliettan koto-taloon.

Ei hän ollut vielä tullut edes, koska hän pimeissä äkkäis koki ihmistä, kuin näköit olewan pakolaiset. Koska hän näitä tarkemmin kateli, tunsi hän Juliettan, joka nyt aiwoi paeta yhden miehen kanssa, jota ei Thermondi tunnenu. Tästä ei hän tainut iziänsä enä hiuitä. Jos hän nyt pelkäis Juliettan wälisfin poiswietämän, eli uskoi, että hän oli tullut petolliseksi händä vastaan, niin weti hän miekkansa, ja sanoi sille tundemattomalle uhkawaisella äänellä: Kuka hywäns Te olette, niin olkat walmiss wastamaan edestänne.

Mirwey ei ollut vielä ijästä heiköxi tullut, ja sentähden ei peljännyt wihollistansa, wan meni rohkiasti händä vastaan miekka kädesä. Julietta joka rupeis pyörtymään, meni heidän wälisensä, ja huusi löpisetungewaisella äänellä: Minun Isäni! ja ruos piakkon hengetöinnä maahan. Koska Thermond kuuli Isän nimen, heitti hän miekkonsa Mirweyn eteen, joka nyt koki nostaa tytärtänsä ylös. Thermond oli hänelle awullinen wirwottamaan tytärtä, ja oli niin tyhämistyxiä, ettei hän tainut paljo mitän puhua. Mutta tästä, nousi senkaldainen kohina, että Wahti tuli; Mirwey tuttiin, otettiin kiini, ja piti seurawaisena päiwänä wietämän Protektorin eteen.

Näin tuli nyt Thermond, Julietta ja hänen Isänsä suurimbaan onnettomuteen syöstyxi. Ja ilman epäilemätä oli Thermond onnettomin kaikista kolmesta, joka tällä tavalla
 olt

oli syy molembain näiden edesseisomaiseen kuolemaan. Ei mikään rangaistus ole verrattavasti hänen tustaan, kuin hän kärsi. Mutta hän ajatteli tulewansa vielä enemmän wikapääzi, jos ei hän muuta tekis, kuin walitais tahtis sitä onnettomutta, kuin hän oli toisten päälle tuottanut. Epäilyksensä oli hänellä vielä rohkeus jälillä. Hän päätti siis enemminkin uhrata itsensä, kuin ylönnanda sen onnetoman Mirweyin ja hänen Tyttärensä.

Seurawaisena päivänä piti Mirwey wiestämän Protektorin Kromwellin eteen. Niin kuin Thermondilla nimensä tähden oli wapaatyöläismäinen Howiin, niin tiensä hän Einoon, ja ilmoitti itse Protektorille, mitä tapahtunut oli. Hän jutteli parhain päin lausui mitä Mirwey kärsinyt oli, kuinga hän maanalaisesta luolasta elikä Holwisa Tähtäreltänsä oli tullut ylöspidetyxi ja ruokituxi, jona jalken hän Howiwäen läsnäolles langeis polwillensa Kromwellin eteen, ja kokiolla hänellä rukoili Mirweyin edestä.

Kromwelli, kuin nyt näki kaikki läsnäolewaiset surkutteleman, myönnäxi tässä eräällä wihastansa. Hän antoi armon, ja koki mailma kiitti hänen leppeyttänsä.

Thermondi riemastui tästä sanomattomasti, ja oli ensimmänen sitä Mirweyille julistamaan. Tämä Isä, joka ei niin paljo peljännyt omaa kuolematansa, kuin sitä surua ja murhetta, kuin hänen Tyttärensä saaman piti,
tuli

Juli voitettiin siitä suuresta rakkaudesta ja urhollisuudesta, josta Ebermond osottanut oli, ja myöden annoi, että hänen piti Juliettan kanssa yhdistettyä tuleman. Cromwelli puhui itse parhain päin näiden molembain edestä Ebermondin Isän tykönsä, joka myös suostui Poikansa naimiseen Juliettan kanssa.

32 Ra outtaa wanhurskaita: Hän on heidän wäkevydensä tustan ajalla. Ps. 37: 39.

53.

Niin paljo kuin mahdollinen on, pitää hywäri tehtämän mitä pahoin tehty on.

Qui löyhiä Bessi Dungannonisa Irlandisa, joka ei neljän pienen lastensa kanssa suurena puutorena ja wiheliäisyydessä, tuli kerran sangen suureen hätään. Hänen lapsensa huusit leipää; ei hän tiennyt yhtäkään apua. Ei hänessä ollut muuta jälillä, kuin muutamia wanhat uloskulunet waattet. Hän otti nämät ja meni itkein yhden Jaubonmyyjän Emännän tykö, ja anoi hänelä wähdän Laura-jauhvoja, josta edestä hän tahdoi anda waattet pandixi. Emändä annoi hänen mennä pois awutoinna, että waatteet ei maranet mitän.

Mutta kohta sen jälkeen tuli hänen mielen pahari, että hän oli andanut sen löyhän waimon niin mennä, ja hän aiwoi parata tätä wikaansa. Ehtolla, kuin hänen miensä

hensä kotia tuli, jutteli hän hänelle kaikki, ja sanoi kuinga hän kadui, ettei hän tälle köyhälle waimolle mitän andanut. Mies nousi kohta ylös, otti kyrjän ja riensi sen kansa waimen tykö.

Mutta hän tuli hilian. Näikä ja suru Easten tähden oli jo lopettanut sen waimo paran. Niin pian kuin Zauhonnwyjä tuli huoneeseen, näki hän äitän makawan kuolluna pengillä; kolme piendä alastoinda lasta hänen ympärillensä; neljäs ripui hänen rinnasansa, ja ekei turhaan elatusta tästä kuivannesta lähteestä. Mies seisoit tainnuyisa, koska hän tämän näki. Niin pian kuin hän toipus hämmästyrestänsä, jaoi hän leiwän lapsille, otti imewäisen käsivarrellensa, toiset kätehsensä, ja wei nämät orwot kotia huoneeseensa.

Hänen Emändänsä ei tahtonut anda itzensä lohduuttaa, kuin hän kuuli mingä onnettomuden hän oli sydämensä kowuden kautta matkaan saattanut. Kuitengin ekei hän, mitä mahdollinen oli, hywäxi tehdä, mitä hän oli pahoin tehnyt, sitinä että hän piti ne neljä lasta tykönsä, ja ylöskaswatti heitä niin kuin omat lapsensa.

Älä estele tarwitsewalle hywää tehdä, jos sinulla on waraa, ettäs sen tehdä taidat. San. R. 3: 27.

- immerin (Wils) Tyhy muuta tärpeellinen neuvo sille jolla
 ka aikoi käydä siltä Pyhälle Ehtollisella; Meljänen y
 löspanon jälkeen Suomexi käättö Soeganderilda, 1801. 2 ff.
- työitä tapoja opettavaiset Tutut. 13 ff. 4 ä.
- työdyllinen Huwitus Luomisen Toisla, ypinkertaisille a
 wuxi Jumalan Hywyden tundoon ja Palwelukseen,
 1802. 4 ff.
- Ko laulu Jesuxesta, Lohdutus Lannastajasta, syndymästä
 hywä sanoma, ekkämästä ihmellinen, aiwan kaunis kuo
 lemasta, ylösnosnusta iloinen, paras pojes lähdenne
 stä, Suomenkielellä sanottu Suomalaisen suosioyi,
 Matthias Salamniuxelda, 1800. 1 ff. 4 ä.
- Jumalan Lasten Hengellinen Uian-Eketo, 1808. 2 ff.
- Jumalifuden Harjoitus, josa edespannan ja selitetän, kuit
 ga kokiasti tärpeellinen se on, että ihminen otta wisun
 waarin sielustans, ic. 32 ff.
- Kogwaldin Pojan Rippin ja Herran Ehtollisen Kufouret.
 1 ff.
- Xetius (L. C.) Tutkisteleumus, Totisten ja wääräin Chri
 stittrin ikällisistä ja aikokaisista tundoerkeistä. Toimen
 ylöspano, 1803. 4 ff.
- Kosenmüllerin (G. S.) Autuuden Opin ja Jumalifuden
 Historia Lapfille, ic. 8 ff.
- Ziwerin Christillinen Ujatus-Ulmanach, josa yhdeslle oiki
 alle Christitylle ja autuudestansa murhetta pitämäliselle
 sielulle tila annetan käästä syhdändänsä ja ajaturiansa
 pois mailmasta ja mailman turhudesta niiden hengelli
 sten ja Taiwallisten astain tutkindon, sen pädälle ettei
 turhat ja pahat ajaturer saisi koskan sia sielufansa.
 1803. 1 ff. 4 ä.
- owaisien sieluin osallisuus Jesuxesta Christuxesta (1 Cor.
 1: 9) se on hyödytys ja lohdytus uskon wahmistuxexi,
 niin myös opetus ja melwollisuus elämän parannuxexi,
 hamast Jesuxen Nimest Hänen wiimeisen tulerai
 seens asti duomioille: edespandu kysymyxisä ja wastan
 risa ic. 1804. 8 ff.
- Wakitut Kaamatun Sanat ja warsyt, 1796. 2 ff.
- Wilkoffin (Thomas) Rakihit Jumajan Wisarat kallioista
 Christuxesta: esillä yri tyhytäinen manauxen sana kai
 kille pyhille ja syndissille, 1800. 4 ff.

Exemplari mara fideluna 20. f. Rittin
Welturahasa.

~~55. V. 2~~

Juon. lastuhy. 17
of Ygvaltad Enn Bultgeen
Rv. Karostu...

N. 1. p. 1. a. u. v. e. f. a. n. n. a. s. a. m. m. a. n. a. l. p. a. O. n. i. g. n. a. p. v. a. t. a. c. a. n. d. a. g. a. g. G. a. m. a. d. P. a. l. a. t. J. a. l. l. a. n. B. a. l. l. a. n. a. n. b. r. f. i. n. a. r. l. i. g. a. n. s. a. m. m. a. n. u. i. d. a. a. g. n. e. f. i. g. u. r. a. t. i. o. n. e. s. G. r. a. d. u. a. t. i. o. n. e. s. u. n. d. e. r. t. a. c. t. e. s. G. e. n. e. r. a. l. a. n. d. B. u. l. l. e. t. s. u. n. d. e. r. t. a. c. t. e. s. a. n. d. a. s. s. e. s. s. e. s. a. n. d. a. s. s. e. s. s. e. s. a. n. d. a. s. s. e. s. s. e. s.

